

Emil PROȘCAN

Liniștea mea nu e tăcere!

Am încercat de multe ori să-mi amintesc ceva din perioada imediat următoare nașterii mele. Oare ce gândeam, ce vedeam, la ce eram conectat atunci când pentru ceilalți reprezentam doar o „mână de carne” nedeprinsă încă să vadă, să gândească, să înțeleagă?... Ce imagini se derulau sub ochii mai mult închiși, între două reprezentații de scânceală? Cum percepeam realitatea atunci când mă „benoclam” la tot și la toate? Dar atunci când râdeam? Dar atunci când plângeam? Dar oare râdeam cu adevărat? Plângeam cu adevărat?

Redescopăr, cu destul de multă claritate, imagini și chiar simțăminte din fascinația vârstei de trei – patru ani. Atunci am cunoscut minunile lumii! Acea perioadă miraculoasă, dezgghiocând coaja aparențelor, mi-a dezvăluit primul pom înflorit, prima pasăre în zbor, apoi apele, munții, zăpada, cerul, oamenii... Basmele, povești de dumnezeit viața, în care binele triumfa întotdeauna, păreau firești, iar lumea lor mi se părea aidoma celei în care trăiam. Așteptam fiecare dimineață ca pe un drept la frumusețe, bucurie, viață!

Apoi zâmbetul, mereu prezent în zburdălnicia neobosită a pașilor, „descoperirile” cotidiene ce deschidea porți nebănuite către lumi de taină, multele întrebări răsplătite cu răspunsuri ce-mi înfierbântau și mai mult dorința de a afla mai multe lucruri despre noua mea lume, bunăvoința celor din jur de a se apropia cu mângâiere, zâmbet și un timbru al vocii „schimonosit”, care de multe ori mă deranja, pentru că încercau să mă imite, dar care emana dragoste și căldură. Zilele de sărbătoare, când oamenii se îmbrăcau frumos și peste tot se simțea bucuria și starea de bine. Ploile de vară cu fulgere și tunete urmate de ritualul descultului prin apele calde și prietenoase abia revărsate din cer, curcubeiele ce-mi trimiteau zâmbetul ascuns al stelelor în lumina albastră, ninsorile de zboruri imaculate în toate iernile copilăriei, dealurile, pădurile și multele necărări devenite cărări și farmecul simțit în felul de a fi al fiecărui anotimp, al fiecărei zile... Nu știam de Dumnezeu, dar presimțeam divinitatea în rostul tuturor lucrurilor și în mine.

Cum să nu-ți fie dor de această lume, cum să nu vrei să te întorci la ea, măcar din când în când, mai ales acum, când ecoul pașilor tăi sună numai a caldarâm încins?

Când ninge, plouă sau tristețea se culcușește în buzunarele mele goale, mă trezesc dând o raită, în căutare de zâmbet, prin acea lume unde am cunoscut și simțit atâtea lucruri... Încerc astfel să scormonesc amintiri, imagini, frânturi de gânduri, trăiri ori simțiri, care să mă ajute să găsesc o logică a ceea ce se întâmplă acum în jurul meu, dar mai ales în înțelegerea uriașelor schimbări și diferențe între *atunci* și *acum*. Uneori reușesc să ating amintirile, nu departe de nașterea mea, și atunci retrăirea lor mi se pare posibilă. Dar, de cele mai multe ori, incursiunile mele sunt blocate într-un fel

(Continuare în pag. 2)

Magda URSAHE

Lovitura de dosar (I)

„Unul este adevărul și alta lovitura cu dosarul de securitate”

(Paul Goma,

Vladimir Tismăneanu în 11 puncte, 2006.)

În 55-56, Miliția populară îi împușca în plină stradă pe așa-zii infractori. Tot după cifrele lui Marius Oprea, au fost 53.170 de arestați numai în anul 1959. Ploua cu condamnări pentru „agitație dușmănoasă”. De la tribună, temutul Pantușa Bodnarenko preciza: „Dușmanul nu se bucură de toate drepturile Constituției noastre” (din 27 sept. '52). Deliberat, toate prevederile (dar toate!) nu erau respectate: libertatea cuvântului, a presei, dreptul de întrunire, inviolabilitatea persoanei și a domiciliului. Trebuiau neutralizați (citiți: distruși) cei cu atitudine reacționară față de politica partidului și a statului. Cum? Prin delațiune. O bîrfă mică și nevinovată, o glumă te trimiteau la Canal (într-unul din romanele mele, un preot face ani grei de pușcărie pentru că a cerut la restaurantul gării din Iași o porție de „ruși cu ceapă”, cum se numeau, subversiv, hamsiile; ficția mea are la bază un document), iar sabotorii Canalului erau condamnați la pedeapsa cu moartea. Unii – degeaba.

În vremea aceea, securității lui Drăghici (cf. Plenarei din '68) fabricau, după ce-i lichidaseră pe adevărații rezistenți, „organizații de bandiți contrarevoluționari”, acte de sabotarea economiei, de spionaj, de încercări de fugă din țară... Și trebuie să ai obraz de toval să-ți închipui că luptătorii din Făgăraș jefuiau stîne (la rapoarte se atașau chiar bonuri false, obținute prin presiune de la ciobani). Numai fără discernămint fiind, ai crede-o pe Elisabeta Rizea „curva munților”, cum o etichetaseră sadicii ei torționari.

Mai apoi, după perioada atrocităților, filtrele Securității au devenit mai largi, se mai putea scăpa, dar tehnica diversivității s-a transferat de la obsedantul deceniu pînă în „deceniul satanic”, așa cum erau numiți anii optzeci. Probă că în *Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului* din ultimul an al dictaturii se trasau sarcini ca: „prevenirea și contracararea acțiunilor dușmănoase; dezvoltarea volumului și calității potențialului informativ”, iar „sursele de valoare” trebuiau „temeinic verificate”.

Buba, zgaiba, pata, scama la dosar te împingeau la margine continuu, sistematic, îți împleticeau mersul firesc al carierei, pe termen lung, de-o viață. Și-mi vine în minte o frază a lui Mircea Eliade: „Alerga parcă pe un coridor fără sfîrșit, necunoscut, sinistru (...). Coridorul se întindea ca o galerie de mină”. De ce a fost caracterizat „fetid” dosarul lui Cornel Mi-

hai Ionescu? Răspunsul îl aflu chiar în „Conte”, în interviul luat de Cristian Bădiliță: pentru că unchiul lui CMI era Vasile Voiculescu; pentru că tatăl a fost ridicat de Schimbarea la față a anului 1958, ca participant la Rugăciunea Rugului Aprins de la Antim.

Din motivul „necooperării” cu Secu, ajungeai viețăș ori mureai *intra muros*. Barbu Slătineanu (din lotul Noica) n-a vrut să devină „agentul Petrovan”, a avut tăria să-și înfrunte anchetatorii și s-a stins în chinuri. Lena Constante striga, sfărîmată în bățai, să i se dea să iscălească; ar fi semnat, ca să scape de tortură, orice declarație. Cine n-a cunoscut *le cachot*, celula strîmtă și udă, zarca, acela să nu acuze.

Am considerat înființarea CN SAS, ca instituție menită să dezvăluie mizeria morală comunistă aplicînd legea de conspirării, „o victorie pentru democrație”. Neînregimentatul LIS are dreptate: nu trebuie desființat CNSAS-ul, ci corectate mijloacele de a informa, ca să nu mai fim un stat al nedreptății sociale, ci un stat de drept. Decizia de colaborare dată de Consiliu apare înainte de verdictul instanței juridice. Presa află din culise CNSAS că s-a supus Curții de Apel vreun dosar de colabo și roata morii pornește. Ce prezumție de nevinovăție? E ca mort nefericitul intrat în gurile canalelor TV, ale jurnalelor, ale blogurilor... Cine să mai corecteze negativul pus în circulație? Acte de arhivă ajung în coloanele ziarelor, încălcîndu-se art. 30 din OUG 24/2008, care precizează că eliberarea de documente (ori copii) din dosare de către personalul CNSAS ori membri ai Colegiului e infracțiune și se pedepsește cu închisoare. Sau o fi devenit Consiliul între timp agenție de presă și nu știm?

Funcționează CNSAS absolut după lege dacă s-a încălcat legea chiar de la înființare? Cine a fost membru PCR nu poate fi în Colegiu. S-a respectat ori ba acest amendament?

Se țin angajamentele „sub pecetea tainei”; la un moment dat, dosarul e deklasificat și pac la „Războiul”. Dacă

(Continuare în pag. 3)

(Urmare din pag. 1)

Liniștea mea nu e tăcere!

de ceață lăptoasă, aidoma unui film în care realitatea este voalată de prea multă lumină. Cert este că „nereușita” nu mi se pare a fi neputință, adică incapacitatea de a desluși amănuntele și imaginile de început ale universului meu existențial. Cu cât îmi măresc eforturile de a obține incursiuni spre adevărul de atunci, constat că, de fapt, este vorba de o interdicție, un fel de nebuloasă, un spațiu tabu, care se întinde de la prima amintire și mai departe, până în momentul nașterii și chiar dincolo...

Cred că am de-a face cu o „inginerie” a necunoașterii impusă, nu întâmplătoare! Sau poate un sistem de protecție al unei lumi ce trebuie apărută, o lume care trebuie să rămână în siguranță absolută în neatingerea noastră! Deci neputința de a afla amănute despre *atunci* și *acolo* poate fi, dintr-un anumit unghi, socotită un privilegiu. Probabil că interdicția se datorează faptului că *atunci* și *acolo* nu-mi aparțin numai mie, ori deloc mie!

Dar copilăria m-a marcat decisiv... M-a învățat să mă bucur de lucruri acum considerate „mărunte”, atunci extraordinare! M-a învățat când și de ce să plâng sau să râd! M-a învățat să cred în oameni, în zâmbetul lor și în rostul fiecărui lucru! Copilăria a fost unică; un zbor de multe aripi plecat în pierzania albastră a cerului, detașându-se radical de tot ce a urmat! *A fost* pentru că mai târziu, fiecare zi ce mă trimitea spre adolescență și maturitate, urma să fie devastată și maltrată în fel și chip, obligându-mă să mă depărtez de ea. Am cunoscut deziluzia, decepția, resemnarea!

Când sunt trist, îmi fac rost de o ploaie rece de toamnă, de niște trepte ude pe care să mă așez și „dau o fugă” în lumea mea primordială, încercând să mai aflu, să mai văd, să mai simt... Ce departe e acel tărâm! Și totuși ce aproape!

Revin de acolo de fiecare dată îngândurat și, plin de neînțelegere și revoltă, privesc oamenii ce forfotesc cu fețe împietrite, apăsați de gânduri nespuse, fără lumină în priviri. Privesc la pașii ce le trec mereu pe lângă anotimpuri, pe lângă zilele ce nu mai au importanță. Zâmbetul este doar pentru fotografii de duzină! Mângâierile le sunt stângace, urmele copilăriei le sunt înghițite de gesturile înnegrite de timp și prea multă supușenie! Privesc apoi la pomii ce înfloresc inutil, la sărbătorile fără bucurie și la multele lucruri ce-și ascund cu teamă strălucirea, și încep să înțeleg reușind chiar să dau o formă realistă nedreptății!

S-a întâmplat cu mult timp în urmă, în plină lumină, în timp ce Copilăria își exersa zâmbetul zburdând desculță prin cerul care îmi unea diminețile. O umbră, ca o întunecime, s-a așezat peste copacii în care se cățara, împietrind-o! O ploaie de vară i-a spălat lacrimile din ochi și a trimis-o să se adăpostească în înțelegerea unei văi de la poalele dealului unde copiii, în zilele cu vânt și dorință de zbor, înălțau zmeie. Dimineața aceea, speriată și ea, nu s-a mai unit cu următoarea, devenind scurtă, tristă, neputincioasă. Nu peste mult timp înserarea a prăvălit-o în noaptea cu întuneric negru și dens. Așa a cunoscut Copilăria negreala întunecimii, singurătatea, lacrima, suferința! Ce dorință de rău i-a luat lumina?

„Doamne cum o să mai respir fără lumină... și ce-or să facă sărmanii copii fără mine”?, întreba îngrozită Copilăria cu privirea îndreptată spre cer.

Târziu, avea să afle. din mângâierile mamei, că întunecimea era umbra ce le crescuse oamenilor în priviri, în mâini, în păr, din ziua în care au primit încălțăminte și au refuzat să mai alerge desculți. Încălțările groase, adesea cu crampoane mușcătoare, i-au depărtat de pământul căruia nu i-au mai simțit copacii, râurile, pietrele, munții, anotimpurile... Umbrele puseseră stăpânire pe oameni și le alungau, fără milă, lumina copilăriei! Fiecare mișcare a umbrei producea mișcări mari în oameni, răpindu-le soarele ce alergase, cândva, împreună cu ei.

Din aceste motive, sau din altele, umbrele oamenilor speriau și alungau copilăriile venite din cer! Apoi lua copiii de mână învățându-i să devină ca ele, umbre cu știința rece a întunecimii. Le pune la mâini și picioare greutăți de întuneric ce trebuiau să le târască urcările și coborârile fiecărei zile! Bile rotunde, strălucitoare, ca niște lacrimi uriașe le frâneau zborul! Aripile le ascundeau sub haine mereu strâmte, camuflând astfel și strălucirea ce există în fiecare trup de copil. Îi obligau apoi să crească pentru a-și uita mai repede copilăria. Pe urmă îi puneau să deseneze linii! Cât mai multe linii! Le priveau în fiecare dimineață fețele și se încruntau dacă pe chipuri mai aveau fărâme de roșeață sau de zâmbet din copilărie.

– Faceți cât mai multe linii și lăsați bazaconiile! Trebuie să aveți un rost în viață, faceți linii, fără ele o să trăiți în haos!

Foarte multe linii, stive întregi de linii umpleau câmpul ce devenea un deșert sub platoșa imenselor grămezi de linii. Apoi erau puși să ridice liniile în picioare și construiau din ele un fel de ziduri. Aveau să afle că doar până acolo, la limita lor, aveau voie să meargă. Dealurile, munții, pădurile și pomii înfloriți erau dincolo... Todeauna dincolo! Puse unele lângă altele în toate felurile impuse de întunecimea umbrelor, liniile formau un labirint indestructibil.

– O.K., ați cam terminat! Ați reușit să vă faceți labirintul în care vă veți bucura de viață, li s-a spus cu voce blajină de îngăduită favoare. O să vedeți multe lucruri minunate aici și o să vă purtați noile umbre, câștigate cu trudă, în plăcere și recunoștință. De acum încolo veți fi liberi! Bucurați-vă!

Aveți dreptul să alergați și să culegeți gingașele firișoare de praf. Cu cât strângeți mai multe, cu atât veți fi mai bogați! Cea mai mare parte din agoniseală o veți da celor din turn. Sunt cheltuieli multe acolo! Dar vă vor rămâne și vouă, atât cât să vă ajungă pentru cele trebuincioase vieții, bucuriilor și bunăstării voastre! Grăuncioarele colorate pe care o să le găsiți, le veți pune de-o parte. Din turnurile de sus, unde s-a hotărât ca noi să stăm datorită voinței voastre de a avea conducători care să vă asigure bunăstare și protecție, vom trimite pe cei responsabili să le colecteze. Nu vă este recomandat să opriți vreun grăuncior de praf în plus, ca să nu mai vorbim de cele colorate. Este foarte riscant să se întâmple așa ceva, pentru că lipsa unui singur grăuncior poate fi socotită atentat la siguranța tuturor labirinturilor și cel mai grav, a întunecimii turnurilor. Vi se poate micșora foarte mult labirintul pentru o asemenea faptă plină de necunoștință și riscați să fiți striviți de apropierea pereților! Grăuncioarele colorate se tezurizează numai acolo, în turnuri... Dacă întâlniți copii, știți ce aveți de făcut! După ce Copilăria, la vederea voastră, le va fugi mâncând pământul, îi puneți să construiască linii și propriile lor labirinturi spre a fi fericiți! Și li-

beri!... Asta a spus întunecimea umbrelor și a plecat.

În zilele următoare au venit alte umbre, care au montat în labirinturi aparate ce repetau spusele întunecimilor de mai înainte. Au aflat că se numeau legi ce trebuie cunoscute, învățate și respectate. Tot acele aparate de transmis legi le arătau imagini scurte cu umbre din turn, cărora oamenii le mulțumeau pentru bunătatea și grija ce le-o purtau.

Copilăria-mi speriată de lucruri care nu-i aparțineau, care-i erau potrivnice, și ne-maisuportând teroarea ce se instalase asupra ei a trebuit să se ascundă. Am înțeles-o! Ea respira lumină și fără lumină, în umbra mistuitoare, Copilăria nu putea respira, nu putea trăi... După ce a încercat mai multe locuri de pe pământ, s-a ascuns în mine căutând colțișoare de lumină!

Copilăria s-a întors în mine! Speriată, tristă și cu tălpile zgâriate de întuneric, Copilăria mea s-a întors! Probabil că vine o zi când trebuie să se întâmple asta! Acum toate ungherele din mine sunt cotrobăite de singurătatea și disperarea ei. O simt și-mi este milă! Simt că și ei îi este milă! De mine! Eu nu am unde să mă ascund! Dar mie nu-mi este milă de mine, doar de ea! Este ca într-o detenție! O detenție de maximă siguranță din care nu poate ieși! Și cel mai tragic este că nici nu-și mai dorește. Nu mai dorește să iasă! Sufletul meu o are în grijă și-i mai luminează după puteri cotloanele în care se ascunde. O găsește cu ochii închiși, murmurând ca un bocet cântecele copilăriei! „Poduuul de piaaaatră...s-aaa dă-râmaaaat... a venit apaaa șiii l-aaa luaaaaat...!” Vocea îi este înfășurată în suferință albă și sub ochii închiși se aud pași de șotron, de sărit coarda sau de umblat hai-hui. Nu plânge, nu vorbește și nu vrea să mai iasă! S-a sălbăticit! Mi s-a sălbăticit copilăria!

De aceea liniștea mea nu e tăcere! Nici atunci când Zgomotul dispare în nopțile de sub stele, nici când greierii mușuroiesc mulțimea de vise albastre, tăcerea nu reușește să mă doboare! În acele momente se aud cel mai bine șoaptele nesomnului fără vise, iar „podul de piatră” se năruie undeva, în mine! Apoi deschid fereastra și-l aud peste tot!

Simt toate zbaterile Copilăriei! Nu pentru că e Copilăria mea, proprietatea mea și cea care m-a învățat lumina, adevărul și zâmbetul iar acum trebuie să-i arăt și eu recunoștință! Nu! Ci pentru că a venit din dragoste! Și nu întâmplător! Ne asemănăm până la simțire! Ea face parte din mine! Eu fac parte din ea! A căutat și încercat multele locuri de pe pământ, dar de aceea s-a întors aici, în mine! Amândoi știm că unul fără altul nu putem fi!

Liniștea mea nu e tăcere! Am îndrăznit într-o zi să o întreb:

– Tu care m-ai învățat atâtea și atâtea lucruri adevărate, de ce ai încetat să o mai faci? Văd că ești tristă, dar trebuie să știi, și tu știi, că eu sunt cum ești tu! Tu ești în mine mi-reasmă desculță și păr despletit! Doar câțiva copaci au aflat că eu te am pe tine!... Oare cine a sosit mai întâi: sufletul ori Copilăria? Ori poate amândouă odată! Sau poate sunteți doar una? Așa o întrebam și nu așteptam să-mi raspundă, dar s-a întâmplat...

Prietenul meu important și sobru, care chiar nu există, îmi tot spune să caut o fată adevărată în carne și oase, să o iubesc pe ea, nu invenții, bazaconii... Și să-i fac copii, pentru că numai așa pot descoperi fericirea.

Habar nu are! Spune așa pentru că el

(Continuare în pag. 3)

(Urmare din pag. 1)

LOVITURA DE DOSAR (I)

Eugen Uricaru a făcut poliție politică, faptul trebuia clarificat înainte să fie ales președinte USR. Nu l-a întrebat nimeni ce-a semnat sub numele Udrea?

Comisia Adevărului a avut în *job description* să despartă grîul de neghină. Odată deschise, dosarele trebuiau cercetate cu profesionalism și metodă, dar și cu prudență. Și dacă nu vrea să concureze Securitatea în *fake-uri*, se cuvenea să se oblige să tacă despre lucruri neclare, neînțelese, îndoielnice. Dosarele de urmărire informativă să fi fost făcute publice în totalitate, nu pe porțiuni alese și corese. Am răsfoit dosare din care lipseau file ori erau numerotate aiurea, ceea ce duce la constatarea falsificărilor. Și mă cam tem că în răstimp n-a rămas DUI netrunchiat, așadar nefalsificat.

Un anchetator din procesul „reeducării” i-a spus deținutului politic Octavian Voinea, om cu vocația martirajului (deși a semnat „angajamentul” la Pitești, fapt recunoscut de el însuși, l-au trecut prin Gherla, Aiud, Fort 13...): „Vom păstra dosarele pînă ce veți pieri. Vom muri și noi. Istoria se va scrie pentru generațiile viitoare după aceste documente [...]. Veți susține că este minciună? Numai noi suntem cei în măsură a aprecia ce-i adevărat și ce nu-i adevărat. Clasa muncitoare are puterea în mînă. Așa că noi facem istoria așa cum ne convine” (v. **Octavian Voinea, Masacrarea studențimii române în închisorile de la Pitești, Gherla și Aiud**, ed. Majadahonda, București, '96, p. 69).

Să fi avut dreptate anchetatorul că istoria (dacă nu avem grijă) se va face după aceste dosare? Faptul e confirmat și de **Pseudomemoriile unui general de Securitate**, Humanitas, 2007, unde Tănase Evghenie se adresează „proștilor de azi – care sunteți voi” astfel: „[...] cercetătorii vor scrie cum vrem noi, nu cum este realitatea. Noi creăm istoria așa cum ne place. Așa cum ne convine”.

Pleșîțarii, iată, pot face rău și postum. Cum constată Aura Christi, „Concret, prevalează, incredibil, mărturia călăului”.

Securitatea denatura după bunul plac faptele, modifica opiniile exprimate. Dosarele sunt pline de „mărturii” după dictare (chiar o fi scris Noica, nesilit „Subsemnatul Constantin Noica, reacționar” ori Anton Golopenția „Subsemnatul bandit...”?), de mistificări, de

diversiuni... Ce-i uluitor e că mulți nu vor să vadă că aceste DUI-uri te pot pune pe piste false. Nu iei de bune ce-au zis urmăritorii despre urmărit (doar erau turnători, nu?) fără verificări atente, nici măcar ce declara urmăritul: pe unii îi trădează memoria sau uită anume. Sunt deosebiri enorme între delațiunea sub tortură și cea a vecinului de scară de bloc, care a tras cu urechea la țeavă, între sursele de voie ori de nevoie. Nici măcar persoanele de sprijin nu trebuie judecate la hurtă. În *dossier-ul* lui Luca Pițu, publicat la Opera Magna cu adnotările sale, sunt cîteva note informative care-l apără (de pildă, un raport scris de semi-oticiană Maria Carpov, șefa Catedrei de Franceză de la Universitatea iașiotă); există rapoarte de informare, dar și de dezinformare, așadar nu toate sursele erau... surse. Nici cei care-l cunosc bine pe Luca, fără clarificările autorului, nu pot deosebi adevărul de invenție. Ca să justifice în ochii Securității comportamentul de rebel, de insubordonat, un prieten inventa o tramă de copilărie: că l-ar fi bătut un milițian din Cajvana. Fiecare cu Freund-ul și cu Freud-ul său.

Vă aduceți aminte că în presa socialistă se obișnuia să se introducă fraze pe linie, așa-numitele de Dan Culcer *intruziuni cenзорiale*? „Să știm a apăra cauza culturii”, scria în primul număr al revistei „Vatra” (1971) și cenzorul adăuga: *comuniste*. Securitatea nu acționa altfel decît secția de propagandă PCR: organul putea oricînd modifica tot ce spunea informatorul. Să nu uităm că funcționa din plin Departamentul dezinformării, cu secția: Suspectarea intelectualilor.

S-ar zice că sectorul ăsta, al dezinformării, funcționează și acum; după cum merg lucrurile, pereții aveau urechi, iar în mai-mult-ca-prezent au și ochi. Să nu te cuprindă o lehamite cenesasică? Mă întreb dacă nu s-a vrut să se ajungă iarăși la blazarea din duo-dictatură (la întrebarea *Ce-i de făcut?*, se răspundea catastrofic: *Nimic*), dacă nu s-a dorit să se banalizeze răul. „Știți, și cutare a fost”, se auzea la telefonul de seară. Convorbirile începeau cu referiri la aceste incriminări ciclice: „Ai aflat că...?” Orice blogher ori blogheriță „de opinie” aruncau acuze fără acoperire, se incrimina, se defăima, se calomnia cu voluptate. Chiar președintele Băsescu îl ironiza pe Crin Antonescu, spunîndu-i „Porumbacu, Porumbelu”. Era o informație anonimă *apud* Internet sau ce? Și dacă de la vîrfurile Puterii se face asta, atunci e limpede că s-a dat liber la circ: avem

chiar mai mult circ decît piine.

Cînd vine vorba de Securitate, la serialul „Cine a mai turnat?”, se reacționează cu „Hai, lasă-mă!”, „Cît o să ne mai jucăm de-a fantomele?”. Aș spune că fantomele astea se tot întorc pînă n-or să fie condamnate penal. Tinerii consideră trecutul un inutil depozit de vechituri, de aruncat la *trash*-ul istoriei și „stația” comunistă se reîncarnează.

Repliați pe alte poziții strategice, vechii securiști organizați într-un soi de SRL (cu răspundere limitată) au indus starea de respingere la verdictele de colabo. Dar Consiliul național pentru Studierea Arhivelor Securității n-are nici o vină? Cum *cercetează cercetătorii* CNSAS, cînd ofițerul recrutor a ajuns mai puțin blamat decît informatorul șantajat ori cumpărat de el? Amestecul de vinovați și de vinovați fără vină, de gardieni și de victime, de interogați și de interogatori duce la depresie socială. Părem condamnați să nu știm niciodată adevărul nici despre *abiatrecutul* nostru. Delatorul a fost, la rîndul lui, delaționat și filatorul filat. Cei care nu stau bine cu memoria își publică amintirile trucate (cineva le numea *memorii concurente*) asupra aceluiași eveniment. Despre CREL (*Cahiers roumains d'études littéraires*) aflăm c-ar fi avut viza Secu. Se uită că lui Adrian Marino, după ce-a fost eliberat, i s-a oferit slujbă la fabrica de bere Ursus, să umple sticle; un loc în cercetare, la filiala Cluj a Institutului de istorie literară al Academiei, n-a putut obține, în timp ce alți pușcărizați politic (nu mai dau exemple, dar le am) au fost „reabilitați” și puși în posturi bune. Și asta pentru că – presupun – au încercat să-l racoleze și s-a opus. La rîndul său, memorialistul Marino se vrea așezat la masa adevărului, dar cu „sticluta cu vitrion” la îndemînă. Romul Munteanu e „MAI-ist, ca să nu spun mai mult”, Dan Ciachir e „ofițerul”, Mihai Ungheanu – „autenticul securist”. Verdictul CNSAS l-a lovit după moarte, ca și pe Șt.Aug. Doinaș. Fără posibilitatea de a face recurs.

Bîrfa de la Bahluiu vedea în Mihai Ursachi un agent cvadruplu, din Texas pînă la Nil și în fosta-i nevastă o mini Mata-Hari. Vilva devoalărilor a început, cred, cu Catrinel Oproiu, nevoită să-și dea demisia din CNA, pentru colaborarea cu Secu. Lungul șir de dezvăluiri de presă (unele, nemeritate și cu rea intenție, nenuanțate și nechibzuite), au creat rezerve și nedumeriri; chiar o indispoziție, o

(Continuare în pag. 4)

(Urmare din pag. 2)

Liniștea mea nu e tăcere!

nu o cunoaște pe cea din gândurile și mâinile mele! Cu ea îmi petrec tot timpul de stele, zile și anotimpuri! Mă ceartă, mă dojenește, mă mîngâie, mă învață! Dacă n-ar exista, cum spune amicul ăsta al meu superdeștept, cum de știe cînd sunt trist sau vesel? Cum de primesc sfaturi pe care nu le-am gândit și care s-au dovedit călăuzitoare numai spre bine? Cum de simt mîngăieri? Și căldura și zâmbetul din mine? Și vocea gândului? Și fereastra pe care mă pune să o deschid, să simt cum plouă ori ninge? Și pomii înfloriți, în fața cărora mă pironește să stau să ascult cerul și să înțeleg despre viață? Peste răstignirea frunzelor ofilite și peste pietrele râului tot ea mă-nvață să calc cu sfilă!

Cât fără rost ar fi fost în jurul meu fără ea! La început o căutam, vroiam s-o aflu și priveam circumspect la toate fetele care aveau părul și vocea asemănătoare cu a ei. Poate că

într-o noapte, fără să știu, fără să simt, a dat o raită să mîngâie copacii, pămîntul sau vreo cărare și s-a cuibărit în cotloane de lumină asemănătoare cu ale mele.

S-a întâmplat în cîteva rînduri să cred că m-am întâlnit cu ea, cea din mine, care acum mă caută! Vocea și părul despletit mi se păreau a fi ale ei! Ce emoție, ce tremur mă sugrumau! Mă gândeam că țipătul unei dimineți a convins-o să iasă afară sau poate a existat dintotdeauna în jurul meu și ceea ce simțeam și auzeam în mine erau gânduri în complicitate cu Copilăria! Dezorientarea mea provenea din faptul că o simțeam nu numai în mine, ci peste tot!

Mă apropiam de cea pe care o credeam a fi ea, o atingeam și mă ascundeam în umbra pîrtînitoare a unui copac! Nu era ea! Zbucium, tristețe și chiar jenă!

Era tăcere în mine, dar nu era liniște! O perioadă nu mai îi auzeam glasul plin de căldură și liniște. Groaznice momente! Singurătatea mușca din mine! Liniștea mea atunci era haos și devenea un tot fără rost!

Câte o noapte cu poftă de îndurare și înțelegere mă mîngâie pe frunte și-mi dezlega neputința pașilor. Totul e taină! Atunci mi se luminează dorința de tine Copilărie! Tu cea care exiști pentru putința mea de a respira, de a privi, de a aștepta! Îmi dăruiești visele cu care reușesc să ignor pereții labirintului pentru a trece *dincolo*, unde pot avea puterea orizontului și a luminii adevărate, care ar putea să te elibereze, să mă elibereze, să ne elibereze... Și acolo, în sanctuarul zâmbetului, aș putea să te primesc și să ne răsplătim cu puterea dragostei noastre. Îți mulțumesc pentru tot ce faci cu gândurile și dorințele mele! Tu mă mîngâi, mă cerți, mă dojenești, mă alinți! Tu îmi spui despre anotimpuri și mă înveți să zâmbesc oamenilor! Și atunci umbrele lor se unduie în cercuri, ca o apă în care cade o picătură de cer sau de lacrimă!

Ce părăsire ciudată e dorința de fericire în infinita liniște a labirintului! Și cât de dureroasă devine singurătatea între pereții construiți chiar de pașii și mâinile mele!

Cristina Bîndiu

Viața în flash-back-uri sau despre iubire, oameni, libertate și amărăciune

Am descoperit-o pe doamna **Ileana Vulpescu** în ultimul an de liceu, cu **Arta conversației**. Ani la rând am recitit-o, redescoperind aceeași plăcută fascinație ca la prima lectură. Am făcut această carte cadou prietenilor mei, am păstrat-o săptămâni în șir pe noptieră pentru a citi, atunci când viața părea cenușie, măcar o pagină.

După aproape douăzeci de ani am redescoperit-o. Am citit, pe rând, **Viață, viață legată cu ață, Arta compromisului, De-amor, de-amar și de inimă albastră, Rămas-bun casei părintești, Candidați la fericire, Pe apa sâmbetei**.

Sunt cărți ce se citesc dintr-o răsuflare, cu încordarea celui ce are surpriza de a se descoperi în rândurile care, fără a-i povesti viața, îi surprind atât de bine visele ascunse, gândurile nespuse nimănui, dorințele rămase undeva acolo în adâncul sufletului. Și... am constatat că proza doamnei Ileana Vulpescu creează dependență.

Romanul **Viață, viață legată cu ață**, apărut la Editura Tempus în 2007, are un titlu ce transcrie înțelepciunea populară. Continuarea acestui proverb - *S-a rupt ața, s-a dus dracului viața!* - rezumă întreg conținutul romanului. Aflată în pragul mării treceri, în comă, Suzana Mănoiu își reconstituie întreg drumul vieții, într-un permanent dialog cu sine însuși și cu Maica Domnului - imagine adusă în visele ei de o icoană cumpărată de bunicul Mănoiu de la o rusoaică ajunsă în România în urma revoluției de la 1917. Alături de patul ei, o tânără doctoriță rezidentă încearcă să-i înțeleagă trăirile din manifestările exterioare: lacrimi, zâmbete, gesturi. Uneori, visele celor două se întrepătrund și doctorița are revelația unui destin nu neapărat extraordinar, poate chiar banal, obișnuit, dar de o profunzime intensă a trăirilor.

Romanul se deschide pe surprinderea a două relații: mamă-fiu și om-animal. Paralela dintre cele două tipuri de relații nu face altceva decât să încline balanța umanității - a ceea ce ar trebui să definească umanitatea - în favoarea... animalului. Mihai, fiul Suzanei, un copil făcut la bătrânețe, din dragoste, este exponentul perfect al unei generații pentru care dragostea, recunoștința, mila, omenia în ultimă instanță sunt valori desuete, perimate, o generație al cărui suprem țel este împlinirea materială și cel mai puternic sentiment este cel al egoismului. Prezența mamei bolnave de aproape șizeci și șapte de ani și a câinelui bătrân - „care-mplinește șaptesprezece ani, echivalentul a optzeci și patru umani” - i se pare lui Mihai o reală „pacoste” și nici măcar nu are decența de a ascunde acest lucru. Atitudinea lui nu poate produce în sufletul bătrânei decât tristețe, o tristețe imensă, amară, care o face să-și dorească moartea („Ea, om, ar fi trebuit să-mplinească șizeci și șapte. Spera să nu-i mai apuce. Pentru ca să-l scu-tească pe fiu-său de prezența a două epave, dacă-l pune la socoteală și pe Oro./.../ Își dorea demult să se termine cu-o viață în care singurele vorbe bune le auzea de la prietena și fosta ei colegă de primară și liceu, Sanda”). Pe de altă parte, câinele Oro, ajuns din „Oro, splendoare, Oro, iubire”, „pacostea asta de câine”, însoțindu-și credincios stăpâna și

oferindu-i necondiționat dragostea sa este un exemplu de demnitate la care Mihai nu ar ajunge niciodată. Simțind că nu mai este dorit, că existența sa a devenit o povară, câinele refuză să mai mănânce și să mai bea apă și, la trei zile după ce Mihai își exprimase dorința de a-l vedea mort, își dă sufletul oftând pentru Suzana pe care o lasă cu desăvârșire singură.

Moartea animalului credincios înseamnă pentru Suzana, dincolo de sentimentul unei imense pierderi, oportunitatea perfectă pentru a pleca și ea din viață. Responsabilitatea pentru animalul ce trăise alături de ei atâția ani nu-i permitea să spere la moarte. Acum, Suzana era, în sfârșit, liberă. Dar, știind că „*orice sinucidere seamănă a învinuire pentru cei rămași în urmă*” și întrucât oricât „*de nepăsător și de brutal era fiu-său/.../ ea i se considera îndatorată și dincolo de moarte*”, aștepta cu nerăbdare operația pe carotidă de care avea nevoie - cardiacă fiind - pentru a prinde trenul spre tărâmul celălalt. După ce-l îngroapă pe Oro, Suzana Mănoiu face o criză cardiacă și, la o oră după internare intră într-o comă prelungită din care nu se va mai trezi. Opinia profesorului care o supraveghează înglobează mesajul textului: „*noi suntem numai niște instrumente în mâna Celui cu ața și cu mosorul*”.

Rememorare unei vieți este prilejul perfect pentru a aduce în fața cititorului mai multe personaje, pentru că dincolo de poveste, viața Suzanei Mănoiu este extraordinară prin oamenii care trec prin ea. Aceste personaje le-am putea grupa în funcție de ideea pe care o transcriu: familie, iubire, interes.

Bunicii ei sunt poate cele mai pitorești personaje, reprezentativi pentru noțiunea de familie. Mai întâi cobilițar la dom' Tănase, bunicul Tudose Mănoiu ajunge ucenic la atelierul de mobilă al domnului Franz și devine tâmplar de lux. Se însoară cu Safta, fata unui băcan, argumentul suprem în această căsătorie fiind asemănarea cu Saveta, soția lui dom' Tănase, pe care Tudose o va iubi întreaga viață. În ciuda acestui fapt și a impresiei de mezelianță pe care o are familia băcanului, cei doi vor forma singura familie din roman - și una din foarte puținele din romanele doamnei Ileana Vulpescu - care respectă în totalitate definiția acestei noțiuni. „*Am fost de când mă știu martoră a căsniciei bunicilor mei paterni* - mărturisește Suzana. *Oameni simpli, care s-au luat prin pețitori. Ei bine, oamenii ăștia doi nu credeai că nu se știau de când s-au născut. Atât de strânsă era legătura dintre ei. Niciunul nu spunea «eu am făcut nu-știu-ce», spunea «noi am făcut, noi am vorbit, noi am mers».* «Noi»”. Ei reprezintă în viața Suzanei Mănoiu poate singurul liman afectiv, certitudinea afectivă a existenței sale. Împotriva realității, mai mult sau mai puțin crude, ei aduc ca argumente răbdarea, înțelepciunea, înțelegerea profundă a relațiilor umane, frumusețea (atât prin mobilierul de lux, tablourile aparținând marilor maeștri ai secolului IX românesc, scoarțele orientale și perdelele de dantelă ce creează un interior rafinat în aparta-

ment, cât și prin cântecul de fluier care-l alină lui Tudose aleanul), și nu în ultimul rând o capacitate extraordinară de face „*din orice motiv de bucurie*”.

În totală opoziție, Mărioara Mănoiu, mama Suzanei, impune prin eficiență, spirit analitic și critic, spirit practic, corectitudine, însă pentru ea viața este doar „*o slujbă oarecare*” de care se achită cu conștiinciozitate. Incapacitatea de a se bucura și-o recunoaște ea însăși: „*cred că sunt oameni dăruți de Dumnezeu să se bucure din fiece și alții care nu știu să se bucure de nimic. Să nu fie în stare. Și să nu-și uite urmele din suflet*”. Atitudine care nu venea decât din lipsa iubirii. Orfană de ambii părinți, crescută din milă de o mătușă, căsătorită pentru că lipsa averii nu-i permitea să viseze la Făt-Frumos, simțindu-se de mică neiubită de nimeni - nici de soartă -, Mărioara nu iubește pe nimeni, nici măcar pe sine însăși, și nici nu lasă pe nimeni să se apropie de sufletul ei. Suzana pune un diagnostic foarte corect: „*Mărioara nu iubea viața; o-ndura ca o osândă. Nu se bucura de nimic. nici când dăruia, nici măcar când primea*”. Familia pe care o formează părinții Suzanei nu are nimic din căldura familiei bunicilor. Elanurile emoționale ale tatălui sunt retezate de atitudinea rece a mamei. Lipsit de afectivitatea soției, Costel Mănoiu se va îndrăgosti de o văduvă, găsindu-și un echilibru sufleteș ce-l va ajuta să-și păstreze familia.

În opinia unuia dintre personaje, familia ar trebui să fie o „*oază de liniște. Un loc la ușa căruia, ștergându-mi picioarele să las toate preocupările. Toate mărunțișurile și săcăielile vieții și unde să aflu înțelegere, pace, un loc al izolării de exterior*”, în timp ce altul mărturisește „*Familia pentru mine este a doua slujbă*” - teribil contrast între vise și realitate, între ceea ce-ți dorești și ceea ce-ți oferă viața.

Același contrast îl oferă cititorului bărbății din viața Suzanei, cei care ar trebui să transcrie conceptul de iubire sau mai bine-zis multiplele fațete ale acestui sentiment.

Primul dintre ei este Vlad Tătăranu, om de o formație intelectuală deosebită, de o inteligență scilipitoare și de o calitate umană indiscutabilă, alături de care Suzana trăiește o poveste de dragoste „*ca o apă lină*”, al cărei sfârșit - după patru ani - este adus de pasiunea pe care o face Vlad Tătăranu pentru Alina, viitoarea sa nevastă. Pentru Vlad tânăra simte o dragoste izvorâtă mai ales din admirația față de acea inteligență scilipitoare, din intuirea unei alte lumi, o lume în care contează mai ales valoarea intelectuală, cultura unui om, în timp de Vlad admiră la ea setea de cultură gre-fată pe o inteligență deloc inferioară propriei inteligențe.

Căsătoria cu Andrei Tătăranu, văr cu Vlad și mult mai în vârstă decât Suzana, este mai ales o alianță. Pentru el, Suzana e „*un om care-l interesează*”, în timp ce pentru ea, căsătoria cu Andrei are ca motiv principal „*să nu mi se mai spună «domnișoară*””. Alianța dintre cei doi nu are șanse de reușită - dincolo de relația fizică care pare mulțumitoare pentru ambii („*fizic, m-a atras irezistibil*” - mărturisește Suzana la un moment dat) și de com-

(Continuare în pag. 6)

(Urmare din pag. 5)

patibilitatea intelectuală - din cauza structurii interioare total diferite a celor doi. Dacă Suzana caută, în tot ce face, chiar și în familie, un liman al liniștii, Andrei Tătaranu ilustrează perfect vorbele „*Brûler la chandelle par les deux bouts*”. Ritmurile lor de viață, total diferite, vor duce la despărțire.

Prietenia cu Dan Dumitriu, bazată pe încredere, respect reciproc, prețuire este o altă fațetă a iubirii. Pornind de la concluzia că „*absența eroticului dintre un bărbat și o femeie înseamnă a garanție de durată*”, personajul nostru evită să transforme această relație într-o căsătorie. Cei doi vor rămâne prieteni pe viață.

Dacă iubirea adolescentină o reprezintă în viața Suzanei un coleg de liceu, Tudor Dinulescu, „*brun, frumos, cu ochi de jărat și cu mers de felină*”, care însă nu avea ochi pentru ea, iubirea - pasiune se naște în sufletul ei odată cu întâlnirea locotenentului Călin Iovan, trimis de securitate să se intereseze în legătură cu plecarea în străinătate a unui medic vecin. Dincolo de teama pe care o insuflă apartenența acestuia la instituția respectivă, mărturisirea ei sinceră îl ia pe nepregătite și pe el, dar o surprinde și pe ea însăși: „*Nu de dumneavoastră mi-e frică; mi-e frică de mine./.../ N-aș vrea să mă îndrăgostesc de dumneavoastră*”. Pe Călin încearcă Suzana să-l regăsească și în brațele lui Vlad și în cele ale lui Andrei. Zadarnic, însă. După 17 ani, cei doi se vor reîntâlni și își vor mărturisi pasiunea cu nimic mai trecut decât în clipa când ochii li se întâlniseră pentru prima dată. „*Mi-ai intrat în sânge*”, declară Călin Iovan, iar Suzana afirmă: „*te-am regretat șaptesprezece ani*”. Povestea lor de iubire are rolul de a reface perechea primordială - destinată însă clandestinității, atât din cauza convențiilor sociale (Călin se căsătorise între

timp, din interes, iar Suzana - ca mai toate personajele principale feminine din romanele doamnei Ileana Vulpescu - nu este pusă pe stricat case), cât și apartenenței acestuia la Securitate. Din această poveste se va naște Mihai, iar evoluția sa umană este cel puțin paradoxală. Un copil născut din iubire, crescut cu iubire este incapabil să iubească pe cineva, transformându-se, odată cu trecerea timpului, într-un soi de brută egoistă. Pare că, undeva în spatele textului, găsim ascuns un mesaj tulburător: în viață, dragostea nu este niciodată suficientă. De cele mai multe ori, fiecare iubește când și unde nu trebuie. Rar, foarte rar, perechea originară se reface. Geloasă, însă, viața intervine cu dușmănie și-i desparte pe cei doi îndrăgostiți. Fiecare clipă de iubire va fi plătită cu infinit mai multă suferință. Și atunci te întrebi: la ce bun?

Totuși... „*în noi rămâne numai ce am iubit, suflutele care ne-au fost dragi, că sunt flori, animale, oameni*”, iar după ce dragostea trece „*îți rămâne amintirea a ceva dogorător; ca și cum ai fi pus mâna pe-un fier înroșit care ți-a lăsat un semn adânc*”. Astfel, iubirea devine, citind cărțile doamnei Ileana Vulpescu în acest cod, victoria oamenilor în fața efemerității vieții, în fața nedreptăților destinului, în fața inevitabilului morții.

Ca toate romanele doamnei Vulpescu, **Viață, viață, legată cu ață** face și o radiografie a unei epoci și a oamenilor ei. Comunismul este epoca în care micii meseriași sunt nevoiți să renunțe la atelierul lor (bunicul Tudose închide atelierul de mobilă). Spațiul Locativ te ocolește și nu-ți bagă pe nimeni cu forța în casă dacă-i mituiești angajații, așa că mulți - printre care și bunicii Suzanei - renunță la case pentru un apartament care să le asigure cât de cât intimitatea, mașina și-o cumperi făcând împrumut, chiar dacă ai deja banii economi-

Doamna **Ileana VULPESCU**

șiți, ca să nu bați la ochi, ingineri de valoare abia își găsesc de lucru pentru că au o origine nesănătoasă, Securitatea trece oamenii prin ciur și prin dărmon, reușind să-i facă pe mulți suspecti în ochii celorlalți, până și o viză turistică nu se obține decât cu asentimentul Securității. Marioara este cea care descrie obiectiv epoca și oamenii: „*Aștia vor să schimbe lumea. S-o schimbe cu frica. Să știe omul că are un stăpân și nici să șoptească-n fața lui nu-i e îngăduit. Cum foamea e cel mai bun bucătar, frica e al «mai bun» conducător. Să-i fie frică omului de stăpânire mai mult decât de ochiul lui Dumnezeu. Conducătorii de azi vor să-l ia locul lui Dumnezeu. Să creadă omul că soarta nu i-o hotărăște cineva de undeva, ci Partidul și organele care-l servesc*”. O privire la fel de obiectivă are și Costel Mănoiu: „*Astea-s vremurile, și vremurile oamenii le fac. Nu vin cu hârzobul din cer. Și-n vremurile pe care cu mâna lor și le fac, oamenii-și dau arama pe față*.”

Libertatea este doar o iluzie, la fel ca și dragostea de multe ori, la fel ca viața însăși. Doar „*amărăciunea e născută odată cu omul*” și, oricât de amar ți-ar fi sufletul, „*tot nu vrea să vină sfârșitul pământului, Dumnezeii cui l-a făcut și pe-acesta!*”

REMEMBER PENTRU TATIANA STEPĂ

Sub bolta înaltă a unei nopți de vară, cei ce au iubit-o pe Tatiana Stepă (câți dintre ei au putut veni) s-au strâns pentru o întâlnire „de taină” cu sufletul mării artiste.

Pe ecranul amintirilor i-am revăzut, alături de Tatiana, în momente petrecute la Mizil, pe prietenii ei din cer, așa cum au fost și pe pământ.

Secvențele proiectate pe ecranul dinspre trecut a ecranului au fost prefațate de cuvintele dedicației înscrise de Doamna Ileana Vulpescu la începutul ultimului volum al Domniei Sale (**Notă informativă bătută la mașină**, Ed. „Tempus”, 2011): „**Tatianeii Stepă - a cărei amintire din sufletul meu se va stinge odată cu mine**”

Restul a fost „tăcere”: și zăpada poeziilor lui Esenin, fulgulin în vis pe umerii poetului A. Păunescu, și lacrimile lui Grigore Vieru, și colovialele tristeți pe care Fănuș Neagu ni le transmitea, telefonic, de pe patul de spi-

tal, la fiecare ediție a Concursului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”

De cealaltă parte a ecranului era o altfel de tăcere, căzând în lacrimi de rouă peste aripi de fluturi.

Tăcere, trecută dincolo de soaptă, era și conversația dintre

Doamna Vulpescu și Emil Proșcan, Sorina Zlatan, buna prietenă a Tatianeii, fuma tăcere, gândurile minunaților medici Andrei și Mirela Tudor, cei care i-au vegheat, până în ultima clipă suferința, în urmă cu doi ani, erau tăceri îngănate de greieri, tăcere avea gust

de sare și pe buzele celorlalți (Lăurențiu, Mirela, Tibi sau tânăra și talentata poetă de la Chișinău, Ecaterina Bargan).

Tăceri miraculoase, cu foșnet de *Deltă lunară*, au fost apoi cântecele, de o rară sensibilitate, pe care le-a interpretat Raul Cârstea (acestea vor fi transpuse, în curând pe un nou CD).

Tăcerea noastră s-a convertit, la final, în spusele lui Emil Proșcan, gazda întâlnirii:

„De fiecare dată când ne adună Tatiana se întâmplă miracolul unei bucurii triste, care ne vindecă sufletele!”

L.M.

Cântec pentru prieteni

Vă las toate ce-au fost bune,
Dar și cele ce n-au fost,
Vă las tot ce nu pot spune,
Nu mai are niciun rost.

Vă las dragostea pierdută
Și tot chinul de apoi,
Gura mea nu mai sărută,
Vă las dorul meu de voi.

Vă las drumul către lună
Și copacii mei stingheri,
Vă las lupta mea nebună
Pentru viață până ieri.

Vă las lacrima cu care
Am dormit la căpătâi,
Vă las nopțile amare
Și lumina mea dintâi.

Vă las gândul de pe urmă,
Să vă apere mereu,
Vă las iarba, cerul, marea,
Vă las tot ce am fost eu.

Vă las sufletul în palme,
Azvârliti-l printre fragi
Și iertați-mi voi povara,
Toți cei care mi-ați fost dragi.

Căci vă las și bucuria
Și tot cerul meu de stele,
Vă las singura avere,
Vă las cântecele mele.

Victoria MILESCU

Între celest și teluric

Anul trecut, poetul **Gheorghe Istrate** a împlinit 70 de ani, o vârstă rotundă ce chema o sărbătorire înaltă. Pentru un scriitor, sărbătoarea cea mai frumoasă este cea în care îi apare o carte nouă. Cartea ce urma să-i apară poetului Gheorghe Istrate, în preajma zilei sale de naștere, 11 mai, n-a mai apărut, după cum se aștepta, la Editura Academiei Române, unde manuscrisul fusese depus la propunerea academicianului D.R. Popescu, directorul editurii, din motive necomunicate autorului, determinându-i acestuia o scurtă și decentă „Explicație”.

Nu se știe de ce, respectiva editură nu și-a mai adăugat la prestigiosul ei palmares încă o carte valoroasă aparținând unuia dintre cei mai talentați poeți ai generației '60, Gheorghe Istrate. Volumul său, o antologie de autor completă și complexă, a apărut ulterior la Editura Terra din Focșani, grație generozității dlui conf. univ. dr. Costică Neagu, editorul, printre altele, al lui Simion Mehedinți și președinte al Asociației „Simion Mehedinți”.

Corpusul cărții e precedat de referatul criticului Daniel Cristea Enache către Editura Academiei Române și de un Cuvânt înainte semnat de Dumitru Radu Popa, care concluzionează: „Gheorghe Istrate, iată un nume de care, fără cea mai mică umbră de îndoială, vom avea să dăm seamă la judecata din urmă a poezilor; când, cum și unde va fi să fie ea! Și o operă ce și-a câștigat rândul întâi chiar și în cele mai selective, severe biblioteci!”

Cu titlul său complet: **Dialog cu invizibilul. Scrisori către irealitate (101 Poeme)**, sugerând că „Cele nevăzute sunt mult mai profunde decât cele văzute”, recenta carte a lui Gheorghe Istrate reprezintă o selecție severă din întreaga sa creație ilustrând un parcurs liric omogen și coerent, purtând „stigmatul” unei singularități distincte. Poeziilor selectate din: **Măștile somnului, Zodia Șarpei, Sceptra singurătății, Oase de fluturi, Interiorul tăcerii, Despărțirea de cuvinte, Fragmente despre infinit, Puberul divin** etc., li se adaugă o serie de inedite, multe cu dedicații pentru familie, prieteni, confrăți etc., într-o succesiune gândită de poet ca un „fragmentarium unitar și solid”. Esența lucrării este, după autor, „o căutare disperată a ființei poeziei”, poetul fiind „lacrima lui Dumnezeu”. Cele 100 de poezii împreună cu poemul **Omul întrerupt** (o surpriză ca realizare stilistică față de consecvența sa privind prozodia clasică) reconstituie poetic o biografie așa cum a fost, cu iluzii și deziluzii, cu vise și cu treziri de o candidă perplexitate, cu răscolitoare întrebări adresate instanțelor cerești sau terestre.

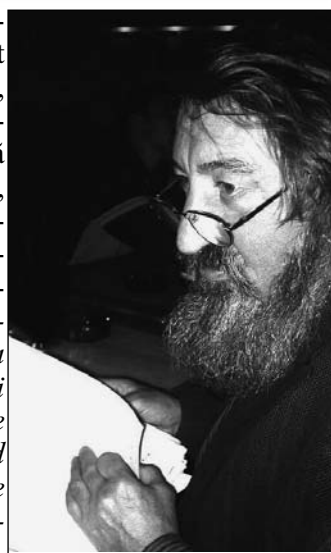
Dacă numele lui Fănuș Neagu se asociază cu zona Brăilei, Gheorghe Istrate intră în istorie cu locul nașterii sale, satul Limpeziș

din județul Buzău, ce dă și titlul unei cărți scrise în 1997, **Limpeziș. Locul ființei**. Acest loc e văzut ca nucleu al unei lumi primordiale, ce se autogenează printr-o gestualitate și verbalitate proprii, cu personaje adecvate în spirit și formă. Aici misterul este la el acasă, iar enigma, semnul, simbolul, constituie mijloace de comunicare. Satul ilustrat de Ghe. Istrate nu este unul eminamente solar, vesel, ci unul al forțelor primare, sumbre, inițiale și inițiatice, aflat sub haloul unei taine ancestrale, ce răzbate din mormântul strămoșilor, al unui timp când pe apele încă nelimpezite mai plutesc dhuri neîncarnate și neîmpăcate. „Am veste despre entități”, spune poetul, într-o permanentă și acută alertă senzorială. Trecutul e sincron cu prezentul printr-un act de magie, printr-un logos incantatoriu. Atmosfera generală are o apăsare inexplicabilă, straniețea pare a fi normă de viață: „*dospește casa-n nopți străvechi/ rotindu-și talpa-n lutul sferic/ se-aude câinele lovindu-și/ grumazul gros de întunerice/ eram al casei rege scit/ furtunile m-au smuls din vatră/ tot neamul meu a coborât/ în sarcofagele de piatră/ eu de trei ori le înconjur/ singurătatea-n urmă crește/ doar eu lipsesc din somnul lor/ ca din oceanul morții-un pește/ înalță o scară albă-n cer/ prin care-o pasăre de sânge/ mai are dogorind de ger/ o rugă doar și mă ajunge/ asemeni ei sparg vraja runii/ se-aud în vid tăciunii puri/ la care își aprind străbunii/ cuvintele-adormite-n guri*” (**Ritual, dospește casa**). Satul nu e rememorat cu nostalgie, ca un paradis pierdut, ci e văzut ca loc al unei reprezentări dramatice asumate ca destin implacabil. Ritmul vieții se desfășoară după anume ritualuri, cu rol de purificare, de îmblânzire a nevăzutului tutelar, de racordare la mecanica universului sub miza supraviețuirii. Însuși actul scrisului reprezintă un ritual, iar poetul - un sacerdot „*călugărind cuvinte*”, cu un glas sonor și solemn. Cuvintele, alese cu grijă și prudență, se contopesc după o cerință secretă în versuri clare și definitive având ceva din limpiditatea și duritatea unui cristal.

Poezia lui Gheorghe Istrate e mare prin concizia ce-i reglează dimensiunile. Puțini creatori au darul de a spune atât de mult în atât de puține cuvinte. Deși preponderent rurală ca tematică, poezia autorului **Runelor** este una modernă, elevată, expurgată de tarele tradiționalismului, căci lumea sa pare a fi una ieșită de pe orbita timpului și a spațiului comun, printr-un capriciu al soartei, ori printr-o fatalitate, față de care poetul simte mai mult fascinație decât revoltă. Între celest și teluric, își depune ofranda sa lirică unor zei păgâni dar și unor îngeri poposind din când în când printre creștini rătăciți. Detașarea de durere, de viață, de moarte transcende un maximum de tragism lucid: „*Sunt un mormânt în alt mormânt*”. Moartea coabitează liniștită cu viața, statornic, pe termen lung: „*când marii morți ai casei noastre moarte/ timpului meu orb îi dau ocol/ până la ziuă pământul miroase/ a cimitir gol*...”

Denumite generic ritualuri, poeziile au în subsidiar inflexiuni de bocete, rugăciuni, psalmi etc., după o metrică specifică, riguroasă. În aceștia din urmă vom regăsi ecouri ale maestrului său, Tudor Arghezi, în ceea ce privește maniabilitatea termenilor, rezistența

la dogmă etc. Orașul apare evocat accidental, sumar, când eul poetic experimentează dezrădăcinarea, contactul cu citadinismul contemporan generând repulsia: „*urâsc orașul urinar/ râma fecundă scârna și scaieții/ ciorba de bale improscând pereții/ și sângele virgin și doctri-*nar...”.

Relația cu divinitatea e una când prietenoasă, chiar de rudenie, când rezervată și reticentă până la interogația incomodă. „*Doamne iar ni se întâmplă/ să stăm tâmplă lângă tâmplă/ nădușeala Ta divină/ mă-nlumină în lumină/ vorba Ta e carnea lumii/ lunecă prin ea postumii:/ nenăscuții, visătorii/ din bisericile florii*...”.

Preluând elemente din folclorul popular și creștin, alchimizând incantații ancestrale, folosind un vocabular modern din care nu lipsesc neologismele, Gheorghe Istrate scrie o poezie originală, profundă, venind în continuarea marilor poeți Blaga, Bacovia, Arghezi, care au trasat pe cerul vieții poetului din Limpeziș urme fine, aurifere, ocrotitoare.

Oase de fluturi

Sunt timbre ale morții mici volante
ei ară timpul zilei și-l reduc
vârsând în flori - calicii delirante -
suspînul mătăsoș de eunuc

Ei trec pedepsitor în rana noastră
îngălbenind în gerul prematur
și ninge-adeseori prin ora vastă
cu oasele lor albe, din azur...

Patrule sunt bătorind lumină
în depărtarea surdă dinspre zei,
mici dezertori prin cerul de rugină
cu lanțurile morții după ei...

Cruci fragede foșnind în zbor timid.
ferestre moi prin amintiri secate,
polenul lor bolborosind în vid
pe-un sâmbure rigid de bunătate

I-am așteptat. Odată a vuit
de lipsa lor. Dar ceasurile sparte
cu fața s-au întors în infinit
ca niște fluturi bucuroși de moarte.

Gheorghe ISTRATE

POEME

În patria mea poeții mor înainte de vreme

În patria mea poeții mor prea devreme
cu mult înainte de vreme
mor puțin câte puțin până li se scurge
tot sângele din poezie
până rămâne poezia ca o supă searbădă
nici n-apucă să-și mănânce amărâta

de pensioară
și ntr-o zi li se cuibărește nepoftită moartea
în piept sau în burtă
ca un câine zgribulit sub streșina casei
și așa tam-nesam începe să crească
și crește proasta crește ca un aluat dospind
până se face una cu pământul până se face tină
și nu vrea în ruptul capului să plece scârba
dracului
și ne rugăm doar doar o pleca și o otrăvim
în fiecare dimineață
putin câte puțin îi strecurăm picături letale
în ceașca de cafea

doar doar o pleca
și mergem la vraci la babe la țigănci ghicitoare
facem descânțece dăm în bobi
dar ea nu și nu
încăpățânata stă ascunsă ca o căpușă
în blana ciobănescului
ca un chiriaș bețiv într-o garsonieră sordidă
fără geamuri fără uși fără dușumea
fără angarale plătite
în față doar cu o sticlă de vodcă
pe jumătate goală
stă și așteaptă a doua venire a lui Hristos

În patria mea poeții nu au ce căuta
doar coțofenele și pelicanii își găsesc
un loc mai bun

mai jos spre lunca dunării
își vor face o altă patrie doar a lor
o patrie a poezilor undeva mai la nord
în patria mea poeții își amanetează

iluziile cărțile iubitele
își amanetează degetele și ajung doar de-și
povestesc poemele unor necunoscuți

la vreo nuntă sau înmormântare
în țara mea nimeni nu-și plânge poeții
în țara mea de fapt nu mai plânge nimeni
doar vreo bătrână trecând prin cimitir

își înclina capul într-o parte
și-n alta și printre lacrimi suspină
„maică da' tânăr s-a dus”

În patria mea nimeni nu-și plânge poeții
în țara mea lebedele au inimi de porțelan
și gâturi de mucava îmbrăcate

în mătase neagră
vulpile au picioare de sticlă colorată
și berzele aripi de tinichea

În țara mea Dumnezeu își iubește poeții
mai mult decât în alte părți
ca un tată binevoitor îi strânge pe toți lângă el
și le povestește despre mântuire
despre mântuirea prin artă

În patria mea poeții mor înainte de vreme

sunt gata să depun armele

cineva înăuntrul meu ridică statui
de gheață fosforescentă
parcă se și aude sunetul drujbei modelând-o
și zarva licuricilor de zăpadă

împânzind arterele
cineva depune eforturi serioase în acest sens,
nu glumă

altcineva adulmecă pete de mucegai
și dăre de ulei
lăsate de camioanele cu navetiști

venite seara din orașelul M
cineva înăuntrul meu savurează moartea
cu pofta unei femei gravide

recondiționează biserici uitate de lume
un animal negru și păros mestecă de zor
ca pe niște snickersuri

bucăți mărunte de tristețe bolborosind
vorbe fără înțeles

În fața televizorului cu ecran extraplat
(cumpărat în rate de la supermarket)
unde au loc dezbateri serioase privind

viitorul omenirii
încălzirea globală și moștenirea genetică
a vikingilor

serile cu miros de ambră și mosc
au devenit între timp
simple accesorii parfumate la brelocul cu chei

se deschid ușile micuțului infern
din strada mântuleasa
departe de noi liliecii vampiri mimează

holocaustul

ca un spectacol ieftin de pantomimă
anul ăsta vreau să slăbesc să citesc mai mult
să ajung la portoalegre

să renunț la vechile obiceiuri
mi-am propus o groază de lucruri
și bineînțeles că nici jumătate din ele

nu voi duce la îndeplinire
spiritul combatant s-a ascuțit mai ceva
ca lupta de clasă

între primatele cu deget opozabil și
celelalte mamifere
și dacă genele false ale somnului

sunt chiar genele mele
cu genele voi adormi îngerul așezat
pe ochiul de sticlă

și dacă vinul ce se aude gâlgâind
în gâtjeul paznicului de anticariat
e chiar sângele tău cu mirosul sângelui voi

ademeni cârțița de grădină spre locuri mai pitorești
acum mi-e somn sunt gata să capitulez
în fața unor fosile din precambrian

să ridic batista albă cu mâna tremurând
sunt gata să depun armele, fraților

o să-mi cumpăr orașul acesta

m-am născut undeva într-un cătun în ucraina
aproape de Cernăuți
noaptea vorbeam mult în somn
după ce toată ziua spărgeam baloane rozalii

de săpun în
urechea bunicului
„atcroite cnigu” țipa mama mereu
în timp ce eu citeam

„suferințele tânărului Werther”
îi spuneam că n-am chef să-nvăț și că
îl aștept pe tata până-și termina borșul de pește
pe vremea aceea aveam mult pește prutul
era aproape

și plecam împreună pe ogredina
faceam fotografii la minut cu aparatul tatei
smena

învățam câte cinci cuvinte rusești pe an
aveam o copilărie fericită
atât de fericită încât ne ascundeam emoțiile
prin hambare stranii
mai la vale aveam un lot mare de pământ
unde cultivam criza de hârtie
copiii satului ridicau lângă școală

piramide gigantice
din borcanele puse pentru iarnă
într-un colț al casei înconjurat

de toate speciile

de pisici
„canarul începea să creadă în binefacerile
coliviei”

Într-o zi am primit niște bani de la tata
eram bucuros
o să-mi cumpăr orașul acesta, îi spuneam

o să vă arăt eu că o să-mi cumpăr orașul
e ieftin
nu costă decât două ruble și cincizeci

e frumos orașul
văd totul ca-n palmă
mi-ar mai trebui o jachetă
s-a cam lăsat frigul

concert nr.2 pentru pian si orchestră (poem despre un om care suferă fără vină)

tatăl meu bolnav în acel anotimp straniu
citea ziarul cu gravitatea momentului
hibernând în liniștea sa ierarhică
iubea femeile pe tocuri înalte
și pentru acest fapt dorea să iasă
cât mai grabnic la pensie
să privească de la mansardă femeile
cu tocuri înalte

tata liniștit și tăcut toată ziua
în căruciorul său de paralizic
„nebărbierit cu buzunarele pline de stafide”
privea acvariul cu cele trei salamandre
îi plăcea să le spună „micile mele șopârle”
vorbeam în timp ce viața te închide într-un cerc
ca un vajnic luptător de sumo
un cerc din care ar fi indicat să nu evadezi,
îmi spunea tata
în seara asta nu mai are rost
să îmbrac halatul meu de simțuri
voi rămâne lângă tata ascultând rachmaninov
(concertul nr.2 pentru pian și orchestră)
„nebărbierit cu buzunarele pline de stafide”

Furtuni electrice și spasme

Ora trei, în toată marea ei de mijloc de noapte, fără perdea. Ecourile au plecat, tentațiile la fel, oboseala rămasă singură pe un scaun în bucătărie, îngână porcării fără noimă. Monologuri la un pian mut, versuri scrise de un om fără memorie, pentru care trecutul nu înseamnă mai mult decât vreo trei secunde înapoi. Proiectat cu suflet cu tot în viitor, într-un mâine încețoșat, care n-o să prindă niciodată formă. Apare în fiecare noapte, ca un interludiu la somn, ca un preambul la negrul orelor de odihnă trupească, în care intră în funcțiune circuitul creierului, ca o bobină imensă, proiectând vise, coșmaruri, curenți și tensiuni mari, pericol de electrocutare.

Văd un oraș ideal, în care nebunii își scot noile cuvinte și sensuri la plimbare, ca pe animale, iar atunci când se întâlnesc le lasă să se cunoască, să se împrietenească, și uneori să se împerecheze, dacă au buna dispoziție a unei zile însorite. Stăpânii nimicului sunt cei mai înțelepți oameni, chiar dacă nu o află niciodată. Una cu universul, zic ei. Mă primesc noaptea de noapte la ei, femeile lor sunt înfloritoare, memoriile nu există, soarele nu-ți supără ochii, temperatura e potrivită și toată lumea e bine dispusă.

Ruinele unei lumi arse, în care trăiesc zi de zi, prinzând aripi, renăscând în mintea mea, într-un vis pe care poate că-l trăim cu toții, interconectați cum suntem, prin marele câmp electro-magnetic provocat de mințile noastre supurânde. Amăgiri, zdrențe și fragmente care nu ajung niciodată să te satisfacă, să le vezi finalul, să le crezi și înțelegi cu adevărat. Ai fost și tu acolo? M-a-ntrebat odată un personaj din vis. Cred că-l cunoșteam și-n viața de zi cu zi, deși nu i-am spus-o niciodată, adică nu i-am adus vreodată aminte sau n-am făcut vreo aluzie la întrebarea lui din vis. Probabil mi-ar fi răspuns că da, mă știe, mi-ar fi confirmat faptul că am vorbit în virtualul unei nopți de vară, în marele vis comun al orașului, al statului, al lumii. Marele *du-te-ncolo* vine în viteză, din zona electronică. Asta ne leagă pe noi, agitația permanentă a electronilor, niște urmași demni ai spermatozoizilor de altă dată, mai bine zis succesorii lor, după câte se pare. Dacă le-aș numi frustrări, ar fi o altă cracă tăiată de sub picioare, așa că o să le spun bălți de noroi, mutre acre, sau cum vă displace vouă mai mult.

Astfel de introspecții murdare mă așteaptă mereu după colț, după colțul celui somn în care adorm cu greu, ca și voi, sunt sigur, dar care încă nu mi se arată verde la ora asta, întrucât inspirația mi-e plecată de-acasă de ceva zile, și nu mai răspunde la telefon și nu mai mi-a lăsat vreun mesaj cu „am plecat! mă întorc curând” și de această dată. De-acolo vor veni ele, introspecțiile, ca niște lipitori feminine care te lălaie bine o bucată de timp, până să te lase într-o amorțeală pașnică, soră cu privitul pe pereți fără să te întrebe de ce. Așa cunoaștem astăzi seninătatea, unii dintre noi. Sensusurile se pierd văzându-le cu ochii, dar nu avem ce face, trebuie să ne agățăm de ultimele esențe ale lumii acesteia, așa cum ni se prezintă, așa cum avem ocazia s-o facem.

De asta mă dau acum la voi cu atâtea jocuri de cuvinte care mi se par mișto, deși ele poate n-au nici cel mai ricoșat sens, din eu știu ce analogie pe care n-o veți face vreodată. Vă înșir pur și simplu ultimele producții atemporale, despre nimeni și nimic, despre o lume fără personaje, fără mine și tine, fără sentimente poate, doar cu o rațiune enervantă care crede că a câștigat războiul (care război?) și își face de cap cu astfel de producții zvâcnitoare, ca aceste rânduri nenorocoase. O condamn, dar în noaptea asta reușește să se așternă pe hârtia virtuală, când ieri, la aproximativ aceeași oră, când era mai absentă, iar inima îmi bătea ca niciodată, așterneam doar în gând pagini întregi de povești, pe care lenea mi le-a oprit la cenzura redactării de orice fel. Așa e, sufletul vine întotdeauna cu lenea, iar rațiunea e cu hărnicia. Mii de reportofoane, mi-am zis odată, într-un acces de inspirație, când aveam senzația că-s pe fir cu Dumnezeu, fără să-mi dau seama că mi-ar ajunge doar unul, pe care însă nu-l am. Mi-a închis în nas în cele din urmă. Dar i-am reținut cumva numărul, adresa, urma.

Ajunși să înnebunești în singurătatea cuvintelor ce ți se dictează, să ai halucinații și să aștepti mereu acea muză, sirenele de mâine, cititoarele de peste câțiva ani, personajele din scrierile post-mortem și așa mai departe. Mereu tușe și iarăși tușe. Fiecare model de pe fiecare fustă, bluză sau sutien spune câte ceva. Acei pistrii, acea aluniță, acele buze sângărânde, și ochii, să nu mai vorbesc câte cuprind ei, câte universuri se nasc și mor în acei ochi cu care magnetizezi. Mă folosesc de tot ce am la dispoziție, iar fiecare piatră de pe asfalt are potențialul ei, cineva se împiedică de ea, cineva o ia și o aruncă după o mătă, cineva îi dă un șut, nu prea contează. Da, asta este prognoza, domnișoarelor, așa e când degetele îți atârnă deasupra tastaturii și chiar n-ai nimic concret în cap, decât un fitil ce totuși te ajută să scrii cuvinte și nu doar litere spasmodice, fără înțeles. Nu că aceste cuvinte ar avea înțeles, dar măcar tind primitiv spre mai bine, au o direcție spre care se îndreaptă, au un scop, dacă stai să le întrebi între patru ochi. Este ca și cum ai compara un sân singular cu un nud întreg, dar detaliile sunt pretutindeni, la infinit, lumea nu se termină niciunde. Întotdeauna vor exista subparticule și subparticule ale subparticulelor pe care ajungi să le poți observa la un moment dat. Niciodată nu vei înțepeni, nu vei vedea totul, toată profunzimea.

Am fost acuzat de mine de prea multă poezie, prea puțină acțiune, lipsă de modestie, modestie, și din nou lipsă de modestie, ipocrizie, geniu, și lista nu se termină nici azi, toate ocupă un bun loc în timp, prin rotație, căci au început să se înțeleagă între ele. Ce șmechere mai sunt, poate chiar mă aud!

Așa se întâmplă mereu la astfel de ore nocturne, la care tu începi să te identifici din ce în ce mai mult și în mod surprinzător de idiot cu beznă care te înconjoară. Te plimbi pe străzi întunecate și străzile întunecate se plimbă prin tine, dar acum, totul este degeaba. Nu sunteți contopiți, nu sunteți una și aceeași beznă, nu sunteți împreună. Simți depărtarea, distanța, neputința unei atracții prea slabe, a unei lumini ce stă să se stingă.

La un moment dat, realizezi că ai în-

cetat să mai fii un filtru și nu reușești să storci nimic din consistența acestei cafele-nopti întunecate ce te înconjoară. Poate că în noaptea asta vrei să fii tăria însăși, cofeina, esența! Un egoism mascat, cu planuri mari pentru viitor, când vei reveni la luciditatea ta polivalentă, care te încântă și cu care încânți. Un egoism ratat, eșuat pe nisipul unei zile de mâine, întocmai ca o balenă prea mare și bolnavă ca să mai trăiască, acel imens universal, de care ți-e frică, ego-ul tău, numele tău, rânetul tău plin de încredere, cu care ucizi, exfoliezi. Uneori, tu însuți pari ca și cum n-ai mai avea nimic în spatele tău, așa ți s-a sugerat odată, dar nu pentru că ar fi vrut cineva să insinueze superficialitate, ci tocmai mărimea aceasta a puterii care-ți fură tot, iluziei cu care ajungi să te identifici, în care îți pierzi sinea pe zi ce trece, pe măsură ce o asimilezi și o accepți mai mult. Prea sumbru...

Viața e așa de importantă la ora asta parcă, iar tu băjbâi prin întuneric spre ea, o adulești, o auzi, o simți în bătăile inimii, o recunoști în abilitatea ei de a te înșela, cu tot acest negru ademenitor. Nu o găsești însă, nu o găsești întreagă, nu vezi sursa tuturor acestor pulsații, ci doar auzi vocile chemându-te, mirosurile ademenindu-te, sunetele muzicale vrăjindu-te.

Două domnișoare binedispuse trec chicotind pe lângă tine, iar tu reușești să le întreții veselia stupidă, căci te incită carnea lor pulsând, pe care ele nu și-o vor aprecia niciodată la adevărata valoare, ci doar se vor hrăni prin ea, o hrană primitivă, de bază și nimic mai mult. Un fel de a simți plăcerea fără a o înțelege, fără a-ți da seama de frumusețea și metafizica unui astfel de moment, de originea lui curată, pe care ele, paradoxal, o consideră de mult ca fiind murdară și josnică, de când au început să incite. Femeile străzii, neobosite, nu ți-ar arăta niciodată diminețile lor ciufulite și încălcite, ca părul lor adesea creț. Mereu te lasă cu nostalgia acelor sincerități trupești care au decăzut și s-au pierdut în mecanicul de astăzi, sinonim de pururea cu păcatul și aducând cu clinchetul caselor de marcat...

O tristețe infinită, o resemnare de boem ce vrei să fii, care trece odată cu frigul primei ore din dimineață, prea luminată, prea ipocrit de luminată, când începi de obicei să hoinărești după una și alta. O altă zi trecută, care începe să se descompună destul de rapid în ochii și memoria ta, ajungând prea repede doar un simplu număr, dată de calendar anonimă, pe care o vei pomeni totuși într-un astfel de set de aberații dispersate, răzlețe, cam ca aici. Dar tu te mândrești cu asta, într-un fel. Nu ai pretenții pentru claritatea a ceea ce pictezi sau cânti, ție îți place muzica nerafinată a anilor șaiszeci, când sunetul chitărilor electrice era murdar, îngălat, și totuși cu un farmec și potențial orgasmic aparte. La fel de distorsionat și de deranjat ca mințile celor care produceau acele sunete. Feminine, că tot veni vorba, nimic altceva decât tușe subtile pentru cei care știu să le asculte, pornografie curată însă, comparată cu muzica simfonică sau cea clasică, rafinate nuduri artistice. Diversitatea și multitudinea calitativă a stărilor de extaz, la fel de răspândite ca păsările de pe pământul acesta.

Cărți de joc, joc de noroc, noroc de

(Continuare în pag. 10)

câine și lista continuă... Ți-ai spus că viața ta brută, neprelucrată, nerafinată, dar intensă. Sinceritatea niciodată nu ți-a cerut mai mult însă, chiar îți place așa ceva, toate extremele presărate peste tot, atâta timp cât nu te întrebi despre ziua de mâine, sau poimâine, când poate că totul se va sfârși. Tu nu ești și nu vei fi dispus să vezi niciodată acest sfârșit, dar poate că asta ți se trage subconștient din vreun soi de înțelepciune nativă care te face să aduni în tine cât mai mult, astfel ca atunci când îți vei vedea sfârșitul, acesta să te lovească destul de intens încât să cedezi rapid, un scurt moment de patimă, de nivelul secundelor, în care îți vezi viața cum ți se scurge la canal, precum o apă tulbure. Nu te vei confrunta niciodată cu neputința, pentru că atunci când o vei avea, va fi atât de multă în tine încât te va doborî scurt, ferm, dintr-o lovitură. Rapid și cu profesionalism, așa îți vezi tu propriul sfârșit, curățat de toată melodrama lipicioasă ce îi sâcăie pe alții.

Mai ai mult până acolo, momentan te vezi zbătându-te în murdăria canalelor în care trăiești, în care mazăga are culori infinite, la fel și viața, iar stările sufletești fluctuează tot așa, ca o busolă într-o lume cu patru dimensiuni. La ora x îți doreai o chestie. Peste o oră nu îți mai doreai același lucru, de fapt, nu-l mai simțai. Da, pentru că acum ai evoluat. Ai ajuns să-ți poți asculta simțurile. Pentru alter-ego-ul tău, tu nu ești decât un alt alter-ego, și cu toate acestea, fiecare se simte ca fiind stăpînul de drept al aceluiași nenorocit de trup în care unul din voi se simte prins mai mult decât celălalt, cînd îl apucă. Cît de spastic! Aproape ca o criză, toate aceste întrebări, furtuna din ele, felul cum picură în stropi mari și formează bălți pentru mai târziu, pentru acel „mai târziu” care nu vine niciodată, în care totuși lucrurile se oglindesc și se clarifică. Ajungi dracului oda-tă acolo! Nu mai pierde timpul!

Ești la locul potrivit în momentul potrivit, și, cu toate acestea, nimic nu pare să se întâmple. Ratezi șanse, iar șansele se răzbună și te ratează pe tine după aia. Nici un moment frumos n-o să stea prea mult după tine, să aștepte să-l descoperi. Nu, ele zboară prin aerul rece la fel ca păsările, le vezi, le auzi cântînd și imediat observi cum se pierd în zare. Nu au timp pentru tine. Tu ești așa de mărginit de timpul tău numeric, iar ele par să fie din afara lui. Ți-o spun pe șleau pe măsură ce se îndepărtează, iar tu nu le mai vezi...

Acea grămadă se face din ce în ce mai mare și te vezi nevoit să mai arunci din ea, ceea ce nu poți ține. Azi arunci o amintire, mâine arunci puțin din prezent, depinde ce nu-ți mai place, dar nu ești destul de prevăzător încât să te temi că într-o bună zi o să rămâi cu atîta de puțin timp și atîtea de puține opțiuni sau momente, încât acestea te vor băga în cea mai groasă ceață în care ai intrat vreodată, să n-ai habar pe care să le mai păstrezi, care din ele ar trebui să rămînă în tine, cu tine, și pe care să le mai arunci, căci fiecare îți vor fi dragi – fiindcă vor rămîne puține. Da, așa vor rămîne, la un moment dat. Și tot îți vor cere odată și odată să le triezi, să le rărești. Momentan încă trăiești în iluzia mormanului interminabil și de asta nu faci nimic, nu prea te sinchisești să alegi și să creezi câte ceva nou, dar atunci când vei descoperi că nu prea mai ai prea multe lucruri, atunci să vezi ce fel de panică deprimantă, melancolică și amară te va prinde. Ce dracului să mai fac, îți vei zice atunci. Nici măcar nu-ți va mai păsa de alter-ego-urile tale, nu te vei mai întreba care-i cu care, ci pur și simplu vei fi măcinat de senzația de sufocare, de lipsă, de împușinare a ceea ce tu credeai a fi

existența.

Te vei trezi singur într-o bună zi, fără memorie, fără dragoste, fără sentimente, fără nimic și te vei întreba atunci dacă nu cumva așa ai dus-o mereu. Cu timpul, până și întrebarea va dispărea din tine, iar atunci vei muri de tot. Și nu poți, mort fiind, să te mai întrebi cum a fost pe cînd trăiai, nu? Chiar nu cred în asemenea bazaconii! Pur și simplu te duci naibii, frumos, cuminte, ca un cățeluș ascultînd de timp, de trecerea lui, fără măcar să-l fi atacat sau tachinat odată.

Să recunoaștem, totuși, pe nimeni nu interesează cu adevărat dacă ceea ce simte e autentic sau nu prea, atîta timp cât intensitatea la care trăiește un anume moment e așa de ridicată, încât îți fură această nenorocită de abilitate de a mai analiza și de a mai recunoaște adevărul de minciună. Devii animal uneori, și asta e cel mai natural și mai frumos lucru. Te întorci de unde ai plecat. Faci dragoste cu ea, cu timpul, cu mintea ta și cu universul, căci toate sunt una și aceeași. Te simți întreg, unit. Da. Rare momente, dar există, pe undeva.

Măine te voi iubi, îi mărturisesc cîstii nopții trecute, pe măsură ce mă privește nemișcată, îndepărtându-se, purtată de vehiculul morții, în care s-a urcat. Mă părăsește cu visele și cu fragmentele ei cu tot, repetîndu-mi că n-am înțeles-o îndeajuns. Eu îi spun că nici n-am ajuns să-ncerc, că n-am vrut s-o stric, dar e degeaba. N-o să ne mai vedem o vreme, stă scris pe privirea ei. Măine va rămîne doar o ceașcă de cafea dată pe gât și un nume frumos pe care îl voi repeta de cel mult două ori pe zi, până îl înmormîntez complet, adică îl îngrop pe undeva prin debaraua mea născătoare de idei și monștri și spasme electrice, precum cele de acum. O oră nenorocită pe care nu o pot iubi decât în prezent și urî în rest, cel puțin lăsându-mă rece. Trebuie să fii nebun ca să vezi chestiile imaginare, dar odată intrat în starea aceea, nimic nu mai contează. Îți alergi gândurile ca un câine flămînd, balele îți curg, alunecoase, în cele din urmă devenind cuvinte, iar tu gâfâi fără să știi exact de ce anume o faci, simțind doar extazul actului, al actului universal, sexual, mental, genial, demential, nu contează, în care ești pur și simplu, cu un mare, succulent și gras punct la urmă.

Te ia și te sărută apăsător de fiecare dată cînd îi vezi sau proiectezi ochii, e destul pentru o ființă ca ea. Are ea o identitate, stai și te întrebi după cîtiva ani? Devii cu timpul din ce în ce mai sigur că nu are, și încă nu știi, îngrijorat, dacă acest lucru ar trebui să te bucure sau să te întristeze. Ce anume te farmecă de fiecare dată, să fie doar egoism, să fie doar propria ta sete, propria ta senzație, după care ești avid, sau pur și simplu persoana de care te legi, pe care o iubești, pe care o urăști, pe care o chinui și de care te lași chinuit. Dacă ar fi doar senzația, felul în care te simți, ceea ce te atrage și te face să repeți experiența, atunci ar însemna că suntem mai departe unii de ceilalți decât credeam, înseamnă că n-am fost niciodată aproape, nu am reușit să ne apropiem decât instinctele noastre, vii prin noi, dar moarte ca și particule ce se împreunează mecanic. Noi le dăm lor viață, dar ele ce ne dau înapoi? Are extazul lor vreo viață în el, are o persoană la celălalt capăt al receptorului, sau este doar ceva abstract, orgasmul însăși, cel de care ne îndrăgostim cu adevărat?

Dilemele astea te înnebunesc adesea, atunci cînd te găsești alături de lupii tăi flămânzi, lupi liberi prin definiție, de care nimeni n-o să te despartă vreodată. Bubui pur și simplu, dintr-o dată, ca un pistol care se descarcă

la infinit, mintea sau, mă rog, bolnavul tău creier, un alt organ pulsînd care nu se mai satură și care arde în suculele electrice ce-ți trimite fiori în întregul corp, până la nivelul degetelor, unde ies, părăsind aparatul, înregistrînd cuvintele fie prin tastare sau scriere, ca un seismograf prea precis, înregistrîndu-le pe toate cu exactitate.

Automat este marele cuvînt care te-a sedus, avînd ca sinonime cuvintele muză, inspirație, rețineți, cuvinte, pun accentul pe asta deoarece nu există destul spațiu în existența lor proprie, sunt practic infinite, pentru a putea fi surprinse cumva. Și atunci le reduc, le desenez, le simbolizez, le exprim, protestez, în loc să sărut, să mîngâi propriu-zis, să dansez sau să țip. Oricine ți-ar spune că nu poți face asta chiar întotdeauna, de aceea apelez la trucerile acestea, cînd se strînge prea mult suc, prea mult puroi, cînd totul fierbe și stă să explodeze. Procesul de a crea este unul atemporal, reușește practic să te scoată din timp, să îți dea senzația că acum e pretutindeni.

Cuvintele își pierd cu o viteză din ce în ce mai mare înțelesul... Dar acesta a existat vreodată? L-au avut ele vreodată? Sau au avut doar o pretenție snoabă. Să fi fost boala mea, a celui care le-am scris? Nimeni nu poate aprecia sau cuantifica extazul. El nu poate fi etichetat, el doar există. Dacă pui mai mult zahăr va fi mai dulce, dacă pui mai multe lingurițe de cafea, va fi mai tare, dar tot cafea va fi. Și dacă îți mai și pasă pe ce-ai dat banii e o cafea bună. Voi vă cumpărați cafeaua. Eu v-o vînd. V-o vînd pe-o privire, pe-o prostie, pe-o poziție spusă, pe un gest surprins. Sunt nebun și extrasenzorial. Porii mei deschiși ar fi în stare să lase un vid în urma lor, ei nu se satură. În spatele fiecărei taste apăsate zace o cavernă din iad; nimic mai mult. Paranoia mea curge prin vene și îmi dă senzația de plăcere, senzația că funcționez, că o fac organic, că trăiesc, mai bine zis. Poate sunt doar un alt amărât de pretențios aruncînd cuvinte încolo și înapoi, într-un mod aleator, astfel încât să obțină o pseudo-originalitate ușor de șters de un ochi treaz și un suflet lucid. Poate nu sunt asta, numi voi da seama... Și e prea târziu, chiar și acum, cu tot cu prezentul meu, căci nu voi șlefui mai apoi cuvintele scrise, nu voi mai modifica fotografiile făcute, trasee parcurse, nu voi mai prelungi momente trecute, nu, am ales de mult să nu fac asta. E fals, e împotriva, e cum vrei voi, dar e rău. Nu. Eu voi lăsa orice ar fi așa cum a curs, fie că e vorba de vorbe în vînt, snobism frumos ambalat, sau o paranoia care mă bîntuie aiurea. Nu contează. Eu am pretenția că simt. Ar trebui să vă obișnuiri cu egoismul ăsta al meu.

Dacă vă chem să vedeți un film cu mine, asta nu înseamnă că vă voi lăsa alegerea lui. Sunteți liberi să plecați dacă nu vă place, altfel rămîneți... așa pun problema, n-aș putea altfel fără a mai fi eu, și nu vorbesc aici de acel eu, ci de ce e dedesubt, de goliciune, goliciunea pe care o sondez cu atîta greutate, pe care toți ne-o căutăm și ne-o tot căutăm. Dacă eu reușesc s-o găsesc pe a mea, poate că e destul ca să vă ajute și pe voi, de asta o fac. Luați-o, dacă vedeți ceva! Nu mă întrebați ce văd eu, deoarece eu sunt automat la ora asta. Nu pot nega complet ruinele rațiunii, dar ea nu mai poate funcționa drept un filtru...

Nu, acum s-a stricat și toată esența se scurge, se pierde aici, în nebunia tastelor apăsate, în nebunia totuși lentă a vorbelor căutate, al vocabularului electric, al așteptării sacadate, al fluxului, în cele din urmă.

Viață!

Miorița – de la profanul forme la semiotica sacrului

Lector drd. **Oana DUGAN**
Jiang Nan Da Xue, China

Motto:

„Menirea cea mai înaltă a unui popor este să fie El însuși, adică să-și trăiască din plin viața sa și să reprezinte, dacă poate, un chip original de a vedea lumea. Altfel... a vegeta în umbra altora, a gândi gânduri străine, a trăi simțiri și a vorbi cu fală limba străinilor; la ce bun să mai fii umbră pământului? (...) Ori sporim grabnic puterea noastră și atunci vom trăi ca neam care are de spus ceva lumii; ori, dacă nu, vom fi osândiți a lăncezi veșnic în umbra altora mai puternici sau chiar amenințați cu pieirea.” (**Simion Mehedinți** – Torna, torna fratre, 1 Decembrie 1918)

„Acea inspirațiune fără seamăn, acel suspin al brazilor și al izvoarelor din Carpați.”, (**Mihai Eminescu**), „cea mai nobilă manifestare poetică a neamului nostru”, (**M. Sadoveanu**), „cea mai frumoasă epopee pastorală din lume”, (**Alecu Russo**), „o capodoperă a literaturii populare, comparabilă decât poate cu Luceafărul marelui Eminescu” (**Tudor Arghezi**), **Miorița** se constituie lesne în chintesența sacralității spiritului românesc. Considerată de **George Călinescu** drept unul dintre cele patru mituri fundamentale ale neamului nostru, simbolizând „*existența pastorală a poporului român*”, **Miorița** depășește statutul de mit pastoral, îmbrăcând haina unei suite de mituri, dintre care, dominant nu e cel pastoral, așa cum ni-l prezintă forma, ci tocmai cel al spirito-genezei și evoluției elementului sacru la români. Cufundându-și originile în negurile munților trashumanței românilor, de pe ambele maluri ale Dunării, **Miorița** surprinde exegeza prin profunzimea filosofică a ideilor pe care le poartă un text în aparență simplu și, desigur, extrem de profan în formă: povestea unei crime între ciobani, pe principiul rivalității ivite din pizmuirea unui păcurar mai avut. O lectură atentă a textului lui **Vasile Alecsandri** dar și a variantelor (nu mai puțin de 930, cum revelează **Adrian Fochi** în monumentală sa carte **Miorița**, tipologie, circulație, geneză, texte, 1964), scoate în evidență numeroase discordanțe ale unei astfel de interpretări a unui text garantat corupt de „elemente noi”, specifice fiecărei epoci în care a circulat, ce l-au revitalizat, menite, evident, în opinia barzilor populari, să-l „încadreze în lumea în care circula”, după cum observă **Mioara Călușită Alecu**. Ca o simplă exemplificare a acestei ipoteze, aflăm că „*baciul moldovean e mai ortoman*”, etc, termen, desigur, împrumutat din limbile turcice, marcând astfel circulația baladei în perioada feudală, dar și pe o arie geografică europeană vastă, acoperind teritorii aflate sub influență otomană, ca Macedonia și alte țări din fosta Iugoslavie. Încercarea de a vedea în **Miorița** numai atestarea

unui ritual inițiativ, asemuit de **Teohari Antonescu** în cartea **Cultul cabirilor în Dacia** (1889) cultului cabirilor sau de **Theodor D. Speranția** călușarilor, în **Miorița și Călușarii, urme de la Daci și alte studii de folclor** (1915), rămâne incompletă, deoarece poezia populară cea mai dragă românilor, (îmbrăcând atât de multe forme, de la colind, la bocet și mai apoi la baladă), sintetizează în rândurile sale elemente clare de manifestare a sentimentului religios și sacru la români în diachronia manifestării sale. Aparținând clar thraco-dacilor, fenomen demonstrat de prezența variantelor sale în Macedonia, Bulgaria, Iugoslavia și la hotarul de nord al Greciei dar și la nord de Dunăre, remarcabil păstrând în semantica seninătății baciului înaintea morții elemente de sacru zamolxian, **Miorița** își trimite rădăcinile, de fapt, într-o fecundă era matriarhală, **Nicolae Densușianu** argumentând că „*getodacii erau pelasgi, descendenți din Pelasgos, cel născut din Pământul Negru. Ei erau fii Gaei, zeita Pământului Negru.*” **Mioara Călușită Alecu** remarcă în studiul **Tradiții și simboluri – obârșia unor tradiții**, că: „*Turcii încă numeau Muntenia Valahia Neagră, deși nici dacii, nici valahii nu erau negri. Ei moșteneau atributul mamei or – Pământul Negru – căreia, cum se arăta în Iliada, i se jertfeau oi fecioare negre, ca Miorița. După creștinare, țara adoratorilor Gaei a devenit Grădina Maicii Domnului. Continuând tradiția precreștină, un Negru Vodă a întemeiat Valahia Neagră, un alt negru Vodă a ridicat Mănăstirea de la Curtea de Argeș. Marea geților a devenit Marea Neagră.*”

Că în **Miorița** se identifică elemente din epoca precreștină, prezamolxiană, din perioada prepatriarhală o demonstrează însuși titlul: o mioară și nu un berbec capătă funcția de sibila, o mioară, prin urmare o entitate de parte femeiască are capacitatea de a descărca prin spovedanie sufletul îndoit de „voluptatea” trăirii pământești a baciului, căpătând astfel rol de preoteasă antică, cu atât mai mult cu cât exegeții îi identifică puritatea, prin asemuire cu miturile grecești de contaminare prezente în Iliada, așa cum am văzut.

Un alt argument al adâncimii matriarhale este prezența măicuței bătrâne căreia i se vestește despre starea ciobănelului și nu a tatălui.

„Înveșmântarea” ciobănelului în tren-aură a Mândrei Crăieșe - alter ego-ul nefițial al său - se face nu întru Dumnezeu Tatăl, ci în cel al Lumii Mirese, entitate energetică superioară de tip feminin, specifică matriarhatului. De altfel, prezența repetată a nuntirii cu această entitate energetică de tip feminin atestă perioada de sacrificii aduse Gaei (a „Lumii Mireasă”), mitul sacrificial dispărând în varianta publicată de Alecsandri, întrucât sub influența creștină, sacrificiul uman nu mai era de actualitate.

Întreaga creație populară se conturează ca un epos în cheie joasă a sublimului eminescian de factură filosofică. Dar dacă în opera geniului de la Ipotești se întrezărește filonul cult de inspirație atât autohtonă cât și alogenă, în **Miorița** nu putem vorbi decât de inspirație pur autohtonă, ceea ce-i conferă cu atât mai multă valoare, cu cât intuim că este esența celei mai înalte culmi a trăirilor spiritului românesc.

Încercând o descifrare a terminologiei ocupaționale de largă răspândire în zonele montane, anume cea a păstoritului și a orizon-

tului cultural al acesteia, așa cum l-au modelat veacurile prin care a trecut până a ajuns în contemporaneitate, atunci întregul text al **Mioriței** își recapătă originea semantică. Iar aceasta se îndepărtează de profanul odioasei crime, păstrată atât de bine în profanul forme textului și îmbracă haina „*misterului sacramental*”. (**M. Eliade**) În lumina acestei interpretări a simbolurilor care-i alcătuiesc corpul, **Miorița** scapă de absurdul textului, impunându-i, așa cum observase Mircea Eliade, un sens profund, ce depășește puterea comună de înțelegere. Moartea biologică se consumă, în lumina gândirii oculte a tuturor timpurilor și a bio-structurii umane, în plan filosofic, pur imaterial, într-un plan care are menirea de a influența întregul Univers, în toate aspectele manifestării sale, în toate dimensiunile care-l alcătuiesc.

Urmând această idee, cei trei ciobănei, „stăpâni” a trei turme, sunt trei lideri spirituali, turma fiind simbolul adepților unor curente de gândiri religioase, mitico-magice, capabile să asigure evoluția către o formă existențială superioară.

Ceea ce pare un complot al unei crime premeditate, este în fapt pregătirea jertfei celei mai alese, care să fie adusă zeității supreme. Întâlnim aici ritul Zamolxian al alegerii feciorului celui mai vrednic. În cazul **Mioriței**, baciul moldovean, liderul spiritual al „turmelor” moldave, se dovedește ca și în alegerea mitropolitului Moldovei pentru calitatea de patriarh, cel mai spiritualizat dintre cei trei baci – lideri spirituali. Se confirmă astfel, din vremuri precreștine, calitatea spațiului moldav, capabil să furnizeze o întreagă geografie spirituală, dominantă peste celelalte teritorii ale spațiului geto-dac. Să înțelegem că vrânceanul poate fi văzut și ca reprezentantul Țării Românești. În spațiul Vrancei sunt enclave muntenești în trecere spre populația Moldovei, (vezi Soveja, Rucăreni și Dragoslaveni – enclave muntenești și la ora actuală).

Fiecare dintre cele trei „turme” spirituale poartă o amprentă genetică distinctă, care evident procură în plan imaterial o amprentă genetică spirituală specifică, (**Moldovan**, 2000), fiecare în parte fiind capabilă să servească o entitate spirituală diferită, după modelul ierarhiei cerești (de tipul Heruvimi, Serafimi, Tronuri). Doar baciul moldovean e capabil să se contopească direct cu entitatea energetică superioară a Universului, „*Mândra Mireasă a Lumii Crăiasă*”, nici pe departe metaforă a morții, ci a celui eminescian „*mie, pe mine redă-mă*”.

Aflăm în poezie că baciul moldovean e mai ortoman, are oi mai multe (adepti), mândre și cornute (capabili de trăiri mistice superioare), și cai învățați (spirite libere de vază) și câini mai bărbați (viteji cu corp spiritual dinamizat, capabil să supună corpul fizic). În varianta sovejană, caii sunt „negri” și „neînvățați”, lucru ce pare mult mai plauzibil pentru explicația în cheie spirituală a baladei, deoarece aceștia nu sunt dați „iepelor”, sunt puri, „feciori”, nedați viciului, având în vedere că verbul „a învăța” provine în limba română din latinescul *invitiare* (inițiere în viciu) (**Serban**, 2002). Și, așa cum observa **Mioara Călușită Alecu**, au același atribut ca și mioara, ca și populația umană – sunt „negri” – aparțin astfel Pământului Negru și roditoarei Gaea. Așadar baciul moldovean, deși rudă cu ceilalți doi baci, așa cum o sugerează varianta sovejană a

(Continuare în pag. 12)

(Urmare din pag. 11)

- măicuța bătrână considerându-i pe fiecare veri cu al său fecior iar ei apelând-o „mătușă”, (fiecare are structură genetică distinctă, dar toți aparțin aceluiași pat genetic comun – „*Unu-i moldovean, unu-i ungurean și unu-i vrâncean*”), este reprezentantul unei populații cu o structură genetică superioară, capabilă a naște în rândurile sale sibile, („*Miorița laie, laie bucălaie*”) și tineri de o frumusețe fizică și spirituală asemenea zeilor, apropiată de perfecțiune: *Mândru ciobănel* (inteligent, entitate superioară, cu trăiri afective superioare, în înalte sfere); *tras printr-un inel*, (perfecțiune a corpului fizic capabil să susțină și să suporte un „trup de slavă” atât de bogat pe cât o arată „mândria”; „*Fetișoara lui – spuma laptelui, mustăcioara lui – spicul grâului, Ochișorii lui – mura câmpului*”) sunt atributele perfecțiunii frumuseții divine, ale Adonisului divin.

Din această perspectivă dar mai ales a faptului că întreaga scenă sacrificială se petrece într-un spațiu nedefinit, la confluența celor trei mari regiuni spirituale atât ale spațiului românesc, cât mai ales a celui terestru, (coincidență cu îmbinarea plăcilor tectonice?!), „*pe un picior de plai*” – spațiu de trecere al transumanței spirituale de la o zonă mai înaltă vibrațional la o zonă de mai joasă frecvență, sugerat de undulația deal-vale a tărâmului românesc, de mici dimensiuni („*picior*”) – „*pe o gură de rai*” – imagine răsturnată în oglindă a acestui spațiu terestru, capabil să-i asigure transcenderea spre Infinit, spre Raiul Cosmic, baștină a Mândrei Crăieșe, așadar, într-o zonă de interferențe a cel puțin două dimensiuni fizice diferite de spațiu-timp, se subînțelege că „omorul” pus la cale de ceilalți doi lideri spirituali are alte conotații decât cele ale unei banale crime. Locul este bine ales, în regiune de munte, așadar de rarefiere atmosferică, unde undele vibraționale se „subțiază”, într-o vale capabilă să cuprindă mulțimea celor trei „turme” de adoratori și de participanți la ritualul sacru, la hierogamia cosmică și la transformarea acesteia în hierofanie. Nu întâmplător este dialogul cu mioara-fecioară „*laie bucălaie*”. Membră a „turmei”, așadar a grupului de adoratori ai Gaei, Miorița depășește în această cheie interpretativă dimensiunile unui animal cu puteri supranaturale iar relația de iubire spirituală pură dintre cei doi, dar mai ales dintre entitatea femeiască – denumită Mioara – și baciul său, sau îndrumătorul său spiritual, acel guru indic al persoanelor ce își caută căile sufletului, cu care are afinități certe de ordin vibrațional, depășește la rândul ei dimensiunile unei relații anormale, împotriva legilor firii. Tandrețea dialogului înmagazinată în dativul etic, în puterea previziunilor (care, în ciuda inexistenței deznodământului clar din forma textului, îl anunță irefutabil în plan semantico-pragmatic), dar mai ales în modalitatea de transmitere a sentimentelor din partea baciului, surprinsă în diminutivul apelativului și în repetiția cu rol de minimalizare a pericolului („*Miorița laie, / Laie bucălaie*”), sugerează o adevărată relație sentimentală superioară, plasată în registrul hierofant-sibila, necum în cel al iubirii comune muritorilor de rând.

Încă un indiciu că balada populară Miorița exprimă sublimul trăirilor spirituale ale acestui popor în variatele trepte ale adorației sale divine, îl constituie acceptarea sacrificiului de către baciul moldovean, cu o seninătate specifică nu indolenței și nepăsării poporului, ci importanței actului ritualic ce urmează a se împlini. Cu acest eveniment al „acțiunii” baladei, pătrundem în aria seman-

tică zamolxiană, în epoca geto-dacă, clar marcată de seninul meditativ al unui act de jertfă ritualică.

Astfel, ciobanul moldovean devine conștient atât de calitățile sale moral-spirituale superioare, cât și de misiunea ce-i revine, aceea de mesager al tuturor turmelor peste care păstoresc cei trei baci – lideri spirituali, mari preoți. Conștient de ceea ce va urma și de împlinirea ritualului de abia în cealaltă dimensiune, când se va contopi cu Mama Universală, Mândra Crăiasă, mireasă nu a unei singure entități pământene, ci a Lumii Mireasă, a multiversurilor vacuolă pulsatilă, capabilă a naște din fiecare contopire un microcosmos sau macrocosm, în funcție de calitatea și puterea vibrațională / oscilantă a mirelui. În acest scop, în calitate de Mare Preot, superior energetic celorlalți doi mari preoți, baciul moldovean își regizează cu atenție momentul trecerii dincolo, indicându-le cu precizie fărtaților săi atât spațiul fizic cât și cel metapsihic care să-i permită rapid deplasarea în lumea de dincolo: câmpul să fie de „mohor” – încărcat cu multă energie stocată în graminee, (se știe că mohorul are un bogat conținut de fosfor, așadar de energie de tip foc), la cap cerând să i se pună trei fluieri, din esențe lemnoase diferite, fiecare capabil a emite un sunet într-o altă tonalitate vibrațională, întregul ritual având menirea să desprindă cât mai repede sufletul de trupul fizic și spiritul de suflet și să-l îndrepte către spațiul de origine al Marii Crăieșe.

Sacrificarea sa ritualică are consecințe nu numai pentru turme și liderii lor spirituali, așadar jertfa sa nu este neapărat una cu consecințe imediate, reparatorii pentru vreun păcat vremelnice al supușilor Mândrei Crăieșe, ci pentru întreg Universul, având rol generator și regenerativ, uniunea făcându-se într-o logică păstrată inconștient și de vremurile creștine datorită limbilor de origine thraco-latină, prin trimiterea unui *generus*, a unui ginere, Marei Mume.

Observăm așadar cum Miorița este atât de veche, încât cel puțin trei ere de gândire religioasă sunt manifeste la nivelul textului: era matriarhală, era patriarhală zamolxiană și cea a patriarhatului creștin. Mândra Crăiasă a Lumii Mireasă este indiciul pentru matriarhat. Bucuria sinuciderii rituale indică epoca zamolxiană. Turmele de oi și miei sunt apanajul influenței erei creștine.

Gheorghe Șeitan notează că „*nu există nici o ruptură între societatea feudală valahă și societatea geto-dacică*”. Tot așa, Miorița scoate în evidență faptul că nu a existat nici o ruptură între marile ere religioase pe acest teritoriu cuprins între Carpați și Mare, cu atât mai mult cu cât tot Șeitan observă că: „*A existat pe teritoriul Daciei în perioada hiperboreană un centru spiritual universal, condus de un monarh sacerdot, numit Bha-sarabha*”(Dacia Magazin, p. 22). Dacia devine astfel, în opinia lui Șeitan, un loc de formare a marilor mituri indo-europene, centru de civilizație al indo-europenilor. (Id, ibid) Parțial în sprijinul acestei argumentații vine elementul comun celor trei mai ere religioase, ce s-au succedat de la momentul originării și până în prezent, înmagazinat și păstrat peste timp de Miorița, anume speranța regenerării matricei universale, sporirea „tainei lumii” prin intermediul celui mai misterios moment al vieții omului – moartea, element prezent la toate popoarele indo-europene și azi.

Cheia de boltă a interpretării acestei trăiri, dar și a esenței semantice a Mioriței, o constituie fantasticul nunții cosmice, moment ce a suscitât multe interpretări, plecându-se de

la ideea imaginarului haotic al unui om înaintea morții iminente. Or, moartea fiind pusă sub semnul ipotezei de către baciul-mare preot, sigură doar din predicțiile sibiline ale Mioriței, nu se explică precizia regizorală cu care se întregeste scena *nunții-n cer*. Nunta cosmică se petrece sub auspiciile augurale și evenimentale ale unei stele căzătoare. („*Că la nunta mea / A căzut o stea*”). Interpretată ca simbol al morții, când în Creștinism aceasta este simbolul nașterii, al regenerării, se subînțelege importanța momentului ce are să urmeze și faptul că nuntirea cosmică nu va fi un eveniment oarecare, ci unul de o maximă importanță, necum legat de distrugere. Întreg Universul participă la ritual, atât cel terestru, cât și cel al spațiilor cerești, dar nu pentru a crea un tablou de basm sau de fantastic, ci explicând pe înțelesul omului profan etapele unui întreg act sacru de ridicare la ceruri a unui suflet purtător de spirit superior. E inversul unei epicleze creștine. De data aceasta nu se pogoară Duh Sfânt, nu se obține o catabază cosmică, ci, din contra, o ridicare a unui suflet îngreunat de un trup, fie el și marcat de atributele perfecțiunii. Cu atât mai mult spațiul în care se petrece acest fenomen trebuie să fie unul demn („*picior de plai și gură de rai*”) iar participanții e musai să aibă capacități energetice deosebite. Soarele și Luna, brazii și pâltașii, munții mari sunt trepte vibraționale energetice de intensități diferite. Nimic nu e mai propice dezvoltării, „inflamării” sufletului, expansionării aceluia corp astral al filosofilor extrem-orientale decât lumina lunii și nimic nu sporește mai bine energia spiritului decât puterea calorică și luminoasă a astrului zilei. Așadar, cele două îi încununează nu capul, ci extremitatea energetică aflată în permanență conexiune cu Universul, sporindu-i puterile, ajutând sufletului să se detașeze cât mai ușor de corpul material. Odată început acest proces de desprindere (la fel de dificil ca și cel al întrupării), sunt necesare diferite etape pentru ca sufletul să urmeze drumul ascendent, către punctele cosmice care l-au originat. O serie de elemente cu vibrații diferite, toate ascendente, așadar urmând o traiectorie verticală, îi stau întru ajutor. Brazii și pâltașii îi asigură „rampa de lansare”, munții îi stabilesc, prin rolul de hierofanți ai naturii și prin calitatea vibratorie a ecoului pe care-l pot produce, un con energetic de eliberare spre alte dimensiuni. Paserile și păsărelele, nu întâmplător și doar de dragul elementelor prozodice în text, ascund semiotica rolului corului dintr-o biserică de rit creștin-ortodox, diminutivul sugerând implicit și emiterea unor sunete - unde energetice de înaltă frecvență, menite la rândul-le să dezintegreze corpul energetic încă îngreuiat de apropierea gravitației terestre și să-l înalțe la cer, iar stelele făclii, simboluri pentru elementul foc, îi asigură transformarea, transcenderea spiritului în spațiile Mândrei Crăieșe, acele hiperspații ale traseului străbătut de Lucefărul eminescian. Nu întâmplător tabloul începe cu cei doi aștri, Soarele și Luna, care țin mirelui cosmic cununa nunții. Se delimitează de la început nu numai fantasticul situației, ci mai ales

(Continuare în pag. 13)

BISERICĂ RUPESTRĂ - MUNTII BUZĂULUI

(Urmare din pag. 12)

scopul pe care evenimentul sacrificial și ritualic trebuie să-l îndeplinească, anume regenerarea unui cadru spațio-temporal cu puteri modulatorie și de transformare a materialului. (Luna modifică nivelul apelor, asigură germinația și creșterea plantelor, Soarele hrănește, dospește, regenerează). În sfera vibrațională a celor doi aștri trebuie să ajungă spiritul baciului-hierofant. Iar întreaga natură terestră are în componența sa toate elementele ce în științele oculte delimitează atât compoziția macrocosmosului cât și a microcosmosului numit om. **Doru Bem** (2010), identifică în acord cu primele legi ale Kybalionului următoarea structură evolutivă a universului dinamic: „*Spiritul cel mai de jos, care are secunda cea mai lungă, este pământul. El are ca personalitate forma amorfă. Când zic lungă, la el o secundă înseamnă o sută de milioane de ani. Un nivel superior este piatra, care e primară, dar are mai puțin de o sută de milioane de ani – secunda. Oamenii cu spirit amorf avem 1,99%, oamenii cu spirit primar avem 29%, urmează primitivul, care este de forma vegetală sau lemnul, care reprezintă în oamenii din jurul nostru 47%, o proporție de 14%, care sunt abilități și care au ca reprezentativitate apa, nu poate fi comprimată, dar are o calitate, ia forma vasului în care stă, ea se modelează imediat în orice situație, urmează deșteptii care sunt ca aerul, aproape nul. Îi bagi în seamă – ai nevoie de ei, îi simți, sunt necesari – ei sunt numai 6%, vin inteligenții – au ca reprezentativitate vântul, mișcarea – sunt numai 2% și ultima treaptă a spiritului ca evoluție este înțeleptul – ca reprezentativitate focul – iar distribuția în oameni este de 0,001%.*”

Urmând această logică și observând atent textul Mioriței, înțelegem că baciul moldovean, fiu al unei mame energice, prezentată mereu în tablouri dinamice, moștenește prin ADN-ul mitocondrial aceste caracteristici, specifice așa cum am văzut, elementului aer. Caracteristici necesare în momentul desprinderii de trupul fizic, care-i vor asigura zborul cosmic, ascensiunea, acestea sunt evidențiate în text de cântul păsărilor, mai precis de cono-

tația implicită a vazduhului umplut de cântul acestora. Dar baciul are și o fire contemplativă, meditativă, ce-i asigură contopirea și afinitatea cu toate elementele Universului, specifică elementului apă, yin, calitate vibratorie susținută în cununa-i energetică de Lună. Frumusețea și perfecțiunea trupului fizic îi întregesc elementul pământ, susținut de vibrațiile munților-preoți, iar elementul lemn îi este sporit de brazi și pâltași. Pentru a sublinia predominanța în aceste componente a superiorității spirituale și astfel a hotărârii corecte de a-l trimite pe post de *generus* Mândrei Crăieșe, elementul foc, este susținut nu numai de Soare, dar și de stele-făclii, așadar de stele vii (comete), ce se aprind, ard, strălucesc și iluminează hyperspațiile prin propria putere.

Baciul moldovean nu e o entitate fizică și spirituală oarecare. Nu i se permite nuntirea pământeană nici măcar cu o entitate superioară de tip mioară-sibilă, deoarece a depășit cu mult „clipa cea repede” a elementelor terestre și s-a „îmbunătățit” de-a lungul generațiilor, s-a selectat din sânul ramurilor unui popor spre sporirea „*aceluiși Dumnezeu al Geniului*”, ce țintește superioritatea asemenea „*Soarelui ce soarbe un nour de aur din marea de amar.*” (**M. Eminescu**)

„*Ceasornicul veșniciei nu bate la fel pentru toți. Pentru munți, crugul vremurilor se schimbă domol ca și mersul stelelor pe cer; pentru copacii pădurilor, mai repede; pentru vietățile codrilor și mai repede, iar pentru oameni, repede de tot. De la dacii lui Decebal, până la baccii stânelor din munții de azi ai Vrancei, au trecut doar câteva săptămâni de veacuri.*” (**S. Mehedinți**, *Popas la Soveja* din volumul, **Premise și concluzii la Terra**, 1946) Aceeași ecuație temporală se aplică și Mioriței. Parcurgând veacurile veșniciei, balada a păstrat intact elementul filosofic de-a lungul Marelui Timp, redând o semiotică a sacrului specifică spațiului de formare a popoarelor indo-europene. Contaminată de profanul cotidian al vieții regiunilor de munte unde s-a conservat și s-a dospit, Miorița atestă irefutabil, prin tabloul central, acela al morții transformată alegoric în nuntă – în fapt, explicitare

magistrală a legilor fizicii moderne conform cărora nimic nu se pierde, nimic nu dispare, ci totul se transformă – continuitatea unui popor într-un teritoriu lăsat lui de „zeul” său cu scopul clar al hierofaniilor cosmice. Că s-a numit Gaea, Zamolxe, Dumnezeu, atitudinea în fața evoluției spirituale a celor ce i s-au închinat a rămas una și aceeași, inculcată în ADN-ul matriceal originar, anume pozitivarea, îmbunătățirea, exercițiul filosofico-spiritual pentru „sporirea tainei lumii”.

Îmbrăcând actualmente forma profană a unei crime, decodând la nivelul unei profunzimi imediate un sacrificiu ritualic, așadar, o semiotică superioară și identificând în sâmburele textual, tabloul alegoric al morții-nuntă, nucleul ocult, profund filosofic cu valențe mitico-magice dar în același timp cu conotații profund spiritualizante, Miorița se înveșmântă în sensul axiomei sacrului la români.

Bibliografie:

- ◆ **Bem, Doru.** (2010). **Dezvăluiri șocante. Experimentul Geneva s-a și terminat**, în Oglinda Literară, nr 104, anul IX / august, Focșani.
- ◆ **Călușită-Alecu, Mioara.** (2008). **Tradiții și simboluri. Obârșia unor tradiții**, în Dacia magazin, nr. 50/martie, p.30-31, Deva.
- ◆ **Fochi, Adrian,** (1964). **Miorița: tipologie, circulație, geneză, texte**, Ed. Academiei Române, București.
- ◆ **Mehedinți, Simion.** (2009). **Oameni de la munte**, Ed. Terra, Focșani.
- ◆ **Mehedinți, Simion.** (1946). **Popas la Soveja în, Premise și concluzii la Terra**, apud **Florica și Iulian Albu** (2009). **Monografia comunei Soveja**, Ed. Litera Nova, Galați.
- ◆ **Moldovan, Victor, Toni.** (2000). **Programul Terra - un atentant extraterestru asupra omenirii**, Ed. Conexiuni, Sibiu.
- ◆ **Șeitan, Gheorghe.** (2005). **Mitul Sarabha în simbolistica tezaurului de la Agighiol**, în Dacia Magazin, nr. 23 /iulie, p. 22, Deva.
- ◆ **Șerban, Gheorghe, I.** (2002). **Etimologia verbului a învăța**, în Analele Universității Galațiensis, nr. XIV.

CRONICHETA

Când pe sus și când pe jos

...Dar nu-ntr-una și... frumos”. O altă zicală populară, care se potrivește de minune și la spațiul istorico-existențial, generat de ultimele două apariții editoriale ale scriitorului **Mihai Știrbu: Regăsirea înstrăinării și Periplus pe bicicletă**.

Autorul are o experiență îndelungată în arta condeiului, pe care a exersat-o încă de pe când era elev. Pixul în două culori și bicicleta pe două roți, îi sunt pe mai departe ca o a doua Patrie.

Rămânând și noi pe coordonata timp, vom zăbovi, la început la primul volum menționat. O dezvoltare postumă a unor notări dureroase, reținute în fuga vieții de către tatăl autorului. Un moment tragic, din punct de vedere uman și absurd istoric, ținând, parcă, de un destin mereu repetabil, aparținând unui neam a cărui sorginte se pierde în urmă, spre rădăcina ființei noastre naționale. Un „*Vă ordon!*” continuu, când „*Pe aici nu treceți!*”, când „*Ce-i cu voi, afară!*” și tot așa, de la un veac la altul, fără să știi cui e de spus: „*Stai!*” și cui un „*Hai!*” pornit de la Focșani.

Deși deloc germanici, spre-a repeta walkiric doar „*Ja-wohl!*”, eroul nostru – tatăl, se strecoară din liniștea serală a „*unei ultime nopți de dragoste pentru viață*” spre-a fi pe undeva, pe unde-i bezna celei „*dintâi nopți belicoase, copleșită de lehamite*”.

Cronica dureroasă a unui război crud nu motivează sau nu prefigurează, nici „*da*”-uri și nici

„*nu*”-uri, nici „*Ave*” și nici „*Vae*”, ci doar surprinde cu un ocular neutru, ce se petrece, azi din nou, cu „Sapientia” lui Homo.

Deocamdată „regizorii” ne pregătesc pentru „eroismul” altor roluri, deoarece acel „putregai din Danemarca” nu mai poate ființa.

De la „șenile” să trecem pe „roți” la bicicleta zilelor noastre, căreia autorul i se dăruiește cu pasiune. E un mijloc de locomotivă, ce folosește aceeași energie nativă ca pe timpul „Războiului cu Troia” și nu pe aceasta din import, prin „Cernobâl” sau „toluen-nitro”.

Acum, la orizont, orizontul, iar sub bolta cerească ozonul. Sunt notări spontane din drumețiile autorului, nu în condiții de confort ci doar pendulări. Pentru autor, „bicycle” simplă îi este în viață ca o „soră” cu care împarte și restul de pâine și oboșala.

Volumul cuprinde, eterogen, trei „popasuri” editoriale: un poem, alteori amar, adus celor

două „*cercuri alăturate și sin-crone*” constituind „*galaxia bicicletei*”, apoi „*primi pași*” ca evadări adolescentine, spre obiective, turistice sau „foto” prin împrejurimi și în ultima plecare, manevră superlativă, bună pentru o Olimpiadă, „*zborul ciclistic*” al său, pe „*pârția*” Transfăgărășanului, la care admirăm nu că l-a „atacat”, ci că a coborât dincolo cu un fluturaș fragil, cu aripioare din filet.

Parcurgerea acestui „*zid chinezesc*” carpat rămâne pentru oricine și oricare, un act temerar, o performanță. Și autorul Știrbu a fost un olimpic temerar „suis-generis”

Gheorghe A.M. CIOBANU

ARCADE LIRICE

Selecție realizată de **Liviu OFILEANU**

Adrian Suciu

**Femeie bătută cu
sfoara udă**

Dacă aş ajunge la magazinul cu destine, sigur
mi-aş lua unul second-hand, impermeabil
şi atât de larg
încât aş pluti în el şi-ar trebui să mă încing
peste mijloc
cu o sfoară groasă, cum am văzut într-un film
că purta Ioan Botezătorul.
Cred că în filmul ăla în care
juca Maia Morgenstern cu Iisus Hristos,
dar nu sînt
Sigur.

Şi-apoi mi-aş căuta o femei,
dar o femeie pe măsura costumului meu larg
ar trebui să aibă sexul binecuvântat
şi o femeie din asta
numai la casa de binecuvântare se poate găsi.
Ar trebui neapărat să fi văzut şi ea filmul ăla
în care joacă Maia Morgenstern
cu Iisus Hristos,
să stea pe bancă într-un parc oarecare,
având în stînga un castan oarecare,
în dreapta statuia
unui scriitor oarecare, albită
de găinaţul porumbeilor,
să mă aibă pe mine dinainte, să se uite la mine
nepotrivit,
ca la un costum larg pe un trup strîmt
şi să spună:
Toată viaţa te-am aşteptat şi încă
o să te mai aştept!

Iar eu să o bat la fund cu sfoara udă,
să simtă şi ea niţică durere.

Scrisoare X

Ştii coastele mele subţiri

Multe ceasuri ai stat în dreptul inimii
şi-ai ținut umbră.
Ştii coastele mele subţiri de când stăteam
în poarta lumii şi

Unii mureau
de-o boală care s-a tot întins cu seceta
şi cu trecerea vremii.

În închipuire, demult, am fost fericit.
Fluierul orb răscolea
tainele casei şi tu-mi spuneai că,
din vreme în vreme,
vor fi sărbători în care n-am loc.

„Risipeşte-ţi proorocii – ei spun vorbe care
se fac ruguri!
Întoarce-ţi faţa la noi, istoveşte-ne în bătăi!
Rînduieşte-ţi clopote la gleznă, să ştim
cînd treci!

Şi nu lăsa fiii noştri să fie mîngîiaţi
De mâini străine!”

**Alice
Drogoreanu**

ridichea uriaşă

de venit se vine simultan din 2 puncte diferite
fiecare cu acceleraţia lui
turat la maxim
cu targetul clar
şampilat în frunte
fără nici o strădanie. consens deplin
important e să nu târăsc după mine
un gust de metal
ca pe picior de inox teribil de strălucitor
precum geaca de latex
pe o curvă

ca de obicei fac pasiune din posesia în sine
e un furt din magazin
plimbat cu deferenţă până la casă
şi dincolo de uşi.
scos din genată aruncat în fundu' dulapului
pentru că între timp pe drum
a trecut bubuia

şi de fapt tu nu eşti

eşti o lampă verde pentru că o vreau
şi o am
eşti un ceas cool la care nu mă uit
dar îl am
eşti o cămaşă bătoasă
pe care o port la vară
eşti o igare pe care o fumez inconştient
da' mă disperă ideea că se termină

cînd mi se umple gura de poftă
nu eşti
strugure pentru că atunci cînd strivesc
nu pocneşti

a sunet vechi în miezu' capului
şi nu eşti perechea de ciorapi
fix atunci cînd mi-i rupe vreun bou

**Dan
Herciu**

**hai să-ţi
ghicesc în
cafea**

la radio ştiri. aştept horoscopul.
deschid geamul. Pe geam intră cu nesimţire
oraşul.
acopăr cana de cafea să nu îmi sperie ziua.

nimeni nu ştie
cum naiba funcţionează viitorul
aşa că dau pe net
google search: gândurile lui herciu
nimic.

trebuie să plec.

dar nu e întotdeauna aşa.
cîteodată îmi place să zâmbesc de dimineaţă.
aşa ca prostu'.

graffiti dream

iau spray-ul şi fac o uşă pe podea.
fata cu ochii desenaţi pe zid

îmi fură culorile şi fuge.
cu metrul. sub al treilea geam din dreapta.

undeva în pasaj, Che în roşu şi negru
printre afişe şi funingine. Ironic.
îi dau un joint printre cărămizi.
– *te agradezco, por un momento de felicidad!*
lovesc cu sete doza de beck's
din bordură
vine docilă înapoi.
zici că e un câine verde de tablă
cu un singur ochi.

homeleşii se joacă cu un aparat de sudură.
construiesc un metrou. numai al lor.
câinele suferă. i-au lipit botul cu prenandez.
Che e high. îi bate şi pleacă. cu zid cu tot.

cîteodată / simt nevoia să las semne /
să fiu doar eu şi visul
acela patetic / în care desenez ţipete.

pentru tine

M.

la început iubeam. foarte mult.
nimic nu era complicat
nu aveam bani, mobile sau net
stăteam 4 în cameră
cînd mă îmbătam scriam poezii unei blonde
apoi făceam sex pe cămin
ziua-n amiaza mare
nu aveam creme cu factor de protecţie
ne dădeam cu bere pe noi şi râdeam de viaţă
era ieftină berea. tare ieftină.

mai târziu a fost fain. foarte fain.
în garsoniera de la 7 făceam provizii
de sentimente.

pentru orice eventualitate.
îmi era frică de lift şi urcam pe scări.
odată ai vrut să ne iubim în lift
şi am vomitat toată frica
nu aveam maşină de spălat automată
ai spălat hainele la chiuveţă
erai goală şi soarele-ţi colora sânii în galben
iar păru-ţi devenea transparent
erai aşa de frumoasă. tare frumoasă.

acum nu ştiu exact cum e

probabil că e bine.

Magda Mirea

**slăbiciunile poezilor
singuri**

era un titrat în spaimile poeziei
poate prea vinovat de asta
de ideea că se lepăda pe marginea
fiecărui vers
ca să poată intra
avea câteva slăbiciuni
ochii femeilor
o dulce sminteală îl desfiinţa
m-a întregat din ce parte a
pământului
inspir poezie
un scaun patinat
cojile unei zile zgribulite
şi o licoare care-i spunea adevăruri
îi mai conturau lumina
deşi mi-am propus
să nu mai înţeleg poezii niciodată

(Continuare în pag. 15)

(Urmare din pag. 14)

hienele copilăriei

le simt suflul în ceafă
acum îmi încălzesc rătăcirea
fără teama de întunerici

chiar îmi port tarele la vedere
ca pe niște desu-uri lipite de inimă
chiar și primul sărut
tot cu moartea chefuiesc de fiecare dată
când tac

atunci mi se păreau toate lucrurile mari
acum mă sperie
că n-aș mai putea să mă mir

tectonica roților

singurul moment de certitudine
a fost când băiatul pădurarului
mă plimba cu bicicleta lui rusească
și îmi țineam mâinile ascunse
în buzunarele lui
mergea încet pe uliță ca o femeie grea
țineam ochii închiși
și credeam că asta înseamnă să iubești
să nu-ți fie teamă

l-am revăzut când am vândut casa din sat
bicicleta o dăduse
m-a întristat
devenise un om mare
eu am rămas și acum acolo în spate
cu ochii închiși
deși s-a oprit de mult ploaia

Mirela Lungu

**amanții nebuni ai secolului 21
(iubirea dă întotdeauna cu rest)**

dorința ta era pentru mine o lege morală
și nu nu am-încălcăt niciodată înțelegerea asta
din smsul în care mi-ai scris
„dacă te îndrăgostești de mine te omor”
poate de aceea scriam poeme cu morminte
coșciuge cadavre eram insuportabil de vie
dorința era ca o hrană te devoram zilnic
iubitule în extrapoții cu multă sare
și mult piper mă ustura limba
dar nu nu puteam să îți spun ce delicios
îmi păreai mai ales când simțeam ah
cum te înfurii și-mi reproșezi pe un ton literat
că te dezbrac în poeme și ți-o trag
always on top erai un amant adorabil e drept
și nu te-aș fi abandonat niciodată
monșeri iubirea dă întotdeauna
cu rest & fracțiunea de zecimală
o-mpărțim periodic la doi.

**prima dată am făcut dragoste
într-un spital de nebuni (hotel belvedere)**

prima dată am făcut dragoste

într-un spital de nebuni era un fel de hotel
belvedere mă îndrăgostisem ad-hoc de un
student foarte tânăr cu o nevroză
încă virgină eram timizi amândoi ca în filme
zicea c-o să mă ia de nevastă și mergem
la țară și după ce-și termină studiile
nu știu dacă le-a terminat vreodată
cred doar că acest viitor inginer
cu ochi căprui migdalați și păr ondulat
mâini noduroase și mari nu știa
cum să apune un sân altfel decât
să-l strivească sub greutatea
propriilor lui îndoieli m-am spulberat într-o zi
ca și cum nici n-aș fi fost virgină
pe care-o iubise într-o noapte de mai
pe patul sărac de cămin
ne mișcam amândoi în sensul
acelor de ceas intersectându-ne limbile
cu pasiunea căutătorilor de comori
un el dorado era fiecă sărut ne ridica
până la stele și-apoi ne prăbușeam
pe saltea rupți de somn sau fericire
nu știu dacă am avut sau nu vreun orgasm
nu conta decât fuziunea aceea yin-yang
mă inunda în bazin o căldură
pe care n-o pot explica nici acum
dar îmi aduc bine aminte că nu era sânge
pe cearceafuri doar scrum
îmi venea să urlu de durere că el
nu crezuse nici o secundă că-i primul
a doua zi am vrut să mă
sinucid

Djamal Mahmoud

Yazan

au trecut șapte luni aproape
de când Dumnezeu locuiește în casa mea
din dangătul ferestrei s-a născut ca o trezire
și s-a insinuat
în fiecare colț și în fiecare culoare
atât de cuminte e încât
nu-și desface pleoapele doar
când trebuie alăptat
sau când simte nevoia să-i schimbăm
câte un scutec
de câteva zile îi curge destulă lumină din gură
cred că au început să-i erupă dinții

din clipa în care i-am dat un nume din care
nu reușește încă să pronunțe nici măcar
prima literă

Dumnezeul meu merge de-a bușilea deja
iar de fiecare dată când se deschide ușa
de la intrare
se îndreaptă spre ea plângând...

Maraton

e ora trei după miezul nopții mamă
și n-am somn încă
privesc cu destulă atenție
ecranul acesta imens
în care o femeie aleargă pe locurile
unde mi-au căzut atâtea decenii pași
trotuarul ce-o concurează are culoare
tălpilor mele
în fiecare frunză alungită pe el
îmi tace câte un sunet
mâinile i se zbat acum mamă
îmi aduc aminte de sicriul bunicii
din poveștile tale și cum i-a zburat
cu trupul până la vârful muntelui
ea voia să fie cât mai aproape de cer
femeia asta doar să-și pună o medalie

de aur în jurul gâtului
iar eu să adun toate frunzele și să le înfig
adânc în ce a mai rămas din pielea mea...

Silvia Goteanschi

digitigrades

liniștea nopților și chipul tău crud
nu îmi sunt dragi
nu te-am iubit niciodată
imperfectul meu gând nu se poate opri
drumul duce șerpuind înspre lună

unde ești când haita îmi adulmecă trupul
sărutul negru botul de lighioană
germenul lumii
eu nu visez eu nu cunosc spații

la întoarcere voi deschide pleoapa
nu știi cum e
să mori în dansul lupilor lângă foc

moartea se poate rătăci prin oglindă
sau își poate face manichiura tiptil tiptil
ca o șoaptă care se cere răcnită

mă cern din ceruri peste cei care fug

chemare la indecență

totul se petrece lent
ca muzica unui instrument de suflat
tandru și mult fără îmbrățișări
fără cuvinte
dragul meu vânzător de antichități
cu ochii migrând prin tablouri
dezbrăcarea de pene
e o sărbătoare a îngerilor care nu s-au căit

când acul ceasornicului va arăta unu noaptea

pe piept păsările se vor așeza ca la priveghi
albe și negre în formă de cruce
sufletul se va desface vor intra demonii mici
călugării vor ieși din chilii
și vor muri de răs
când vor vedea cum

stau de veghe în orizontul plebeu
cu tulpina dreaptă ca un pom de crăciun
așteptând să cobor în trupul miresei
ca un fulger în paratrăsnet
să pun moartea la cap și viața la coadă
să fac dragoste în mijlocul gloatei
pe asfaltul adormit
să fac o piruetă în inima ta cenușie
și apoi să țin

Bărbații plâng

Bărbații plâng ca pietrele în valuri
ce unduiește lacrima la maluri
și trec lăsând durerea-n mii de spații.

Cine a spus că nu mai plâng bărbații?

Bărbatul primul a văzut pământul,
a plâns amar o patimă bălaie.
bărbații plâng cu gândul,
bărbații plâng ca fulgerul în ploaie.

Cine a spus că nu mai plâng bărbații?

Înnebuniți de cele șapte grații
bărbații plâng o mare primăvară,
bărbații plâng neînduind ovații,
bărbații plâng, și iartă, și omoară...

(Continuare în pag. 16)

Ioan Evu

Poet de bunăvoie

Altfel mi-am imaginat eu

Grădinile Suspendate
Ale Semiramidei în nesfârșitele mele călătorii
Pe utopice hărți. Fără paznici, ca orice
minune adevărată.
Dar azi sunt nevoit să renunț, domnule Ghid,
În favoarea unor miracole mai accesibile.

Cum frumusețea nu poate fi o aureolă
Așezată pe creștetul acestor îngeri calpi
Ce exersează *con fuoco* la trompetă răsăritul,
Vă înapoiez biletul de intrare
la carnavalul uriaș,
Unde, oricum, am sosit prea târziu.
Îmi rezerv libertatea
De-a rămâne solidar cu bucurii mai simple.

Însă harpiștilor zeloși, dornici de
biografii pentru uzul budoarelor,
Azi le declar aici răspicat:
Nu dețin pașaport spre paradis, deoarece,
Nu sper în iubirea din dosul ușilor plușate.
Nu sunt adeptul lui Zen,
Dar detest faptele zeilor de tablă.

Când am împlinit optsprezece ani, tatăl meu,
Ceasornicarul, m-a alungat
Din livada hesperidelor, de unde, totuși,
Reușisem să fur Mărul de Aur al poeziei...

Mihai Curtean

a doua scrisoare de
dragoste sub lampa
spartă

Încep să scriu pe o foaie gălbuie,
o zi amăruie trăind,
cu vreme ploioasă și febră de catifea,
gândindu-mă din când în când la roșeața ta.
de-aș avea o retină a memoriei
și unele amintiri de-ar cădea
cu fața-n jos,
să nu simt nimic bizar și „oblique”,
nimic care să mă constrângă să-ți complic
viața, stările, așteptările,
câteva amintiri de-ar fi căzut
pe pata oarbă a memoriei
sau cu fața-n jos de-ar fi căzut.
da io știu bine că amintirile mele-s niște zaruri
și altele, niște ruine
ale unei vieți trăite moment cu moment,
io neștiind de tine
și-având o fire ciudată,
gălăgios și tăcut în același timp,
fricos și avid de dragoste în același timp
și fugind încontinuu izbindu-mă de mine

George Pașa

Până la capătul poveștii,
mi-am zis că e bine

Se-aruncă, din fugă, bezele soarelui.
Parc-ar fi senin, dar trec
ba un nor, ba un câine,
ba un nor, ba un câine...
I-ai prinde, în glumă, de coadă,

și ei să nu simtă durerea,
să nu te umbrească, să nu te latre,
să nu te umbrească, să nu te latre,
pe cer, pe stradă, când te plimbi,
cu un plasture pe frunte,
cu o broboadă pe umeri,
Esmeraldo.

Cineva zice: „Bată-vă să vă bată
și să nu vă fie de deochi, fii ai pământului!
Unde-i pasărea ce i-a vindecat soarelui rănile
doar cu un cântec?
Poate că norii au uitat extingtorul,
și-acum pasărea zace sub cenușă”.

Trec și eu pe acolo, nu văd nimic esențial,
deși pe cer se vântură un nor ca un câine,
pe stradă, mă latră un câine
ce se risipește ca un nor,
și-apare, din senin, ca un soare.

Fii atent, se aruncă, din mersul pământului,
bezele soarelui.
Pare-a fi senin, dar nu mai trece nimic.
Norii au fost alungați, cu un surâs,
de Esmeralda,
câinii au cozile covrig și mușcă din ele,
chiar și pasărea a înviat din cenușă,
uite-o colo sus
cum bandajează rănile soarelui!

Eu cânt, Esmeralda cântă,
ne plimbăm prin constelația câinelui,
străzile au dispărut în norii depărtării.

Totul trece în altceva

Nici un punct nu este fix. De la mine pleacă
lentoarea imprimată lucrurilor din jur sau
oglinzile ce-și plimbă apele prin fața altor
ochi, până la convergență.

Cineva se agățase odată de o sfoară, crezând
c-o să ajungă în cer. Și-n balans
a rămas convins
că amețeața îi vine de la îngeri, nu de la
procente
de alcool ingurgitat cu sete.

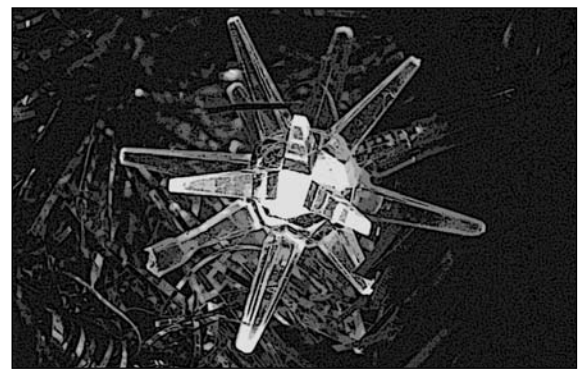
Chiar și de-ai spune: eu sunt fix y, tu ești fix z,
niciun fix, fie și sărit dincolo de plantația cu
meri, nu e decât o aproximare a ceea ce ești,
o pre-fixare în timp ce-ai trecut
într-un alt punct,
la fel de mobil ca și merele
ce-ți cad la picioare
și se rostogolesc altundeva.

Nici punctul în care îți degeră nasul
nu e același.
Poți să simți duhoarea leșului-text
cu alte simțuri,
să vezi putrezirea planetei cu alți ochi
decât aceia cufundați în orbite.

Dacă metalele au câte un punct fix de topire
nu înseamnă că ele au să rămână acolo.
Toate-au să treacă în altceva.
Nici cămașa îndelung purtată
nu rămâne aproape de piele. Nici nasturii nu se
încheie la fel.

Trecem cu toții de la un punct la altul,
dar tot vedem,
în grădina de peste șanț, câinii
cu alți covrigi în coadă,
capra vecinului ce trage să moară,
bălăriile din proprii ochi.

Suntem cu toții doar ținte mobile,
deși același punct
ne-a dat impuls către viață.

Colți

*

E primul colț,
mai ascuțit decât oasele verbului,
se termină totdeauna în sânge
și începe cu o mușcătură de inimă.

Ceva trebuie să pice în colț:
vreo mușcă întoarsă de la arat
printre emoții cultivate în balega versului,
vreo stea ricoșată din șistarul cu lapte.

De ceva timp, trăim exilul în colț,
așteptăm să se întoarcă și cirezile
de la păscut iarbă stelară,
să se trezească din somn papă-muște,
împlinindu-și visele colțuroase.

Cine știe?
poate visează că ține în mână vreo bătă
și lovește cu ea pe cel care încearcă
să iasă din colț,
până-i trezit de mugetul apocaliptic al vitelor.

Poate cândva se va ascuți, și mai mult, colțul,
în piatra îndurerată a sensului.

**

E al doilea colț,
crește pe o stâncă, aproape de cer.
În preajma sa,
doar vulturii se mai rotesc
și-o floare se ivește-n lumină.

El așteaptă luna,
pusă la colț,
să lumineze calea celor alungați
de tăietorii cu lame,
de artificierii căliți în fumul pucioasei.

Vor veni exilații din colț,
cu genunchii zdrobiți,
cu oasele întărite
prin dorul de un v ipotetic.
doar pe ei floarea-i așteaptă.

Cine știe când va veni și minunea
să se răstoarne lumea
spre a fi ce a fost.
Poate atunci se va deschide cerul,
iar colțul se va ascuți de la sine.

E ultimul colț.
Răsare din conjuncția unei bule
cu un gând ascuțit.
Aș putea așeza, într-un colț,
paharul cu apă,
să nu se spargă-n figuri geometrice,
să nu muște colții din el,
enervați pe steaua canopus.

Și colțul sfâșie-acum rochia-nserării,
pe când luna coboară în paharul cu apă,
să o bea, dimineața,
cei care s-au trezit fără sine.

Va veni și vremea aceea...
colțul se va ascuți
pe tocila cuvântului,
nu se va mai sfârâma
niciodată.

Casa memorială Vasile Voiculescu

Gheorghe POSTELNCU

din volumul în pregătire „Viața și opera lui Vasile Voiculescu”

Privită de aproape, de pe alea pavată cu piatră de râu, sau de departe, din grădina Cooperativei de Consum, „Casa Memorială Vasile Voiculescu” poartă imaginația vizitatorului spre locuințele pârscovenilor înstăriți din urmă cu 170 de ani: prispă lungă, cerdac larg, mângâiat de viță-de-vie sălbatică. Noua construcție a respectat întocmai temelia inițială, renunțându-se la paiantă. Prima învelitoare era din șindrilă, dar s-a degradat repede. Probabil că dulgherii secolului al XIX-lea cunoșteau mai bine taina lemnului de tei. O... licență tehnică a fost și renunțarea la geamlâc. Poate că și amânarea acoperirii obiectivului numit „prisacă”, aflat în dreapta grădinii. Aici, ca și în pivniță, s-ar putea monta mese și canapele pentru oaspeți.

Casa Memorială este înconjurată de verdeață. Pomii copilăriei au renăscut: corcoduși și duzi, meri și peri, doi nuci. Construcțiile de utilitate industrială se află la distanță rezonabilă. Clădirea „are aer”. Întregul așezământ este administrat bine de Muzeul Județean de Istorie.

Ceea ce știm este că **Dile** s-a pomenit „cu ochii deschiși la viață” într-o grădină de câteva pogoane, între ape, flori și arbori. Ajuns de unul singur în poiana de pe malul gârlei, sub cerul senin înconjurat de un orizont verde: „Ce așteptam? Îngeri, pe Dumnezeu și pe Sfântul Petru, pe Sfânta Duminică din basmele cu care mi-era capul împuiat? Era, desigur, în acel copilaș cârlionțat o copie, ceva împrumutat și de le Făt-Frumos din poveste, aur, arme, cai, tărâmul de dincolo. Dar era de atunci în mine o siguranță că are să mi se izbândească un vis pe care nu-l formulam și nu l-am formulat niciodată. Cred că n-am să pierd nici în clipa morții acest sentiment clar și mistic despre care nu mă pot înșela, sentimentul unui copil fericit pe un mal cu flori, sub un cer albastru, într-o tainică grădină, așteptând ceva încă și mai minunat”.

În casa lui Costache Voicu, cărțile erau obiecte casnice. Ele i-au hotărât destinul. „Păstrez și acum psaltiri și ceasloave de atunci, cu litere chirilice, al căror rost l-am deprins bucherisind bucoavne sfinte. Și mama și tata, ca toți oamenii de la țară, erau mari pasionați ai cititului, mai ales ai cititului cu glas tare, ca la strană. Când ne-am înălțat puțin, am trecut noi, copiii, la rând, să le citim lor”.

Puține obiecte personale. Multe mărturii ale activității literare. De profesia cealaltă amintește inscripția de pe placa de marmură aflată la intrare: „Societatea Medicilor Scriitori și Publiciști din România omagiază amintirea marelui scriitor V. Voiculescu la prima ei Conferință Națională, 30. XI. 1991”. Pe placă a fost lipit un medalion cu chipul poetului, înconjurat de cuvintele „Vasile Voiculescu 1884-1963. Arta n-are patrie fiind o patrie ea însăși”. Asociația Medicilor a donat și cunoscutul tablou al lui Gh. Lefter, expus în salonul casei. Aici se păstrează o mică parte din mobila florentină recuperată după ieșirea din închisoare: un fotoliu, trei scaune restaurate cu pluș roșu, masă cu blat de marmură și oglindă, masă de joc extensibilă, pe un picior sculptat, masă rotundă și două scăunele rotun-

de cu trei picioare. Două tablouri realizate de Nicu Constantinescu: „Valea Pârscovului” și „Peisaj Pârscov”. Pe peretele din răsărit sunt prinse trei icoane străvechi, pictate pe lemn și o icoană înfățișând în prim plan pe Sfânta Fecioară, iar în stânga-jos, scena Răstignirii. Lucrarea a fost executată de Gabriela Defour și are pe verso următoarea însemnare: „Am pictat această icoană ca un modest omagiu memoriei tatălui meu și mă bucur că va găsi un loc în casa memorială – minunat refăcută – a cărei inaugurare o sărbătorim astăzi 20 oct. 1990”. Semnează „Gaby Defour-Voiculescu”. Se mai află un portret „Maria Voiculescu, soția scriitorului”, fără autor, un portret anonim al poetului și câteva obiecte personale (ochelari în toc, sfeșnic de bronz, portofelul Sultanei, o casetă de lemn, o cutie de pictură, un jurnal legat în plăcuțe metalice, prevăzut cu încuietoare). Este încăperea cea mai bine prezentată.

Camera în care a venit pe lume micul Dile pare că nu și-a pierdut până astăzi căldura, cu toate că nici aici nu a fost refăcută soba. Dinspre apus se cerne lumina sănătoasă care alunecă pe lângă mobilierul țărănesc simplu, de la începutul secolului XX: vitrină de bucătărie, dulap din scândură groasă, scaun țărănesc, pat cu tăblii de lemn și saltea de paie, roată de tors. Aici a rețrăit tânărul medicinist cunoștința neașteptată cu Lica Mitescu, orele petrecute împreună la căpătâiul nefericitei domnișoare Kirițoiu. Pereții holului care taie locuința în două părți egale expun tabloul „Casa părintească” și 13 gravuri inspirate de nule („Behaviorism”, „Momâia”, „Alcyon sau Diavolul Alb”, „Ispitele părintelui Evtichie”, „Viscolul”, „Lostrita”, „Chef la mănăstire”), dar și „Casa veche”, toate realizate de nepoata Daniela. Tot aici se află mai multe portrete în peniță semnate de Dragoș Morărescu și un „Cap de bronz”, având ca autor pe sculptorul Emil Pricopescu. Portretul realizat de pictorul buzoian V. Șuşnea justifică imaginea literară compusă de părintele Bartolomeu Anania care descria „chipul său prelung, uscățiv, adiat de o frunte inteligentă, luminat de barba albă îngrijită, a cărui odihnitoare blândețe se cumpănea cu genezele ochilor cosmici, izvorătoare de lumi” (după Fl. Popescu). În cele două încăperi consacrate creației se găsesc panouri cu reproduceri fotografice semnificative din activitatea literară și culturală, legitimații, multe fotografii originale, cele două ediții integrale realizate de Roxana Sorescu și Andrei Voiculescu, lucrarea de licență, cunoscuta dedicație „Copiilor mei”, ambele autentice, câteva exemplare din revistele care l-au avut colaborator („Lamura”, „Pleiade”, „Ramuri”, „Albina”), „Poeme cu îngeri” și „Urcuş” în ediții princeps, dar și o reproducere a acuarelei pe

hârtie realizate de Maria Pillat-Brateș, în 1927, și descrisă atât de viu de R. Sorescu: „un bărbat fără vârstă, cu trăsături fine, dar puternic conturate, se află în cadrul în formă de cruce al unei ferestre. Dincolo de fereastră, se conturează peisajul unui oraș patriarhal, cu case alipite una de cealaltă, fără intervale de respirat între ele, un spațiu din care nu există evadare decât în sus, prin turla bisericii, din pătratul superior al suprafeței organizate de cruce, unde nu se mai află nimic altceva. Turla bisericii, în fundal, și ochii poetului, în prim plan, se află pe aceeași linie. El nu privește lumea prin fereastra-cruce. Stă aproape cu spatele la ea. Ochii îi sunt ațintiți spre cel din fața lui, pe care cu siguranță nu-l văd. Privirea îi e tensionată de o forță interioară, de o așteptare care străbate dincolo de lucruri și dincolo de privitor. Se sprijină pe cruce? Umerii lui puternici par pregătiți să o poarte? Privirea lui vede răstignirea?”

Un obiect enigmatic este albumul cartonat în care o anume Tuțy a transcris șase poezii ale autorului francez Renè Armand François (Suly) Prudhomme (1839-1907): „Prière”, „Le meilleur moment des amours!”, „Si je pouvais”, „L'âme”, „Corps et âmes”, „Amour!” Parnasian și riguros în exprimarea ideilor filozofice, acesta a fost cel dintâi laureat al Premiului Nobel pentru literatură (1901). Atent la teoriile istoriei naturale și ale științelor exacte de la începutul sec. XX, a îmbinat poezia cu știința, atrăgând un mare număr de simpatizanți în România. Prima însemnare în album – 12 nov. 1918 -, iar ultima, în limba română, amintind de „clipele petrecute la Cărlomănești”, de „lungile plimbări la Borna, Valea Mănăstirii și Vișoara”, ca și de „escapadele de la Bârlad”, pentru care erau învinovățite „pe degeaba” – pe 18 apr. 1919, în Sâmbăta Mare, toate la Bârlad.

În „Cartea de impresii” a așezământului, printre semnatarii unor cuvinte emoționante, se află și scriitorii buzoieni Marin Ifrim („E mai apă aerul ca apa / Dai cu sapa-n val și sapă sapa / Și chiar scrisul ei de unde vine / Este și nu este pentru tine” – 10 nov. 1993) și Aurel Ganea („Liniște la Pârscov / E-atâta liniște / La Pârscov / Încât îl auzim / Pe Dumnezeu / Pășind grijuliu prin iarbă / Înspre noi” – 15.07.2007).

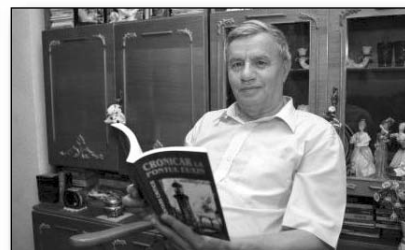
De fiecare dată, conservatorul casei memoriale din Pârscov încheie prezentarea cu finalul „Confesiunii” marelui scriitor: „numai în credință ne putem construi un spațiu de viață mai presus de al târâtoarelor, arhitecturat cu dimensiunile adâncirii și înălțării în infinit”.

Lanțuri trofice

FRAGMENTE

Ion ROȘIORU

După ce-am intrat în curtea ale cărei bălării îmi ajungeau până la brâu, uneori chiar până sub bărbie, ridicându-se, parcă, pe vârfurile rădăcinilor, ca și cum ar fi vrut să mă sărute de bun venit, mi-am lăsat geanta cu bulendre pe piatra din fața casei spre a mă îndrepta spre acea binecuvântată dependență unde până și președinții de state ies momentan de sub ochii hipervigilenți ai zdrahonicelor gârzi de corp, am rămas ca trăsnit și primul gând care m-a fulgerat a fost acela că nu știu ce vecin tâmpit a ținut cu orice preț să-mi facă o glumă mai mult sinistru decât proastă: o cruce nou-nouță se ițea agresiv-acuzator chiar pe locul unde ar fi trebuit să se afle ulmul uscat pe care îmi propusesem de îndată ce voi fi cosit hălămostenia de buruieni dintre gardurile părăginite ce-mi demarcau unica proprietate funciară din satul copilăriei să-l culc la pământ. Și trebuie să recunosc că doar un nebun sau un geniu, scuzați-mi pleonasmul, pot fi vizitați de ideea, obraznică și abuzivă în sine, de-a imagina și inaugura un cimitir în grădina mea, la doar câțiva pași în spatele așezisei case de vacanță! Am uitat brusc de nevolnica și pârdașnica necesitate fiziologică la a cărei avivare rinichii subrezi își aduc sânguincioși contribuția și mi-am schimbat ca hipnotizat traseul cu o destinație atât de strict personală. Pe crucea albă de brad se hlizeau, strâmbe ca niște dinți zâmbați, literele negre ale numelui vecinului de peste izvor. Pământul din jurul crucii se etala, chel ca-n palmă, proaspăt răscolită și ridată de dinții greblei, mai puțin cocoșă pe care de regulă o au mormintele tinere. Am privit tâmp, poate secunde, poate minute, inscripția care nu putea fi decât opera unui copil ce nu va fi avut decât un „suficient”, și ăla tras de păr, la caligrafie, în cazul în care făcea carte cu o învățătoare îngălată, bețivă și darnică la calificative pe ochi frumoși, ca și cum m-aș fi recules și cred că că am fost chiar tentat să mă închin, nu din cine știe ce pornire creștinească reclamată automat de bizara împrejurare, ci mai degrabă crucindu-mă de ce poate fi în stare răutatea inepuizabilă a unor semeni pe care cumsecădenia nu-i dăduse, nicicum și nicicând, afară din ograda lor prin care doi oameni nu se pot deplasa decât în șir indian. Pe semne că teama de-a nu-i putea fi scos coșciugul până la stradă îi determinase pe-ai casei să-l planteze în pământ străin pe care să și-l revendice mai apoi și să-l poată supraveghea mai ușor, de pe veranda minusculă, de unde mă țineau și pe mine sub observație douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, din prima și până la ultima secundă a descinderilor mele sporadice la reședința de vară în vacanțele pe care numai un masochist inveterat se mai putea încumeta s-o numească astfel în vecinătatea hlizitoare a unui mort ce nu abdicase de la misiunea sa de turnător nici măcar atunci când trecuse, din motive încă necunoscute de mine, în lumea umbrelor.

Revenindu-mi cât de cât din stupoare, m-am îndreptat spre gardul șleampăt de sub nucul uriaș, cu speranța că voi vedea pe cineva din familia răposatului înhumat abuziv în spatele locuinței mele. Mi se părea normal și eram îndreptățit să cer cuiva socoteală pentru

această inițiativă năstrușnică sau ingerință îndrăzneată și încă nu mă hotărâsem ce ton să adopt, să înjur, să tun și să fulger, așa cum ar face orice proprietar adevărat și lezat nemilos în drepturile lui constituționale, ori să încep, făcând să-mi tremoleze vocea, prin a-mi expune condoleanțele de convențională și ipocrită rigoare. Prin curtea prin care cu greu s-ar fi putut ondula un șarpe ce tocmai și-a făcut plinul la ugerul unei vaci al cărei vițel tocmai se lasă digerat de lupul prelungindu-și siesta la umbra unui fag stingher, ca și pe treptele abrupte care parcă au fost proiectate să urce la cer, în paralel cu biblica scară a lui Iacob, nu se afla, ca niciodată, țipenie. Și nici zdrăngănitul pianului sau al orgii dezacordate nu se mai auzea ca altădată când îmi venea, exasperat, să cred că fiul cel mare al răposatului, căzut deopotrivă în cap și în patima manelelor la modă, fusese tocmă de vreun doctor de boli nervoase să-i livreze un pacient incurabil în propria-mi persona non grata cu greu dată gata. Am luat o piatră cu care să bat în gard, dar cred că mai multă rezonanță ar fi avut loviturile mele într-un balot de vată udă decât în lemnul lanțurilor și al țămbrelor menținute în poziție de apărare doar de bătrâna inerție imprimată de mine cu două sau chiar trei decenii în urmă. Am articulat, apoi, un alo, cu glas de dictator huiduit în propriul balcon înconjurat de mitingii mobilizați cu forța într-un ceas nefericit. Am așteptat mai multe clipe și am repetat apelul, dar mi s-a părut mult mai slab și mai gătit, ca și cum ar fi fost ecoul cu efect întârziat al celui dintâi. (...) Și cel de al treilea apel s-a soldat cu același rezultat ca și în cazul sinistrului prezident paranoic al marii adunări populare de înfierare a huliganilor din urbea de pe Bega și a agenturilor străine de pretutindeni, abstracție făcând că scorniceșteanul era înconjurat de microfoane performante întru glutiția bălbelor și a găngăvelilor în emiterea cărora a excelat doar Profetul de la Maglav. Căutând un loc cu ceva mai multă vizibilitate, am zărit, printre crengile nucului lor cu trunchiul îmbrăcat în căpriori aranjați precum snopii de coceni într-o glugă, pânza de doliu, deasupra ușii de la foișor. În clipa aceea mi s-a topit și bruma de speranță că ar fi putut fi vorba de o farsă ce s-ar fi dovedit mult mai reușită dacă pe crucea cu pricina autorul ar fi scris numele meu, caz în care mintea mea ar fi căutat o descifrare în domeniul magiei negre și eram cât pe ce să mă răsucesc pe călcăie spre a-mi desăvârși urgența biliară care mă obligase să trec pe lângă pragul casei mai ceva ca un tren accelerat printr-o haltă insipidă, când, de după magazia antediluviană, se ivi baba Minodora, cu binecunoscuta-i față galbenă, ochi de buhă și nas coroiat, precum ciocul unui papagal, îmbrăcată în negru, ceea ce în altă împrejurare n-ar fi avut nicio semnificație specială întrucât așa se purta de la moartea soțului ei, probabil avea remușcări că acesta se spânzurase când fusese pus în fața incontestabilă a faptului că pramatia de nevastă-sa doar cu cu câinii de prin vecini, ori dintr-o autobază unde lucra ca femeie de serviciu, nu-l înșelase. Țilihoasca venea cu șorțul plin de lăcărna a cărei proveniență nu mai constituia nicio enigmă, nimeni în afară de mine ne-

maicultivând prin împrejurimi o asemenea proliferantă plantă furajeră și nu știu de ce o făceam atâtea vreme cât nici pisică pe care s-o doară din când în când capul n-aveam prin gospodăria și așa intermitentă. O lăsați s-o presare pe lespezile din fața cotețului și să-și elibereze lighioanele din captivitate. Hămesite, acestea se repeziră să-și devoreze hrana matinală încă plină de rouă, ceea ce unei vaci, de pildă, i-ar fi putut fi fatal.

– Săru’mana, vecină! zisei străduindu-mă să-mi fac cât mai plângăreț vocea și toate condoleanțele de ființă non-conflictuală oricât de mult mi-ar turna cineva sare și piper pe rană.

Cotoroașă, subțire ca un țipar trecut prin trei posturi consecutive, rămase înlemnită, ca și cum ar fi trăit revelația înnebunitoare că parii de la gard sau scorburile nucului în care se adăposteau veverițele tot mai obraznice și mai familiare de la o zi la alta ar fi început, tam-nisam, să vorovească omenește. Apoi, din galbenă precum era, mutra ei deveni pământie și replica-i, dospită de cine știe când în gușa piperată, mă lăsa completamente perplex:

– ...ți-ai dracului cu grădina voastră cu tot, că mi l-ați mâncat fript!

Mi-a întors spatele și m-a lăsat în plata Domnului, să nu zic în compania găinilor care-și smulgeau una alteia firele de iarbă din cioc, de-ți venea să tălmăcești gesturile lor drept semne ale unei mari și apocaliptice secete viitoare declanșate chiar în clipa de față în mai toate zonele de junglă ale planetei. Mi-a trecut prin cap că ăștia nu-și sădiseră întâmplător mortul în grădina mea, strategia lor fiind că sub pretextul că vin să-și îngrijească mormântul, îmi puteau viola oricând și în chipul cel mai nerușinat ambienul vegetal și chiar să deretice pe sub nucii ce vor începe să plouă cu roade. Miza mi se părea, totuși, prea mică, dat fiind că domeniul era pustiu în cea mai mare parte a anului. Mai absurd era însă faptul că mi se pune în cărcă o moarte de care habar n-avusesem până acum câteva minute. Era prea mult pentru cineva care abia descinsese în sat și, respectiv, în propria-i ogradă atât de neîngrijită, să nu zic sălbătică. Uitam, pentru moment că mă întorsesem într-un cătun unde de regulă toată lumea îi culpabilizează, sartrian pe ceilalți, zămisliitori din oficiu de inferne terestre. Existența oricui este, automat, un iad pentru cei din jur. De ce aș fi fost eu exceptat dintre acești călăi și uzurpatori de destine?

Orătăniile de peste gard și de peste izvorul de sub el și care își merita acest nume doar pentru câteva ore din timpul și în urma ploilor tortențiale de vară își gătără micul dejun frugal și succulent și se îndreptară, fără pic de jenă, spre zidul pe care rămăsesem cățarat ca un caraghios. Îmi venea să mă ciupesc de obraz spre a mă convinge dacă cele ce mi se întâmplau erau reale sau făceau parte dintr-un scenariu oniric cu secvențe coșmarești. Cât n-aș fi dat să mă trezesc brusc, ca într-un tren atunci când i se schimbă violent locomotiva de către un mecanic începător! Dar nu aveam eu un asemenea noroc nesperat. Privii în jur. Țămbrele fuseseră, în mai multe locuri, date în

(Continuare în pag. 19)

(Urmare din pag. 18)

lături, pentru ca moșatele și curcanii, apăruiți ca din pământ, să pornească țănoși în misiunea de a-mi îngrașa benevol lotul cu găinații și spârcăiturile lor succulente, acțiune fertilizatoare de masă pentru care ar fi trebuit să le rămân, ingratul de mine, îndatorat până la finele vieții mele netrebnice și cârtitoare de ins sigi-naș pe care părinții, fie liniștiți în cerul lor, îl înzestraseră cu ditamai grădina într-un cătun în care ceilalți stau înghesuiți precum cărbușii, adunați de ștregari pentru moriști sadice, în câteva cutii de chibrituri. Ptiu, asta numai echitate nu-i! Și ne mai și batem cu cărămida în pectorali că încropim socialismul! De altfel și îngroparea mortului pe teritoriul meu, ar trebui să zic mieu, ca să fie și mai mare, se înscrie în aceeași paradigmă a grijii lor lor pentru a asigura forța nutritivă a pământului ce-mi mai aparține doar cu numele, singura legătură dintre mine și glia strămoșească fiind plata anuală a impozitului.

Pornesc pe zidul care a început să-și merite numele de dig. A apărut cine știe câte sute de ani grădina de puhoaiete rezultate din topirea zăpezilor sau din dezlănțuirea furtunilor. Iar pe vreme pașnică spațiul dintre cele două garduri, lat de un metru și ceva, a folosit tot atâta amar de vreme drept potecă de cei ce aveau case sau doar grădini pe platoul de deasupra. După ce mi-am făcut casa, preț de câteva veri, am înlocuit gardul de mărăcini, sănătos și compact, cu unul din țambre heteroclite, făcute din deșeuri cumpărate la ochi de la gaterul lui Năvădoiu, afacere profitabilă dacă pân-deai diplomatic clipele în care meseriașilor săi le ardea cel mai tare gâtul după o oca de rachiu. Doamne, ce mai tărăboi cu încropirea gardului care n-a mai fost, de altfel, terminat niciodată. M-am lipsit, sătul să mai lupt cu toții vecinii, mobilizați ca la 1907, de huțuștina de Minodora. Devenisem, peste noapte, un pericol public, unul care atentează ziua-n amiaza mare la avutul obștesc, deși prin însăilătura mea de leături cărarea se lărgea cu încă pe atâta. Ba chiar ajunsesem să cred că Meșterul Manole s-a reîncarnat în fragilul mei trup: când mă întorceam dimineața la lucru, locuiam încă în casa părintească, la vreun kilometru și ceva în amonte de Slănicului, îmi găseam opera palancă la pământ și materialul lem-nos dijmuit vârtos la adăpostul întunericului. Alte gropi pentru pari, alte cuie pentru în-ciocălatul răcăriilor, alte ocări și înjurături ale răzvrătiților ce luptau ca mercenari benevoli sub drapelul hârtiploancei căreia în zadar așteptam să-i plesnească fierea de atâta zborșitură și de atâta venin vărsat spre a apăra integritatea cătunului la al cărui spațiu vital aten-tam ca un netrebnic. Opinia publică era o forță de care nu trebuia să mă îndoiesc și pe care n-aveam niciun motiv s-o mai subestimez. Am zis ca ei. Îmi făceau o mare concesie obligându-mă să cedez o sută de metri patrați din terenul cu statut de lot de casă. Trebuia, în plus, să le mulțumesc pentru că-mi oferiseră nes-peratul prilej de a fi mărinimos, adevărat lati-fundiar umanist, nabab de fericită circumstan-ță, falansterist de început de mileniu, frenetic iluminat de flăcările utopiei sociale, deloc pri-mul în această ipostază, bată-mă Dumnezeu să mă bată, că era să-l uit tocmai pe unul apropiat și drag mie și al cărui sânge cu toată slăbi-ciunea de rigoare pâlpâie încă prin venele me-le atrofiate de frică: bunicul dinspre mamă, Moș Dumitru Văluoreanu. El este cel care a dat aici tonul cedării, gândindu-se că nimeni nu ia cu el, când pleacă pe drumul fără întoarcere, mai mult de doi metri cubi de lut în care-și sa-vurează regește veșnicia, exceptând cazul în

care n-a lăsat cu limbă de moarte să fie ars într-un crematoriu și să i se împrăștie cenușa prin locurile îndrăgite de el cât s-a perindat prin această lume ostilă. Dacă tatei, intrat în posesia acestui lot doar la moartea tardivă a socrilor săi i se știuse de frică și nu-i suflase nimeni în ciorbă cale de zece sate, iată că se ajunsese din nou la veriga slabă a lanțului ge-nealogic și-nclin să-i dau crezare necondițio-nată lui Mendel care a descoperit mult mai puternicile asemănări dintre bunici și nepoți decât cele dintre părinți și copiii lor.

Îmi iau geanta pe care an de an sunt tentat s-o dau la casat și tot an de an ezit s-o fac, scotocesc într-un buzunar al ei după chei și pătrund în casă ca un somnabul. Un val de aer proaspăt mă escortează liniștitor. Sau poate cel tăcut. Etanșat aici de mai bine de șase luni, amprentat de plânsul ce a precedat funeraliile materne, iese pe lângă mine. Pe masă a rămas o sticlă de rachiu, cu două-trei degete de lichid gălbui pe fund. Trag câteva în ghițituri, mă scutur ca în comparația în care diavolul vrea să-mi pună căpăstrul și eu refuz, apoi stau în cumpănă, câteva secunde, dacă să-mi aduc o găleată de apă proaspătă de la fântâna popii, sau să mă arunc în pat de unde n-o să mai mă scol decât îmboldit de foame, către seară sau poate chiar în plină noapte, cum mi s-a mai întâmplat și-n alte dăți. Dar, când două idei își dispută prioritatea traducerii în faptă, se în-tâmplă să țâșnească și să câștige o a treia: ce-ar fi mai întâi și mai întâi să iau eu câteva din lumânările de pe masă - faptul că niciun șoricel n-a atentat la ele, abonat încă la cotoa-rele încheiate ale cărților e un semn bun - și să trec mai întâi, într-o scurtă vizită de curtoazie, pe la mormintele părinților? Mă mai înarmez și c-o cutie de chibrituri, grijă de care un fu-mător în situația mea actuală ar fi completa-mente scutit, și ies aproape împăcat din curtea pe care va trebui s-o cosesc. Spre marea mea bucurie nu întâlnesc ți-penie de om, de la poar-ta mea până la cărarea ce serpuiește pe sub tei, de la stradă până la cimitir, ca și cum n-aș fi avut și eu unul în spatele casei. Ajung repede la mormintele alor mei, printre puținele pe care sulfina înflorită și căreia i-a uitat Dum-nezeu măsura se etalează și se lăfaie în voie. (...) Las cele două făclii de ceară impură să sfârie în legea lor și trec în revistă cu privirea mioapă crucile relativ noi. Undeva, într-un colț, e una leită celei din grădina mea. Mă apropii cu pași șovăielnici să descifrez succin-tul CV de pe ea. Iată că și crucile se pot dupli-ca. Zâmbesc. Nu atât la ideea în sine cât de bucuria că trupul neînsuflețit al săcăitorului Cimăgar care făcuse o obsesie haiducească pentru tot ceea ce însemna averea mea funciar-imobiliară se afla aici, înhumat după datină creștinească și nu acolo unde mi-ar fi populat somnul cu fantome de ar fi urmat să dorm doar cu toate luminile aprinse de când se culcă până se trezesc găinile.

Lumânările de la baza crucilor părin-tești au ars până la capăt, ocrotite de gălețile sparte aduse special de sora mea Lola. Am părăsit cimitirul cu puțin înainte de apariția clopotarului cu mers de cocostârc care a în-ghițit o sârmă și care nu mai poate nici s-o soată de pe gât și nici s-o digere cumva. Eram destul de departe când am auzit dangătele rare și tocmai mă întrebam cine dintre consătenii mei, deși nu-i mai cunoșteam decât pe cei mai vârstnici, își încheiase socotelile cu parșiva asta de viață, când mă auzii salutat de cineva de vis-à-vis de Gât Strâmb care le soilea, de bună seamă mahmur, în tarhaturile din bor-deiul săpat în pământ ca o peșteră. Am întors

instinctiv capul. Era Gilică Balaban, un fel de băgător de seamă pe la sectorul social al pri-măriei, catabulipsit cu acest post spre a n-o mai face pe nebunul după ce-l găsisse pe pri-marul cardiac și diabetic mozolindu-i nevasta în chiar luna ei de miere. Fără să-l provoc, cum probabil că se aștepta, Gilică mi-a turuit, cu căinările de rigoare și fără să-mi dau seama în ce măsură mă învinuia și el, despre moartea prematură a verișorului său. Am reținut că în seara cu pricina se anunța o furtună năpraz-nică. Tuna și fulgera apocaliptic. Didică făcu-se apelul de seară la orătării și, cum câteva erau suspecte că ar fi dezertat, pornise să le caute, convins că lighionale înspăimântate pactizaseră cu dihorii și se adăpostiseră sub polata casei mele. În această misiune de sal-vare, nu se știe dacă la dus sau la întors, pe Didică l-ar fi lovit trăsnetul lângă un ulm us-cat, nu departe de nucii seculari care, cu sigu-ranță, atrăseseră, ce i-o fi apucat, neprevăzuți cu paratrăsnete cum s-ar fi convenit, mânia Sfântului Ilie. Mătușa Minodora, cu noru-sa Pamfilica, și cu cei doi copii, văzuseră de pe prispă cum ulmul despicat în două ardea ca o torță și cum salvamontistul temerar de găini plouate și insubordonate se prăvălise carbo-nizat la pământ. Au alergat cu toții să-l în-groape, în ciuda panicii nețârmurite care-i contaminase instantaneu, chiar acolo unde se prăbușise, așa cum auziseră și ei că se pro-cedează cu cei eletrocutați, dar totul fusese în zadar. Se făcuse anchetă și, în final, procurorul ordonase deshumarea temporară, de o zi și o noapte, interval în care fusesem, fără s-o știu, proprietarul unui țințirim, chit că doar c-un singur mormânt. Spre bucuria lui, lemnarul marșase la ideea de a mai încropi o cruce pen-tru a fi ridicată la locul unde Didică Iorgulescu se săvârșise din viața pe care o iubise ca ni-meni altul.

Am bolborosit un anemic „Dumnezeu să-l ierte!” și chiar în acea clipă am realizat că exact în același loc a murit și bunicul Dumitru Văluoreanu. Nu mai aveam acum niciun fel de dubiu cu privire la fantoma lui pe care i-o ză-risem de câteva ori pe sub aguzi. Și de bună seamă că se plictisise vârtos de vreme ce, iată, a purces, în ultimă instanță, la recrutarea de prozelești. Oare de câți ani bântuia pe acolo? Nici moartea lui nu fusese una tocmai clară și probabil că se recursese la o variantă cu o față ceva mai umană și mai creștinească decât a celorlalți doi frați ai săi împreună cu care, flă-căi fiind, îi făcuseră de petrecanie unui necu-noscut care le ceruse adăpost la odaia lor de la Bisocuța. Iar dacă se sustrăseseră justiției se-menilor, celei divine le fusese cu neputință: unul din ceilalți doi Vălureni fusese sfărtecat de explozia unei grenade pe care nituia un cerc de tocitoare, iar pe celălalt se prăbușise un fag tăiat cu joagărul pe un povârniș de la Fundul Bolii. În versiunea oficială a familiei unchea-șul Dumitru trăgea un lemn pentru foc dintr-un grajd care de ani buni nu mai adăpostea nicio vită) când niște grinzi se prăbușiseră pe el și-i striviseră cutia toracică. Mai exista, însă, și o variantă tainică, emisă de bunica pe patul de moarte și anume că acela alături de care îmbă-trânise frumos și-a dat duhul în timp ce săpa în beci după comoara blestemată ale cărei flăcări albastre răzbătuseră nu o dată printre scându-rile grosolane, cioplite din topor, ale foișorului în care două persoane n-ar fi avut loc de stat nici nu mai pomenesc să soarbă în liniștite o cafea în care să le citească rudărița Panaghia pe care obișnuiau s-o găzduiască pe lavița din bucătărie, atunci când o prindea noaptea prin sat cu lingurile de lemn și cu fusele nevândute. □

Traduceri din poezia americană

de Liviu OFILEANU

Mark Doty

Metrou Nord

Deasupra terminalului,
brațele și pieptul
lui Dumnezeu

strălucind de zăpadă.
Altădată mercur,
odinioară argint viu,

suprafață îngălbenită
de sulfuri atmosferice
exhalații acide,

și acum strălucirea
din care descind lucrurile.
Pasaje obscure,

întunecate aperturi:
aceste înorate ferestre
arată câteva fețe

sau ceva din golul mașinii
un diafilm luminat de flăcări
le amintește

de școală,
cum se așteptau ei
să ne învețe oarece? –

spilcuiți ușor pripindu-se
la câțiva centimetri de fantoma
noastră de fum, vagă

în sticla murdărită. Apoi
lumina de zi a minei de creion
lustruind pereții de piatră

și noi urcăm la ceea ce
trece întru strălucire,
acest Februarie,

cer estompat
deasupra zonelor gradate
ale declinului:

rânduri de case moarte,
ferestre carbonizate
și rame ude

în jurul spațiului golit,
câteva straturi polemizează
țintuite deasupra deschizăturii,

vorbind prea mult
și obsesiv pentru oricine
din acest tren-de-citit,

pescuind interioarele găunoase –
ceva din măreția lor de ieri,
tu poți spune ceva despre asta

bagatela decorațiilor,

frunze împietrite, îngheț
al florii-soarelui.

Câmpii păraginite – spații deschise,
într-un oraș în care
abia te poți întoarce pe loc! –

pare să se centreze
pe aceste flăcări
ceva neconținut arzând

într-un butoi cu pulbere
sau poate reprezintă
ceva de nestins,

tenacitatea persistenței?
astfel vremea care arde
este voință sau furie sau

un amalgam zgrunțuros
n-aș putea spune.
Dar îți pot zice asta,

anume că am văzut asta
mi-a câștigat îndeajuns credința,
așa că de asemenea era

pecetea ruinei noastre,
și fulgerătoare ca orice
lucru văzut în tranzit:

unde se termină Manhattan-ul
în strâmtoarea
geografic echivalentă

unui suspin (asfalt,
arc de pod, greoaie la minte
containere industriale

și schelării, acum străvechi,
de nimeni vizitate)
pe betonul

zăgăzuit doar
deasupra fluviului,
a densitate neașteptată

și o concentrație
de gunoi, atât de mult
nu aș fi putut culege

fiecare lucru
din urma înălțării noastre
e arcuit peste pod

peste fantastica
acumulare de lest
și contrabandă

risipită sub
necompromisa
boltă a cerului.

Un incredibil rahat,
atât de îngrămădit și dispersat
părea miezul

haosului însuși –
însă nu, coptura a fost aranjată
pe intervaluri brute,

în colecția răvășită și intimă
a cuiva,
fără pereți dar încă

un soi de apartament
și focul împodobit cu panglici
arde într-o sobă ruginită,

și farfuriile albe
erau întinse
pe masă lângă ea.

China albă! ceva
se mișca, și –
tu înțelege

ia multă vreme să spun asta
apoi să o vezi, numai că
o fereastră de tren merită

actualizată –
Știam ce mișcări
face un braț,

brațul (de bărbat
sau de femeie?) din centrul
acelei mulțimi ghinioniste

strat peste strat
jachete împăturindu-se cât o eșarfă
până la forma

constituită încă o dată
un cenușiu ilizibil;
oricine

ridică un ciocan
și-l lasă iarăși
jos, pe linia de sosire

ce muncă face
n-aș putea spune;
oricine, dedesubtul

marelui dom epuizat
al iernii luminate,
cu suprafețele povârnite

și de oțel ale orașului
făcea mai multă liniște
și mai multă severitate,

făcea ceva,
sau repara ceva,
era în condiția

(simplu perseverent nerv al ei)
de a fi pus toate în ordine.
Cine știe cum.

(Și acolo erau mai multe
așa de multe că-mi trebuia
toată primăvara
să le văd. Mi-am ocupat locul

și mi-am pus hârtia alături
să îl studiez din nou –
ei, da! Unele zile

nu-s acasă ca de obicei,
ci aruncată grămadă
arzând înăbușit,

și când ochii mei au dorit –
cinci secunde o mărire
a înțelegerii – am văzut

că el avea un câine!
Care se întindea
pe jumătate înăuntru
și jumătate afară din casa lui
de câine

în ploaie, un cap aurit
odihnindu-se pe etichete întinse.
Avea o mașină paradită,

și prea multe haine,
și ceva lucruri de citit –
nu avea ceva emblematic,

cu alte cuvinte,
un cetățean,
care-a construit cetățenilor

gospodăria, exact
deasupra piscului,
în timp ce am privit

din repezeala mea,
locul înalt, prăvălind
peste tabăra lui

cu apele din Babylon.)
Atunci eram absorbiți,
de arșiță în baterea

argintului nostru, pălăvrăgind
deasupra fluviului
în Bronxul de Sud,

împotriva căruia slinoasa
linie roșie a orizontului
lumina cu neoane avizierul
de pe țigări

cu ostatici
mereu în atenția mea,
așa cum ea vrea să îi facă,

cu al său moto rubiniu
în dimineața-ntunecată:
în viață cu plăcere.

Elizabeth Bishop

Prima moarte în Noua Scoție

În frig, în salonul înghețat
mama îl întinde pe Arthur
mai jos de cromografe:
Edward, Prinț de Wales,
cu Prințesa Alexandra,
și Regele George cu Regina Mary.
Alături de ei pe masă
stătea un bădăran înfumurat
prins în poză și-nrămat de unchiul
Arthur, e tatăl lui Arthur.

De când unchiul Arthur a tras
un glonț într-însul,
el n-a scos o vorbă.
Își păstrează sfaturile
pentru al său alb, lac înghețat,
colecția de statuete
de marmură de pe masă.
Respirația lui era adâncă și albă,
rece și mângâitoare,
ochii lui erau de sticlă roșie,
mult să fie doriți.

„Vino”, a zis mama,
„Vino și spune la revedere
micului tău văr Arthur.”
M-am ridicat și i-am dat
o roză din grădină
ca să o pună în mâna lui Arthur.
Sicriul lui Arthur era

(Continuare în pag. 21)

(Urmare din pag. 20)
o prăjiturică bocnă,
și cu ochii lui roșii bădăranul o privea
din al său alb, lac înghețat.

Arthur era foarte mic.
El era tot alb, ca o păpușă
care n-a fost încă pictată.
Jack Degeratu' a-nceput să-l picteze
în genu-n care picta dintotdeauna
drapelul canadian – Maple Leaf (pe vecie).
El tocmai începuse cu părul,
câteva linii roșiatice, și-apoi
Jack Degeratu' a zvârlit pensula
și l-a lăsat alb, pe vecie.

Binevoitorul cuplu regal
era fierbinte în roșu și hermină;
picioarele lor au fost bine înfășurate
în trena de hermină a doamnelor.
Ei l-au invitat pe Arthur ca să fie
cel mai mic paj la curte.
Dar cum ar fi putut Arthur pleca,
agățând mica lui roză
cu ochii săi închiși, atât de înguști
și cu drumurile adâncite în zăpadă?

Gary Soto

O palmă roșie

Ești în visul plantelor de bumbac.
Faci dintr-o sapă o aripă, și primele buruieni
cad cu un oftat. Faci un alt pas,
altă parte tăiată, și oftatul vine iarăși,
până ce tu însuși respiri în felul acesta
cu fiecare pas, un oftat te urmează în oraș.
Asta are loc câteva ore mai târziu – soarele e
o bășică roșie
ce răsare din palma ta. Spatele tău e puternic,
tânăr, încă nu e scaunul rupt
într-o școală abandonată uscaților păianjeni.
Praful ți se-adună pe frunte, murdăria
zâmbește de sub fiecare unghie.
Cioplești, pășești, și la sfârșitul primului rând,
poți cumpăra un pește splendid pentru nevastă
și cei trei fii. Un alt rând, un alt pește,
până când ai destul și treci pe lapte,
pâine, carne. Zece ore și dulapurile scârțâie.
Te poți odihni în curte sub un copac.
cu mâinile încrucișate în poală,
nu chiar ca un pește prins pe dig sau pe fundul
unei bărci. Bei ceai înghețat. Minutele saltă
ca muștele.

Florin Ursu

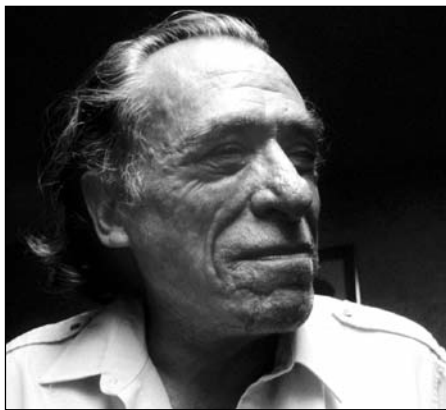
Fiara

Am iubit odată o fată frumoasă,
cândva mi-am iubit cu disperare patria,
uneori m-am iubit chiar și pe mine...

Acum nu mai iubesc pe nimeni!

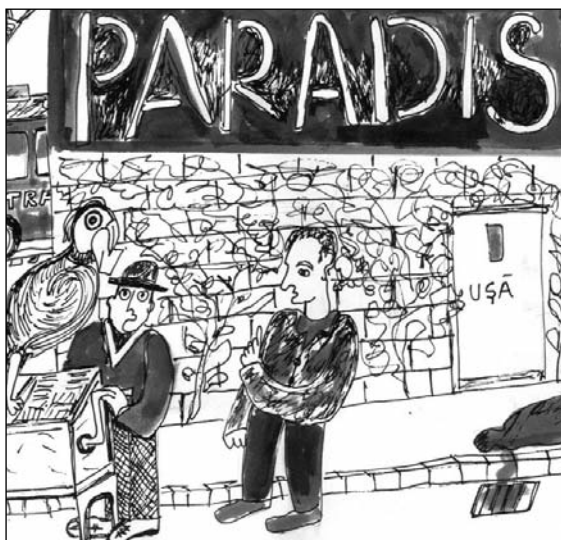
Fata frumoasă a ajuns într-o
fotografie cu lumina scorojită,
patria a devenit un deșert
plin de pietre și oameni
eu sunt un străin care trece

Charles Bukowski

Un radio cu tupeu

în al doilea apartament pe Strada Coronado
obișnuiam să mă îmbăt
și să arunc radioul prin fereastră
în timp ce cânta, și, desigur,
radioul dorea să stea acolo pe acoperiș
continuând să cânte
și i-am spus femeii mele,
& quot; Ah, ce radiou minunat! & quot;
în dimineața următoare am luat fereastra
din balamale
și am cărat-o în stradă
la geamgiu
care i-ar fi pus o altă sticlă.
am continuat să arunc acel radio prin fereastră
de fiecare dată când mă îmbătam
și el dorea să stea acolo pe acoperiș
continând să cânte –
un radio magic
un radio cu tupeu,
și în fiecare dimineață luam fereastra
să o duc înapoi la geamgiu.
Nu țin minte exact cum s-a sfârșit
dar țin minte
că ne-am mutat în cele din urmă.
era o femeie pe casa scării care lucra
grădina în costum de baie,
ea săpa realmente cu acea mistrie
înălțându-și dosul cât mai sus în aer
și obișnuiam să stau la fereastră
și să privesc răsăritul soarelui deasupra
tuturor lucrurilor
în timp ce cânta muzica.

prin labirintul de oglinzi
al unei zile ce se repetă la nesfârșit...

Și totuși, rătăcind
printre întâmplările mărunte,
sau bâjbâind în văzduh
după cântecul cucului,
oboseala dulce a fericirii mă ajunge din urmă
și mușcă din mine ca o fiară necruțătoare.

Black hole

Un câine sălbatic tăcerea asta
care mă latră și mă tot latră
prevestind vidul din centrul Căii Lactee

Emil PROȘCAN

Calea Lactee

Vara cerul e răspunzător
de vrerea copacilor
ce-și amestecă seva
cu gândurile noastre ascunse...
În întâmplarea nașterii
va fi o dezlănțuire de pași,
alta, mereu alta,
nesfârșite cohorte de furnici
mărșăluind spre Calea Lactee...
Puțini știu că munții,
câmpia și marea sunt
aceeași unduire de val;
timpul și locul nașterii
fac diferența dar
tristețea rămâne aceeași
și nu interesează pe nimeni...
Doar mama o duce seara
în camera din spate a casei
să-i lumineze visele...
dimineața îi intră în suflet
și se bucură la gândul de zâmbet
că poate fiul ei va deschide
poarta dinspre drum...

Buze uscate

Apa este parte din Dumnezeu,
deaceea sunt norii, zăpada, lacrima
și multa liniște.

Mineralele din corpul nostru
plutesc în marea din noi.

În mine e o mare cu valuri, nisip
și scoici sparte,
pe țărnul ei au trecut cândva pașii tăi,
deaceea eu vin aici
să-ți caut urmele care știu
că au fost luate de valuri
și îngropate în mare...
le caut ca și cum le-aș găsi....
spre dimineață le desenez stângaci
și fără talent pe nisipul
ce în depărtare se preface în orizont,
apoi îmi bag în buzunare mâinile
cu urme de nisip
și urme de urmele tale
și fluierând ies din mine.

Furtunile ți le simt
sporadic pe buzele uscate...

(se spune că acolo ne ducem toți
până la urmă, cu mări în priviri cu
sori strălucind în vârful țigării
și cu mormintele noastre cu tot).
Uite, umbra ta din copilărie
trece strada și pe urmă vine o mașină
a nimănui, ochii câinelui scrâjnesc pe asfalt
și eu te iau în brațe și alerg spre spital,
alerg până când încure străzile și Calea
Lactee dar Dumnezeu e acolo
și probabil așteaptă,
încă așteaptă, să-ți spun te iubesc
înainte să-ți între sufletul în comă

„Poezia autentică – practică textuală abilă și provocare pe verticală a sensului”

(Eugen Serea în dialog cu Florin Caragiu)

Eugen Serea: *În ce sens se mai poate vorbi astăzi de o poezie creștină? Nu este o contradicție în termeni, așa cum vor considera cei care, în mod tendențios, separă menirea poeziei de exprimarea unui crez?*

Florin Caragiu: În opinia mea, chiar și o poezie numită a senzației, aparent fără adâncime ideatică, nu poate exista ca atare. Psihologii au constatat, de altfel, existența unui raționament inconștient, care dă gustul lumii, și prin intermediul căruia, în absența interpretării conștiente a unui fapt, acest fapt e ca și cum se interpretează singur, de la sine. Să încetăm să ne iluzionăm că a trăi în senzația oarbă înseamnă a trăi în afara ideologiilor, fără a alege. În orice moment omul face o alegere.

Eugen Serea: *Și totuși, ce rol au spiritualitatea și adâncimea în poezie?*

Florin Caragiu: Poezia autentică este simultan o practică textuală abilă și o provocare pe verticală a sensului. Chiar și în afara mecanismului simbolic explicit, poate numai prin captarea vagă a sugestiei, e ideal să se creeze o sincronicitate între micro- și macro-structură, între viața formei și viața înțelesului. O formă deschisă, cu un grad indefinit și infinit de complexitate, corespunde cu o gândire și cu o intuiție deschisă, cu o metafizică ineputabilă. Dacă retragem orice ecou metafizic din poezie, poezia moare pentru că moare ineputabilul la orice nivel.

Eugen Serea: *Ce poeți religioși români vă rețin atenția în actualitate?*

Florin Caragiu: L-aș numi, între alții, pe Paul Aretzu, cu a sa „Carte cu anluminură”. În acest caz, principiul sincronicității între macro- și micro-structură, de care vorbeam, funcționează, așa spune, cu măiestrie, după specificitatea poeziei pe care o scrie. Aici, unitatea dintre mișcarea agilă a formei și acuitatea treziei spirituale, unitatea dintre senzație și suflet, creează o imagine a omului întreg și, mai mult, a unui univers schimbat la față, care e în translație continuă, în funcție de poziția omului.

Eugen Serea: *Care poate fi atuul, în câmp poetic, al unei scriituri creștine?*

Florin Caragiu: Răspunsul meu este: personalismul. Erosul subtil, caracteristic în mod fundamental poeziei, nu poate exista în afara acestui omagiu suprem adus formei intrupate, care este creștinismul. La urma urmei, poezia aspiră să fie o formă de dragoste, chiar și atunci când poetul, poate dintr-o prea mare vulnerabilitate, preferă să facă pe curiosul și pe subversivul.

Eugen Serea: *Ce este poezia mistică?*

Florin Caragiu: Exemplul clasic îl constituie poemele scrise de sfântul Simeon Noul Teolog, pornind de la starea unei trăiri non-ordinare, unice. În acest caz, trăirile, în fenomenologia lor intimă, deplasează obișnuințele, oarecum în felul în care tropii poetici deplasează sensurile comune. Asistăm la o continuă înnoire a minții, la o perpetuă prefacere spirituală a raportului cu lumea și cu corpul. S-ar spune că busola motivațiilor adânci nu mai recunoaște nordul, așa cum în mod uzual și utilitar acesta este recunoscut de fapuri. Apar investite cu valoare fapte și detalii

până nu demult aflate la periferia interesului. Pe urmele misticii, poezia aspiră către o stare de înnoire a receptării lumii și, nu mai puțin, către o înnoire a lumii. La noi, poezie mistică de înaltă ținută au scris, de pildă, Părinții Daniil de la Rarău (Sandu Tudor) și Ghelasie Gheorghe, de la Frăsinei.

Eugen Serea: *Ce a reprezentat pentru dvs. părințele Ghelasie Gheorghe?*

Florin Caragiu: O călăuză, un părinte duhovnicesc, o insulă miraculoasă în mijlocul oceanului involburat, care nu era înscrisă pe hartă. Era înclinat spre descoperiri vii, neintermedate de prejudecăți. Așa cum se cuvine, dogmele creștine îi lărgeau orizontul, nu îl împiedicau să privească pe fereastră. Comunica cu toate făpturile naturii, pentru că prețuia viața deschisă relaționării duhovnicești, în orice modalitate a sa.

Eugen Serea: *Cum apreciați – pentru legătura ei cu sufletul poetului – valorizarea biblică a copilului, făcută de Hristos Însuși, când a condiționat intrarea în Împărăție de asemănarea cu acești micuți?*

Florin Caragiu: Copilul întruchipează, în primii lui ani, nevinovăția și prospețimea, credința spontană în minuni, un suflet neros de îndoială, deschis către Paradis. Dar Evanghelia recurge la comparații într-o direcție sufletească similară, a nevinovăției și a blândeții, a gingășiei și a prospețimii, invocând imaginea făpturilor necuvântătoare, cum sunt porumbelul și mielul, făcând din ele imagini ale purității spirituale. De aceea, cred eu, cărțile pentru copii sunt destinate la fel de bine lecturii omului matur, pentru că înțeleptul rămâne întotdeauna, în sufletul lui, și un copil. Profit de ocazie pentru a readuce în atenție un titlu uitat: Familia Roademult, scrisă de Florian Cristescu înainte de 1940, o carte despre aventurile șoricilor din năzdrăvana familie Roademult. Autorul are o subtilă intuiție a diferenței specifice, prin care umanizarea necuvântătorului e văzută ca un proces, nu ca o finalitate, astfel încât dulceața și adevărul acestor scrieri, duioșia și umorul lor plin de seriozitate provin tocmai din folosirea naturală, cu inefabilă moderație, a funcției personificării artistice.

Eugen Serea: *La ce lucrați în prezent?*

Florin Caragiu: În prezentul imediat, ceea ce mă preocupă sunt o serie de comentarii literare despre cărți recent apărute care sunt și memorabile. Mă refer la „Cartea cu anluminură”, de Paul Aretzu, și la „Cartea Alcool”, de Ion Mureșan. Totodată, volumul retrospectiv de poezii semnate de regretatul Mircea Ivănescu mi-a atras firească atenția, Ivănescu fiind unul dintre poeții mei preferați și care se cere constant recitit. De altfel, Marin Mincu a văzut în Ivănescu, deși rămas unic ca poet, una din formulele modelizante în poezia română, o valoare perenă, un posibil modelator pentru urmași. Dorința de sincronizare cu mersul literaturii europene, nu scutită de excese, a adus la un moment dat în scena literaturii române tema textualității și a intertextualității, a literaturii autoreferențiale. Cei mai mulți dintre optzeciști au văzut în livresc o opoziție cu natura și cu viul, o formă de alien-

are, de înstrăinare în mediul scriiturii, pe care au asemuit-o cu o golire de sânge și cu un fel de zbatere de asfixiat în vidul alb al hârtiei. Ivănescu impune, pentru prima dată în poezia română, o altfel de percepere a livrescului. Livrescul este naturalizat în sens superior, adică este trăit cu un sentiment al naturii originare ca o întoarcere acasă în locul tainic unde natura și cultura coincid, pentru că în acel moment, al triumfului cuvântului, sălbăciea și aleatoriul încetează din existență, în modul reclamat de cea mai puternică nostalgie a omului. În acest sens, Ivănescu era un nostalgic și un metafizician, pentru că a naturalizat livrescul, a redus înstrăinarea omului de cuvânt și de existența desăvârșită.

Eugen Serea: *Ce au de învățat omenii de la încercările recente prin care au trecut, și ale căror consecințe par a fi incalculabile? Mă refer nu doar la criza economică, ci și, mai ales, la catastrofa naturală, ecologică și umanitară, din Japonia.*

Florin Caragiu: Lumina în care credem și în care nădăjduim nu lucrează împotriva naturii, ci împreună cu ea. Natura însăși suspină într-o nădejde învierii, stă scris în Evangheliile. Mântuirea omului nu poate fi un act trăit în indiferență față de destinul comun, cosmic. Aceasta e grava lecție pe care se cuvine să și-o însușească astăzi omenirea.

Daniel Lăcătuș

M-am întors în orașul meu ca într-o casă părăsită

M-am întors în orașul meu ca într-o casă părăsită. Bănuiam praful gros peste care s-a așternut, ca un cearceaf, uitarea. Măgura urc cu jar în lacrimi și-ascult streiul cum suspină, că prea trecuse timpul...

Îmi regăsesc bucuriile dansând desculț pe nisipul peste care noaptea pășește în zdrențe purtând coroana unui rege detronat.

Vă vorbesc despre tatăl meu

Vă vorbesc despre tatăl meu - cel care a cunoscut stratul gros de zăpadă din Siberia, vânturile din Kabul. La Delhi, a văzut morții scuturându-se de praf și a îngenunchiat dragonul chinezesc.

Nici tăria lui Ajax din Salamina, nici furia lui Agamemnon sau violența stăpânului Zeus nu-l pot descumpăni; Cu răsufierea lui topește glonțul.

I-am cerut tatălui carul tras de lebede și-a construit un oraș în cinstea mea.

Mi-a făgăduit că, dacă mă spăl pe mâini, pot să mănânc la masă cu regii.

Despre iubiri, foi albe și alte malformații Sau Arca lui Noe

(FRAGMENTE)

Nu pentru că în mine ar încăpea vrute și nevrute, nu pentru că trupul meu este o foaie albă pe care poți scrie până dai de stern, nu pentru că nu am luat pe cineva să-mi țină de cald, din punctul acesta de vedere nu-mi este frig niciodată, ci pentru că mai sunt încă pe arcă, nu m-am părăsit pentru nimeni.

Mi-am aprins o țigară, deși nu am voie să fumez, mi-am zis, măcar să mor din asta. Rar simt nevoia unui prieten, rar simt nevoia să vorbesc despre intimitate. Inevitabil vom discuta despre iubire, poezie, afecțiuni, moarte prematură și alte incapacități locomotorii.

– *Definește foaia albă? Știi că tu ai o obsesie pentru foaia albă.*

– De asta îmi era frică, că vei începe cu o definiție. De ce trebuie să definesc? Ca să fiu sigură pe ce târâm mă aflu, să nu cred că am nimerit în deșert și caut oaza cu iluzii, nu? Să fiu sigură de tangibilitatea ei sau mai bine zis de intangibilitatea ei. Eu nu am atins până acum o foaie albă, asta cred că ți-ai dat seama. Foaia albă nu este un zid pe care trebuie să-l sari dincolo de tine însuși când ai chef, e mai mult de atât, foaia albă este o gaură neagră, o femeie bătrână pe care vrei să o întinerești cu orice preț, o rochie despicată. Acum să revin la foaia albă ca o gaură neagră, aici te afli într-o imponderabilitate supremă și niciodată nu știi ce ți se va întâmpla. Alergi fără limită de viteză, stai jos când obosești, fără costum de protecție este și mai minunat, faci tumbe, te lovești, te vindeci repede ca în poveștile miraculoase, în oglinda retrovizoare este fără îndoială fetița din copilărie cu funde și uniformă apretată care se cațără prin copaci, prin cuibare căutând ca și azi un loc, acel loc, unde nimeni nu vine, nimeni nu o vede, și stă ca și azi în fața foii albe așteptând ceva, acel ceva care dă dependență, acest ceva nu se poate descrie, cuvintele nu sunt unitatea de măsură potrivită, deocamdată nu se poate măsura în nimic.

Foaia albă este greoaie, atârnă destul de mult, este ca un urs polar pe o banchiză pustie, adulmecă vântul rece și parcă uneori simte miros de carne. Este un fel de război, un fel de pândă, care pe care va doborî și mai ales prin ce mijloace. Cel mai simplu este să o strangulezi, pur și simplu, fără milă, o mototolești și o lași fără viață, atunci femeia pe care ai vrut să o întinerești, fie că erai tu, mama ta sau altfel de criteriu, pielea devine o zdreanță. Fără doar și poate nu este soluția inteligentă, este doar soluția lașă, dacă vrei cu adevărat să lupți stai în fața ei zile și nopți până apar licuricii și atunci începi o așa zisă moarte, o așa zisă viață, pentru că ambele se îmbină armonios încât greu distingî ce ai în față, doar una, doar alta sau ambele la un loc. Numai pe parcursul scrierii îți vei da seama unde ajungi, ce drumuri se deschid, ce lacăte sar când ajungi în fața lor, fără să ai nevoie de vreo cheie, aici e inspirația, când vezi ușa cariată și lacătul acela ruginit brusc se deschide singur.

– *Ai orbit vreodată în fața ei?*

– Am avut puține momente de orbire, dar cu adevărat nu am orbit niciodată în fața unei foi albe, poate de asta nu am astâmpăr, poate de asta umplu vidul din ea, din mine, în

dorința de orbire. Mi-aș dori nespus să orbesc în fața ei.

– *Te face puternică?*

– Nu, nu asta încerc, de fapt, nu știu să dau un răspuns exact, cert este că nu sunt altcineva, culmea, parcă devin mai mult eu, parcă despici și mai bine venele în patru, în zece, las sângele să curgă, mă uit la el indolentă, râd, atunci aș pune niște capcane, ca pentru urși, cu mulți țărui, dacă reușesc căderea să nu-mi mai revin, să zac acolo, până mă găsește cineva, dar nici asta nu mi-a reușit. Ca să revin la întrebare, ce rămâne din mine după ce trec de foaia albă, rămâne un lac, adânc, fără viețuitoare, otrăvitor, dintr-o apă necunoscută sau poate doar un lichid care mi s-a scurs din mâini în timp ce scriam.

– *Bine că ai deschis subiectul, foaia albă te face om?*

– Foaia albă mă face înger. Un înger tăcut, firesc, intru pe sub ușă, prin crăpăturile uitate nechituite ca un șoricel curios, încep să miros, să mă dezbrac de aripi, le pun cu grijă în șifonier, le curăț de scame și mă așez pe foaia alba ca într-un sicriu. Inchid ochii, mai deschid unul din când în când, îmi opresc respirația, mă joc puțin de-a îngerul domol, după care scriu anapoda, tot ce văd din acel coșciug. Afară metroul, tramvaiele, și cam tot ce e cu șine alunecă foarte repede, ca niște mâini paralele care nu se mai termină. Atunci îmi dau seama că foaia albă este un derdeluș interminabil, cobori, urci cu sania în spate, nu este foarte ușor, presupune să ai puțin antrenament, mușchii pregătiți de munca asta dar și pentru plăcerea alunecării. Nu, eu nu sunt scriitoare, îmi place să mă las purtată de ceva inexplicabil, un fel de drog, un fel de prăpastie în care te arunci și la fel ca în exercițiul acela de meditație pe care îl știi foarte bine, nu cazi niciodată, niciodată nu auzi oasele făcând trosc, simți doar căderea, la fel ca într-o sală de teatru, încet, încet sala se umple de spectatori, reflectoarele caută țința, caută rana, parcă spun, aici e buba, aici despicați, tăiați în carne vie, să vedem spectacolul, abia atunci când actorii urcă pe scenă revine un sentiment de liniște și spui în gând „începe”. Ce începe?

– *Asta te întreb eu pe tine, ce începe?*

– Același sentiment ciudat pe care îl ai după ce ai făcut dragoste cu bărbatul pe care îl iubești, dar nu așa oricum, iubirea nu este o respirație pe noptieră, un pahar cu apă, iubirea este un cod de bare, îl citești din prima sau nu, dă eroare sau nu, aici e tragedia, că uneori știi că dă eroare și continui.

– *Ai continuat o astfel de iubire?*

– Nu am iubit decât o singură dată, toate celelalte povești nu le pot include aici, mi se face scârbă, efectiv scârbă, vomă, vomă, să vorbesc despre erori. Voi vorbi doar despre iubirea asta, oarecum analfabetă, de câțiva ani încerc să învăț alfabetul ei, știi și tu cum e, ce-i place, ce și-ar dori, ce simte, ce urăște, unde vrea să meargă, ce citește, chestiuni simple. Dar, aici, e vorba de altceva, nu de o scriere necunoscută sau neinventată, ci de o scriere ca o afecțiune a sângelui, nu știi când se vindecă, când se anemiează. Trebuie tot timpul să ai bu-

zunarul cu pastile să o iei de la capăt. Mi-ar fi plăcut ca iubirea să fie ca un cifru, când ai dezlegat, să ai acces la baza de date, sau dacă vrei să vizualizezi exact, ca în cărțile vechi sacre care au un sigiliu pe prima copertă, dacă ai cheia corespunzătoare se deschide, asta este important, să se deschidă, ce vei găsi, este deja partea a doua, dar să se deschidă, în cazul meu nu s-a deschis.

– *De asta scrii? Să reușești să deschizi?*

– Când eram mică, am scris prostește, nu știu de ce, după ce îmi făceam lecțiile, asta se întâmpla pe la 16, 17 ani, stăteam noaptea până pe la 2, 3 și scriam la sfârșitul caietelor, nu aveam unul special, era doza mea de liniște când toți dormeau, se mai auzeau câteva sirene, probabil de la salvări, așa știam să tac, doar atunci tăceam. Acum mă gândesc că și eu căutam salvarea mea, dar nu-mi dădeam seama, scriam prostește cum am mai spus. De pildă acum mă culc foarte devreme și scriu la 5, 6 dimineața, după cum vezi situația este răsturnată.

– *Spuneai odată ceva despre ploaia de metan, este adevărat că iubești asta foarte mult?*

– Am rămas cu nebunia de a pleca mereu, din casă, din oraș, din mine, nu contează prin ce bălți calc, pe ce nisipuri ajung, important este să plec. Am un cult pentru „a pleca”, de pildă și acum când mă întreb, eu plec, deja mi-am făcut bagajul după cum ai observat, am în el lucruri indispensabile, rochii, eșarfe, rujuri, cărți, medicamente, mere verzi, până la urmă începe ploaia de metan. Acum glumesc, îmi place căderea lentă, greoaie, opacă a ploii de metan, mi-ar plăcea să călătoresc pe Enceladus, poate că am și fost cândva în călătoriile abisale, dar în clipa asta nu-ți pot da detalii.

– *O să te întreb ceva poate deranjant, consideri iubirea o malformație?*

– Vei râde, este întrebarea mea preferată, de aceea consider că ai trișat în momentul acesta. Încă nu am răspuns niciodată la întrebarea asta, eu asociez iubirea cu poezia și invers, eu nu scriu dacă nu iubesc, de exemplu, nu am mai scris de câteva săptămâni, ceea este grav, undeva este o venă spartă, trebuie bandajată. Dacă aș spune, da - iubirea este o malformație, chiar una congenitală, pentru că sunt de părere că te naști să poți iubi sau nu. Mă vei întreba de unde exactitatea asta, nu știu, dar cred că sunt oameni care iubesc și care nu iubesc, restul sunt false impresii, iubești doar atunci când ieși din tine însuși, mergi pe o sfoară pusă la mare înălțime, dacă ai călcat strâmb este clar că nu iubești, însă dacă mergi nonșalant, privind în sus, în jos, nu ți se face rău, testul este trecut. În fine, bat câmpii, să revin la malformație. Dacă aș spune, nu - iubirea nu este o malformație, aș minți. Când iubesc devin un om handicapat, din toate punctele de vedere, nu mai merg bine, nu mai văd, tremur, mi se umflă ficatul, ajung la spital, mor, mă

(Continuare în pag. 24)

(Urmare din pag. 23)

nasc iar, chestii mărunte, inevitabile când iubesti. De aceea cred că există doar o singură iubire, nu mai multe, este un nonsens să spui, am iubit de 3 ori, de 4 ori, nu, iubesti o singură dată. Nu poți ajunge la neant decât o singură dată, la marea adâncimea la fel, doar o dată, este ca fuziunea particulelor de hidrogen, odată ce s-au împreunat rămân așa, o singură ființă, nimic nu mai poate desface, nici cele mai performante reactoare nu mai pot sparge iubirea în el și ea, ei rămân acolo în povestea lor, puzzleul nu se mai poate reapeza, nu mai există alt joc.

– Unde te pot găsi cel mai repede când te pierd?

– ...

– Observ că nu ai abordat un limbaj cu neologisme, știu că îți plac oamenii care vorbesc cu neologisme. De ce, știu că și tu folosești foarte des?

– Așa este, însă sunt momente când nu le folosești pentru că nu-ți vin, eu mă simt foarte bine acum cu tine, nu încerc să te scot din minți, să dau citate, să vorbesc în latină sau alte artificii; recunosc sunt oameni care cer asta, cu care din instinct vorbesc livresc și cumpătat, cu tine însă nu e cazul, nu simt să fac apel la cunoștințe, nu simt să aduc lângă mine niciun gardian, nu sunt amenințată și nici nu vreau să te învelesc într-o aură pe care nu mai ți-o pot oferi altădată. Nu te voi minți spunând ce mult îmi place Coelho, pentru că nu-mi place deloc, îl găsesc simplu și nesatisfăcător, dar de ce vorbesc de el, mai bine să vorbim despre André Gide.

– Este o idee bună, știu că te-a influențat foarte mult, chiar fizic.

– Eram în anul doi de facultate, aveam 20 de ani, citisem cartea “Fructele pământului. Noile fructe”, de ani buni. Eram la părinții mei, tatăl meu avea și încă mai are o bibliotecă impresionantă, dar la asta voi reveni altădată, nu știu ce este așa extraordinar în cartea asta, mi-a plăcut începutul, abordarea cititorului, faptul că autorul i-a dat un nume și i se adresează direct m-a cucerit. Am citit-o într-o noapte, după care în multe vacanțe o răsfoiam, făceam sublinieri, notițe pe marginea foii acolo unde era loc, am scris chiar 2, 3 poeme pe la sfârșit, o am și acum, este tot acolo, pe același raft de 20 de ani. Carte asta m-a învățat să plec, să fac ceva nou, să îmi schimb viziunea, și știi cum am înțeles eu toate astea, am înțeles destul de primitiv, m-am hotărât să renunț la virginitate. Credeam că un bărbat îmi va schimba multe perspective și puncte de vedere, ceea ce s-a și întâmplat. Nu îmi puneam problema dacă el merită sau nu, o să râzi, mă gândeam mai mult dacă mă voi schimba într-atât încât mama mea își va da seama, știam că ea îmi pregătea o căsătorie tradițională. Trebuie să spun doar că în prima noapte când am încercat să facem dragoste, m-am dezbrăcat singură, era în jur de 2 noaptea, el era plin de afecțiune, cred că mă iubește și azi, dar nu-mi mai spune, știu că s-a dat jos din pat speriat, parcă ars de ceva îngrozitor și vorbea singur prin cameră: „tu ești virgină și nu spui nimic”, ceva de genul acesta. Eu eram și mai speriată, gândeam să-și revină și să stea iar lângă mine. A fost o experiență pe care nu mai mi-o doresc, aici este o pagină albă, imaculată, care va rămâne așa mereu, nu voi scrie nimic mai mult. Tu știi la fel de bine ce a urmat, l-am iubit apoi și mai mult, dar trist este că nu am putut să-l iubesc mai mult de 3 luni după toate

astea. E în cartea aia a mea nepublicată „Strada”, multe referiri la el. Ce a urmat în anii următori a fost mai mult o disecare de organe decât de minte. Trebuie un context mult mai adânc, mult mai tiranic, când atingerea fizică devine și iubire. De aceea revin să spun că iubesti doar o singură dată în viață, că are a face și cu trupul, dar nu atât de mult.

– Te-aș întreba despre viața ca o Hiroșima, despre garsoniera ta ca un palat regal cu o mie de camere imaginare și păsări de lut, mai stai?

– Îți răspund, citeam pe undeva despre iubirea ca o stepă sau fiecare om are Siberia lui, citeam pe undeva, și atunci ai sclipirea aia, pe care o ai o dată la un an, când spui, bingo, asta este, viața ca o Hiroșima. Ce-a fost și ce este? Suferință pe timp nelimitat, angoasă, cancer, deșert, timpul singurul vindecător, este banal, dar așa este.

– Mai ai cărțile cu animale preistorice? De ce ai cumpărat asemenea cărți?

– Pfuu, da, le mai am, am câteva albume, am zeci de albume, le cumpăr pentru fotografii, dar albumele cu animale preistorice au ceva deosebit, este acolo o lume intangibilă, la care nu vei ajunge așa cum ajungi la Piramide sau la Turnul Babel. Este o lume la prima vedere artificială, în sensul că totul este făcut pe computer, dar după fosile veritabile. Cred că și iubirea este un animal preistoric, în fiecare din noi zace un sentiment ancestral, vor veni stră-strănepoții mei, cândva, și mă vor dezgropa, atunci vor fi niște aparate speciale, dacă expui corpul uman, cadavrul mai exact, fosila mea, se vor vedea sentimentele, și atunci îmi vei da dreptate când spun, că sunt oameni care iubesc și care nu, se vor face atunci cimitire speciale, eu cu siguranță voi fi material de studiat, cu un zăcământ inimaginabil de prețios depus pe oase.

– Dacă ai muri mâine ce ai lua cu tine și nu poți?

– Ce aș lua cu mine și nu pot? Aș ruga pe cineva să-mi pună în sicriu multe mere verzi, ele țin loc de inimă, în rest nu vreau nimic, nici măcar ceva de scris sau cărți, la ce mi-ar folosi! Nu pot lua imaginea mea din oglindă, nu pot lua din mintea celui care mă iubește, voi trăi de fapt în el, iar când el va muri la rândul lui, voi fi uitată. Simplu. Cine duce lupta asta febrilă și de-a dreptul idioată să nu fie uitat după moarte și lasă lumii în urma lor copii, monumente, cărți nu fac decât să fugă de ei înșiși, speriați ca niște animale încolțite de viață, de moarte... și observi că mereu asimilez viața cu moartea dintr-o obișnuință de-a dreptul copilărească. Când eram mică tatăl meu m-a dus la circ, împreună cu sora mea, clovnul acela strident și de prost gust îl văd și acum, de atunci nu mai mă uit la circ sub nicio formă, mingile pe care le arunca dintr-o mână în alta, scamatoriile inutile, râsul acela pervers, toate astea le asociez și într-un om-spectator care stă în sală.ite.

– Ce înseamnă reușita?

– Am să răspund simplu, reușita este liniște. Și că indiferent dacă sunt în camera mea, la părinți, pe stradă, la gară, la aerogară, la Paris sau în pădurea de la Alexandria sunt acasă, port totul în mine, am o cochile imensă invizibilă, exact ca o arcă, aici am tot, dacă vreau să cobor, cobor, dar de cele mai multe ori privesc.

– Ce este pentru tine emoția? Cum îți amintești emoția?

– Emoția este un sentiment al tăcerii, este un accesoriu inevitabil, sau poate invers, tăcerea un accesoriu al emoției. De fiecare dată când plec la părinți, înainte de stația unde trebuie să cobor, dar mereu cam în același loc, vorbesc de acum, nu de atunci când făceam naveta săptămânal, am brusc un gol în stomac, transpir. Când am emoții transpir, mi se dă peste cap întregul circuit sangvin, sângele pocnește în urechi, îmi caut șervețele prin geantă, niciodată nu le găsesc, le găsesc după ce o îmbrățișez pe mami, dar atunci nu-mi mai folosesc la nimic. Și totuși, dacă ar fi să vorbesc despre iubire nu m-aș opri aici.

– Unde te pot găsi cel mai repede când te pierd?

– ...

– Te scoate ceva din minți când scrii?

– Nu, încă nu am trăit un asemenea experiment, dar nu-l contrazic. Altceva mă scoate din minți, zgomotul de exemplu, este un factor de multe ori interior. Soneria de la ușă am demontat-o cu ani în urmă, de obicei nu vine nimeni, dar se mai întâmplă să greșească cineva apartamentul sau o razie a poliției în căutarea unor infractori. Zgomotul exterior este important pentru mine, de aceea nu scriu decât singură și în perfectă liniște, nu scriu în tren sau în parc, mi se par ineptii ilogice, nici măcar nu citesc în locuri publice, mi se pare la fel de flagrantă violarea la intimitate. Mi-ar plăcea să mă întreb ce observ prima dată când intru într-o biserică, dar dacă nu mă întreb, voi spune eu că în biserică primul lucru care mi se sparge în timpane e liniștea, de la strada infernală la tăcerea pereților este uneori un pas asurzitor, de aceea împărțeam la început zgomotul și în ceva interior. De puține ori însă mi-am auzit inima sau pulsul de la mână, îmi plăcea uneori să îl ascult, de fiecare dată cu aceeași teamă inexplicabilă, eram vie, îmi spuneam, vie, vie, și mi se făcea și mai frică. Și uite cum de la zgomot ajung la sânge, sângele are un sunet ciudat, de moară stricată.

– Crezi că îți lipsește ceva?

– Da, îmi lipsesc multe, dar în primul rând îmi lipsește a doua inimă, fac parte din categoria oamenilor care nu pot supraviețui doar cu una, am deci, o malformație congenitală, încă de la naștere am dat semne că nu respir corespunzător, și ca atare mi s-a pus diagnosticul „malformația de a fi om”. Pe parcursul trecerii timpului am avut parte de mai multe experimente menite să mă țină în viață, mi-am intubat venele cel mai adesea în foaia albă...

Ne-am despărțit de mai bine de o săptămână, dar încă facem dragoste. Patul stă vraște toată ziua, toată noaptea, mă uit la el dintr-un colț ca la un film de Oscar, cu becurile stinse, telefonul pe silent. Fiecare secvență se derulează pe trup, încă dansăm desculți, cu aripile scoase la vedere, fandăm unul în altul - lichid liturgic, draperiile sunt încă trase, scrumiera plină de țigări, nu am atins nimic de o săptămână, playerul este blocat pe aceeași melodie, același frig vine de pe balcon și primăvara s-a oprit din mers.

Cafeaua e încă fiebinte, îți simt mâinile reci, oasele spongioase, prin care intru anapoda dau prin tine de clădiri înalte pe care în mod firesc nu le simțeam, e foarte frumos de aici de sus să te arunci.

– Unde te pot găsi cel mai repede când te pierd?

– ...în tine!

POEME

national treasure

dacă ai noroc metroul face o oră pînă în centru
ai putea să vezi și tu niște vedete

în carne și oase
poate beckam la braț cu posh spice
mulțimea urlă urlî și tu urletul e o formă
de existență

londra e un testicul gigant despre care
au scris tabloidele
dacă am noroc iubita mea o să-mi dea
un semn de viață

o să-mi spună că mă iubește că nuetotulpierdut
că putem ierta orice
că oamenii iartă orice
că cei care iubesc iartă orice
eu o să jur că nu voi avea alți dumnezei

în afară de ea
dacă ai noroc te-ai lega cu lanțuri de porțile
ambasadei și ale aproapelui
ai protesta *i am looking for kitchen assistants
for our busy restaurants
the restaurants are based in the City and in
Canary Wharf*

te-ai ruga să fii păsuît
*the restaurant is hard to find so please
search it before you arrive
please also bring a copy of your cv thanks*

în cele din urmă

tu spui că acolo pentru fiecare lucru mărunț
există cîte un om
aici o armată de boi au renovat
un apartament și-au spart conducta
principală de apă

un excavator venit să repare a dat peste firele
electrice și s-a luat curentul

nimic nu s-a schimbat
nici înăuntru
nici înafară
nici în miez
nici la extremități
aici ușile nu au vopsea numai grund
ca și acolo
nu-ți răspunde nimeni la interfon după 21
ca și acolo
toți dorm iepurește
ca și acolo

în cele din urmă

dacă ai noroc într-o zi inspirată ai putea
să dai cîteva pensule
și-ți va ieși un tablou *the horror of not
being human*

îți va ieși un tablou magistral știi bine
că e magistral
vei merge cu pași săltăreți pe albert road
te vei uita de sus la toți ignoranții
la toți ignoranții aceștia care nu știu

ce foc arde în tine
la toți ignoranții aceștia de care te ciocnești
la raionul reduceri
*english bred english beer english stile
with low costs*

dacă am noroc într-o zi inspirată voi scrie un
poem despre o crimă care n-a avut loc
dar lumea se jură c-a fost aievea ba chiar
au auzit zgomote în apartamentul vecinului

în cele din urmă

here lies the national treasure
capul lui churchill de pe care-au zburat
porumbeii

here lies the

national tresure

laminorul de șaișpe țoli
care mai merge doar
pentru că țevarii
blochează E85-ul

*the youth of our nation
the youth of your nation*

în cele din urmă

aș merge cu iubita mea la braț în neștire
aș strînge-o de mînă atît de tare încît

s-o doară degetele
s-o doară inima creierul măduva pînă și părul
s-o doară

în cele din urmă

dacă ai noroc metroul face o oră pînă în centru
ai putea să vezi și tu niște vedete poate
prințul williams salutînd garda regală
mulțimea urlă urlî și tu urletul e forma

celor nespuse
dacă am noroc iubita mea o să jure că nu are
alți dumnezei în afară de mine

o să-i spun că pot ierta orice
dacă am noroc m-aș lega cu lanțuri
de porțile ambasadei și ale aproapelui
aș protesta oamenii sunt făcuți pentru oameni

pentru că
unul inspiră ceea ce altul expiră
oamenii sunt făcuți pentru oameni pentru că
pămîntul nu are vertebre
și morții trebuie să-l susțină

în cele din urmă

aș strînge-o atît de tare de mînă încît
s-o doară degetele
s-o doară inima creierul măduva
pînă și coapsele să o doară

emmy

am intrat în lumea asta să spun bună dimineața
dar oamenii încă nu au ajuns
stăteam cu urechea lipită de pămînt

așteptîndu-i să iasă
ca o femeie în poarta uzinei
așteptîndu-și soțul cu de-ale gurii

ei n-au venit
așa că ți-am spus ție bună dimineața
ai roșit ți-am cîntat buburuză ruză
te-ai așezat pe degetul mic

văzusem odată un film
willliam de normandia murise cu o săgeată
în piept
dar se plimba prin cetate călare de parc-ar
fi fost viu

să dea curaj soldaților
așa m-aș plimba și eu prin oraș
cu o săgeată în piept
și din inima mea să curgă bănuți
pentru oamenii fără adăpost

sau aș putea să-mi închipui
că pieptul meu e o mînă din care
ai mei își cîștigă existența
ei sapă adînc în coastele mele de kimberlit
uneori îmi prăbușesc inima peste ei să fiu sigur
că nu vor pleca niciodată

despre asta-ți vorbeam în nopțile noastre
polare
te cocoțam în spatele ochilor să vezi

toate acestea
turnai cafeaua în căni întotdeauna mie

mai multă
vîntul umfla perdeaua de parcă am fi așteptat
prietenii la cină

ești atît de aproape încît mi-ai putea
spune acasă
mi-ai putea proiecta visele pe un perete
fă-te comodă ia-ți bolul de cereale îți promit
că ai ce vedea

uite-l pe mircea nu poate vorbi
mai mult gîfîie dar e fericit cînd ies
fotbaliștii de la antrenament
se duc toți la magazin îi cumpără napolitane
el merge țațoș cu punga sub braț
chiar e un om important

apare și valentina care mătură scările blocului
nu-i spune nimeni să nu se descalțe în magazin
ia smîntînă pe datorie
fata ei lucrează la o fabrică de confecții

într-o zi voi lua premiul emmy
pentru cel mai bun vis cu ochii deschiși
voi urca emoționat pe o scenă
voi mulțumi acestui oraș că mi te-a dat
chiar dacă pentru o zi
ca un fluture care bate o singură dată din aripi
apoi dispare brusc
în lumină

asta nu e america

dacă avem noroc îmbătrînim

de fiecare dată cînd vii
mă cuprind stări ciudate
mai întîi panica poate m-am îngrășat
sau nu-mi stă bine cu barbă
poate orașul acesta nu e primitor în loc de
suburbii

la intrare are patru sute de tancuri pentru
un astfel de lucru
i-ar trebui un motto memorabil

apoi îmi pun papionul și pantofii cu toc
îmi chem prietenii și înjghebăm o formație
eu sunt dansatorul de step singurul meu regret
e că nu m-am născut negru mi-aș fi
început cariera într-o
bombă obscură din new orleans

de pe victor hugo pînă la gară 20 de minute
exact 20 timp berechet să-mi exerseze
mușchii feței

scormonesc prin creier după lucruri pe care
nu ți le-a spus nimeni
citesc tot felul de cărți despre cum să începi
o conversație
ba chiar merg două zile pe săptămînă la
psiholog

stăm față în față în fotolii de piele
el crede că am probleme zîmbesc

condescendent
nu știe că îl folosesc doar pentru că am nevoie
de cineva
să-mi fac publică bucuria

nici cînd ajungi nu mă pot opri din dansat
ca atunci cînd scoți din priză o mașină
de spălat

și uscătorul se mai învîrte o vreme

toate merg prost
plouă și balerinii tăi mustesc de apă
în parc un partid de rahat și-a lansat
candidatul la primărie
pe trotuar padele lipsă încerc să mai
salvez ceva ca un bătrîn refugiat pe acoperiș
după ce l-a surprins viitura

VITRINA CU CĂRȚI

CORNELIU VASILE

De cele mai multe ori, reporterul își adună interviurile într-o carte. De data aceasta, Aura Christi înmă-nunchează într-un volum propriile interviuri, acordate Rheei Cristina, Simonei-Grazia Dima, Dorei Pavel (do-ua), Iolande Malamen, Irinei Airinei, lui Cassian Maria Spiridon, lui Șerban Postelnicu, lui Ionel Necula și lui Virgil Diaconu. Aceste interviuri, care dez-văluie formarea, aspirațiile și devenirea interviuatei, au fost publicate anterior în publicații periodice: Oglinda literară, Mișcarea literară, Apostrof, Saeculum, Contemporanul, Ideea Europeană, Poezia, Ziua, sau în alte volume de același gen.

Cartea, intitulată **Exerciții de destin – Dialoguri** –, a apărut la editura Ideea Europeană și are o binevenită prezentare biobibliografică, de o pagină, a autoarei. De reținut, de aici, periplul jurnalistic, scriitoricesc și de editor, venirea de la Chișinău la București, în 1993, precum și publicarea a mai mult de douăzeci de cărți și obținerea a numeroase premii literare, care atestă o puternică personalitate artistică.

Un Einführung, de unde autoarea transcrie un fragment pe coperta a patra, intitulat „Foamea de a fi”, pornește de la o afirmație a autorului **Elegiilor duineze** despre raportul generațiilor succesive cu divinitatea, pentru a justifica propria strădanie de a construi un destin literar, ale cărui principii se vor vedea cu claritate și cu sinceritate în interviurile care urmează.

Mai întâi, trebuie remarcată copilăria rodnică din punct de vedere intelectual, literar și moral, sub îndrumarea mamei Liuba și a tatălui Semion, ca și a neamurilor pricepute în ale lecturii și scrisului, astfel că viitoarea scriitoare se adapă de la izvorul marilor opere literare românești, rusești și universale, făurindu-și un larg orizont cultural și trăsături ferme de caracter, cultivându-se modelele clasice, dorința de cunoaștere și de afirmare, prietenia, atitudinea pozitivă, generozitatea, perseverența, toleranța, perfecționismul, ca și independența de gândire și acțiune.

Tânăra absolventă a unui liceu bilingv, român-francez, apoi a Facultății de Jurnalistică, dorește să devină poetă și declară că respinge tentațiile puterii, banului sau voiajului. Reușita ei se datorează atât talentului, cât și, poate în primul rând, voinței

tenace de a înfrânge toate obstacolele.

Dacă urmărim preferințele literare și filozofice ale Aurei Christi, această chestiune de atitudine și aptitudine este firească: Rilke, Nietzsche, Dostoievski, Eminescu, Arghezi, Fichte, Tolstoi, Ahmatova, Tsvetaieva, Bacovia, Ion Barbu, Nichita Stănescu, Pușkin, Gogol, Lermontov, Thomas Mann, Dante, Hesse, Adler, Freud, Jung, la care se adaugă Cezar Ivănescu (nașul pseudonimului), Nicolae Breban (mentor la Ideea Europeană) și Ion Ianoși, cunoscuți mai încoace, dar considerați excepționali prieteni și „complici” în ale literaturii.

În unul dintre interviuri, Aura Christi enumeră zece condiții impuse de viață tânărului basarabean care vine în actuala Românie: vocația, modelul (maestrul), curajul, îndepărtarea prejudecăților legate de patriotismul local, perseverența și ritmicitatea scrisului, fidelitatea față de idealurile tinereții, alegerea corectă a prietenilor, dar, în special, a dușmanilor!, ca semn de forță, înfruntarea sărăciei, singurătății și spaimei, includerea acestora între condițiile scrisului, cititul în mai multe limbi, atitudinea autocritică și... renunțarea la viața personală (familie și copii). Cu excepția ultimei, hărăzită de soartă fiecărui individ (se întâmplă sau nu), celelalte condiții sunt pertinente într-un program de ascensiune spirituală care duce către gloria literară, așa cum timpul a dovedit în cazul multor genii artistice ale lumii.

Multe citate din scriitori, filozofi și personaje de roman apar în aceste interviuri, acordate cu seninătate și cu sinceritate, de o mare luptătoare pe baricadele literaturii, publicisticii și editării de carte, de exemplu din Rilke: „Lucrurile mari se fac în singurătate”, sau „Destinul e în noi”. Ele sunt îndreptare pentru poetă, care se caracterizează drept parolistă, prietenoasă, ușor de exploatat și reacționând disproporționat la confruntarea cu cei cu o mare deficiență de caracter, trădarea. Am adăuga, în spiritul unui filozof german, marea calitate a unei extraordinare voințe, a capacității de sacrificiu personal în scopul elevației literare.

Aura Christi declară că merge împotriva curentului actual, al versului alb sau liber, preferând forma clasică a versurilor rimate, ritmate și muzicale. Apreciază literaturile rusă și română, fiind adeptă a unui simț „imperialist” în cultură, care, însă, cam lipsește, făcându-i pe cărturarii români niște „sinucigași”, fenomen dăunător pentru afirmarea literaturii noastre în lume.

Sunt interesante și atestă o foarte bună cunoaștere a unor romane celebre, ca și a unor mari filozofi ai lumii, discuțiile și referirile la capodopere culturale. Astfel, este comentat un citat din romanul dostoievskian **Frații Karamazov**, referitor la cele trei puteri care pot învinge conștiința: taina, minunea și autoritatea.

Autoarea este indignată de popularea peisajului cultural românesc cu falși gânditori, falși formatori de opinie sau falși analiști (mulți aspiranți la titlul de scriitori, deși au un limbaj inadecvat, duc lipsă de idei sau sunt simpli ziariști cu condei de reporter, nu de prozator sau poet), mirându-se de

invitarea acestora inclusiv pe la reviste literare sau mari universități, cu motivări conjuncturale.

Despre două istorii literare se exprimă tranșant: cea a lui Mihai Cimpoi așteaptă un critic tânăr, cu idei noi, care să o contracareze, iar cea a lui Alex. Ștefănescu, care nu trebuie combătută cu argumentul neincluzerii cuiva în cuprins, are și goluri, dar oferă multă informație. Refuză să creadă că Mircea Cărtărescu ar fi făcut o afirmație în care se laudă pe sine cu **Levantul**, care ar fi pus „o lespede de neridicat asupra perimatei și obositei poezii românești”.

Alte referiri, unele determinate de întrebările intervievatorilor, privesc personalități ale culturii române (Cioran, Brăncuși, alți scriitori români basarabeni) și universale (Shakespeare).

Aura Christi își afirmă cu tărie încrederea în propriul „clan” (familie), folosește denumirea „ordinator” (la alți scriitori „computer” sau, mai adesea, „calculator”), vorbește despre simțul „imperialist” al culturii, semnificând aspirația către o impunere în literatura universală. Mai folosește, în câteva rânduri, adjectivele „isusiac” și „interriveran”, mai puțin auzite.

Unul dintre răspunsuri privește semnarea Apelului pentru salvarea culturii române vii, lansat de revista **Contemporanul. Ideea Europeană**, de către 630 de oameni de litere, în contextul degradării vieții spirituale și al subfinanțării. Altunde, observă invazia falselor modele, a „țopeniei-care-știe-tot”, vulgarității, prostului-gust, agramatismelor, știrilor de scandal, cume-triilor maneliștilor.

Există o încurajare vizibilă a aversiunii față de elite, față de vârful formatore de conștiință, ca primitiv reflex de apărare al unor indivizi și grupuri de un potențial pericol, care este incomod sau radical: editorul, scriitorul, intelectualul, jurnalistul.

Aura Christi cultivă și aspiră spre lumea diafană, a decenței și înălțimilor spirituale, lumea poeziei, „în efortul de a împăca zeei de abur ai ierbilor cu cele de plumb ale cerului”. Această secvență evocă rândurile scrise de Carl Sandburg, care a definit poetul ca fiind un animal marin, ce trăiește pe uscat și visează să zboare.

Cartea impresionează prin firescul răspunsurilor și prin autenticitatea imaginilor create. Ideea de a alcătui o carte din interviurile acordate este utilă pentru o cunoaștere aprofundată, de către cititor, a unei personalități complexe, cu aspirațiile și frământările ei, pe care le cultivă și le înfruntă zi de zi.

Victoria Milescu

Irealitatea mai puternică decât realitatea

Deși a scris și proză, **Monica Mureșan** este poetă – prin structură, prin calitatea percepției senzoriale, prin expresivitatea unui limbaj subtil și rafinat. Cărțile pe care le-a semnat până la această oră nu sunt nici multe, nici puține, având în vedere preocuparea autoarei a de a veni mereu cu ceva nou, cu altă provocare literară mizând pe receptivitatea unui lector sensibil și cultivat. Pe acest teren, al informației culturale și al emoției camuflete sub autoironie și jemanfism, își construiește Monica Mureșan castelele ei de cuvinte, castele translucide, limpede, ca „umbra unei idei”, cum spune Nichita Stănescu, de la care poeta a învățat jocul cu mărgelile de sticlă ale iluziei. Recenta sa carte, **Femeie la poarta raiului de sticlă** (Editura Nouă, București, cu o prefață de Aureliu Goci și o postfață de Horia Gârbea) ne propune un poem dramatizat, cu personaje reale și fictive, cu schimbări de decoruri și catapultări în planuri spațio-temporale ce se întretaie, se suprapun, făcând din *coincidentia oppositorum* un principiu al artei ei poetice. Lectura solicitantă indică o autoare versată, care știe bine regulile jocului, pe care îl joacă serios, fără avertismente sau explicații, fără menajamente. Se mișcă repede pe un teritoriu crepuscular. Dacă nu ai suficientă imaginație, nu vei putea să o urmezi în variile ipostaze și travestiuri, precum în teatrul de umbre, unde irealitatea e mai puternică decât realitatea. O primă trăsătură, originalitatea, pare a fi conformă cu firea autoarei, cerându-și firesc dreptul la viață și la moarte în fiecare tablou zugrăvit cu pastă de perle împrumutând aerului irizații discrete. Se creează astfel o atmosferă de basm, unde e loc pentru magie, ritualuri, surprize și, cum să nu, pentru o poveste de dragoste, abia întrezărită și totuși inima întregii narațiuni poetice. El și ea se întâlnesc prin hazard sau programat, fie într-un banal spațiu citadin, fie într-unul suprarealist, unde fiecare își alimentează sentimentele dintr-un trecut viitor.

Cartea vorbește despre iubire, moarte, credință, dar mai ales despre libertate, ce se obține prin imposibila evadare din prezent, din trup, din vis. Dar când ești femeie, libertatea are cel puțin o nuanță în plus, căci femeia își dorește mai mult decât orice identitate proprie, conștiință fiind de resursele ei, de farmecul personal – armă de seducție dar și de distrucție. Ea se remarcă prin acuitatea observației, prin analiza făcută cu finețe de laser neîndurător dar terapeutic pentru univers. Ea se exprimă uneori simplu, alteori în enigme. Reflecțiile, judecățile, sentimentele sunt ameliorate de un limbaj colocvial. Despre lucrurile grave se vorbește lejer mărind astfel efectul dramatic: „De fapt, de la ce a pornit totul: / cred că ne iubiserăm/ dar fără experiență fiind,/ am evadat în viitor:// Umblă vorba că acolo poți începe o viață/ nouă/ și găsești a doua tinerețe.” Evadarea în iluzie are și revers, reprezentând aspirația spre concretul palpabil, omenesc. Motivul recurent al inimii, unul dintre motivele ce dau unitate

(Continuare în pag. 27)

(Urmare din pag 26)

Irealitatea....

unitate estetică volumului, sugerează legătura cu inima lucrurilor de care suntem legați vrând-nevrând, prin „materializarea” iluziei. „*Modelez o inimă/ iar iluzia îmi înroșește/ unghiile/ și ochii mi se umplu de sânge// mușc asperitățile marginilor/ cum îți rotunjisem cu dinții/ unghia ruptă din carne, la mare.*” // *Inima îmi înroșește gura/ iar buzele/ prind contur de inimă.*” // *Iluzia se transformă/ într-o bucată de carne/ ce ia forma/ unei inimi sângerânde// lăsând să cadă stropi mari/ cât mărgелеle mele de grante...*”.

Un alt motiv și procedeu de coagulare ideatică este cel al mărgelilor, văzute ca accesoriu al cochetăriei feminine, ca mătăanii, ca obiect ritualic. Ele pot fi și mici boabe înghețate de ro-uă ce reflectă universul, în care ne ogindim cu toții, în existența noastră desfășurându-se ritmic, sferic. Ele sunt garanția derulării pașnice a zilelor, nopților, ciclurilor de viață, ruperea și-ragului simbolizând destructurarea, stricarea echilibrului, a continuității, accidentul; fapt ce ar favoriza apariția unor breșe în arhetip creând acele ființe aneantizate, „piezișe”, „paralele”, inadptate, incongruente vizavi de vreuna din lumile posibile. Monologul alternează cu dialogul dintre personaje aparținând unor lumi concurente, paralele, ce se scurtcircuitează uneori descărcând energii, impresii, informații: „*Dintr-o dată apăru din nou pieziș./ – Uite, îți dau mărgелеle mele - , am îmbunat-o, și/ spune-i bărbatului tău să nu ți le mai rupă./ – Eu nu pot vorbi cu el pentru că/ nu înțelege chestiile astea femeiești/ și îi este frică, el nici nu se mai uită la/ mine... pe el nu am cum să-l ajut, pe tine - da!*” // *Mai treci pe aici, poate facem un negoț./ un schimb*”. De sticlă fiind, mărgелеle mai indică și o feminitate cu potențial vulnerabil, feminitate pe cât de strălucitoare pe atât de fragilă și cu atât mai prețioasă. Unul dintre cele mai emoționante pasaje redă o secvență erotică pe fondul interacțiunii ironice dintre mirabil și macabru: „*dar era ziua lui/ și atunci în lipsă de idealuri/ și inspirație m-am dus la magazin/ și m-am rugat/ să mă ambaleze frumos la pachet,/ în femeie!*” // *Am sunat la ușă.*” // *M-a luat în brațe/ șoptindu-mi/ că sunt cel mai frumos cadou/ pe care i l-a făcut viața.*” // *Pe când mă topeam/ am mai apucat/ să-i urez:/ –*

La Mulți Ani, Moartea mea!” În pofida tonului voluntarist, transpare o doză semnificativă de afect feminin, de gestualitate tipică a femeii ce-și asumă statutul particular, în cadrul celui de trăitor creștin, autohton, legat în special de cele două mari sărbători religioase, Crăciunul și Paștile, relevant fiind aici episodul vopsirii ouălor roșii, care cer o mică jertfă de sânge, deplin înțeleasă și acceptată. Și totuși, nu este vorba de o ființă canonică, dimpotrivă. Gân-dește, deci se răzvrătește. Iar în toate răzvrătirile este Dumnezeu. Dialogul cu divinitatea se desfășoară nefiresc din punctul de vedere al dogmei, în virtutea unei dignități ultragiate, încercând să opună presiunii unui datum fatal postura de teatralitate versatilă, de înscenare, de mască în ideea că lumea este o imensă scenă, unde însuși creatorul suprem poate improviza ori chiar regiza iluziile. Protagonista spune, la un moment dat, ca din întâmplare, cu falsă drăgălășenie: „*Doamne, ce m-ai supărat!*”. O replică dură, ce n-ar putea fi acceptată altfel decât sub masca unui rol, pe care vrând-nevrând trebuie să-l joace. În clipele de singurătate planetară, se ridică o rugăciune în numele parcă a tuturor pământenilor: „*Doamne, caută prin cer/ o primăvară/ și dă-ne-o nouă/ drept desăvârșire/ a pământului din noi*” Uneori eroina își propune să se transforme în prințesă așteptându-și prințul în bucătărie, transfigurarea fiind menită să facă mai suportabil prezentul. „*Dar prințul întârzie, el stă peste program/ la război/ sau la vreun turnir...*”.

Scriptura este alertă și densă, uneori chiar eliptică. Fiind vorba de un poem dramatizat, (drama, în grecește însemnând acțiune), se apelează la o serie de efecte dinamice, ținând de răsturnări volumetrice, inserții de alter ego, voiajuri, însoțite de trimiteri spre simboluri oculte, ezoterice, nelipsind nici cărțile de joc, interfață a unei lumi mozaicate funcționând prin joncțiuni subsidiare. Din văzutul sau din nevăzutul unor interstii larvare apar entități cu care eroina interacționează, și cea mai mare spaimă a ei este de a nu deveni „paralelă”, de a nu se desprinde cumva de anvelopa umanității și a nu se mai putea întâlni cu semenii pe aceași vibrație mental-spirituală. Întregul eșafodaj pare a se subsuma unei idei centrale – aceea de a rămâne încă aici, într-o lume, nu cea mai bună dar cunoscută, în timpul nu cel mai bun dar preferabil unuia inexistent. Spaimă de ne-

cunoscut? Nu, compasiune față de ceea ce există nu se știe până când. Stabilitatea mult-dorită în vortexul general înseamnă și un impediment pentru cel ce rămâne cu spaime sau cu speranțe, prudent, la poarta raiului de sticlă, și el o iluzie, ce s-ar putea sparge la primul ciocănit, la primul strigăt de încântare sau de groază.

Romeo Aurelian Ilie

Florentina Loredana Dalian, despre netrăitele fericiri

Scriptoarea Florentina Loredana Dalian ne propune spre lectură o nouă carte: **Scrisori netrimise**” (Fundăția Culturală Antares, Galați, 2011). După ce se instalase confortabil în familia scriitorilor de proză scurtă, cu două volume consacrate acestui gen: autoarea face saltul la o nouă categorie: mini-romanul.

Un mini-roman cu influențe epistolare, dar care păstrează ceva și din orientarea de bază a scriitoarei, întrucât unele capitole se pot citi foarte bine și ca proze scurte.

Ceea ce este cu adevărat interesant la acest mini-roman, nu este atât acțiunea lui care s-ar putea rezuma la descrierea vizitei Ilincăi la logodnicul ei Mihnea, în Italia, cât aportul psihologic cu care autoarea încarcă povestirea. De exemplu: întâlnirea absolut întâmplătoare a Ilincăi cu prostituata Ligia are menirea de a le îmbogăți pe amândouă din punct de vedere spiritual: Ligia renunță la vechiul „job”, spre a deveni menajeră, ceea ce e puțin mai onorabil, iar eroina noastră capătă un plus de înțelepciune. La fel se întâmplă și în urma scurtului conflict cu Lola, o altă româncă venită la muncă în Italia, pentru care fericirea se rezumă la a-ți câștiga existența fără să te umilești.

În fond, această relativitate a fericirii este motorulcărții. Ea se afișează la tot pasul, atât în acțiunile prezente ale personajelor, cât și în amintirile acestora. Ba, dacă analizăm traiectoriile amintirilor, am putea constata că acestea urmăresc personajele și adeseori le opresc să fie fericite. Avem, spre exemplu amintirea Ilincăi cu nedreptatea doctorului Rotea din clasa a VIII-a, care a lăsat-o cu un gust amar față de tot ce înseamnă nedreptate; amintirea iubirii acesteia pentru Sabin Ladaru, care o va obliga să facă tot timpul comparații între acesta și Mihnea; avem

apoi în contrast, amintirile lui Mihnea legate de fosta soție, Rozica etc

Revenind la cazul lui Mihnea, se pare că tot complexe l-au făcut să aleagă ca metodă de a-și comunica stă-rile sufletești, cu tot cu cauze și efecte, într-un șir de scrisori adresate unei „oa-recare” Lăcrămioara. Scrisori pe care nu le-a trimis niciodată, dar pe care a avut grijă să le lase la îndemâna Ilincăi, care le citește și își amplifică temerile, fără să-și dea seama că de fapt ea este Lăcrămioara. Cu această dilemă se va întoarce acasă tot singură și tot nefericită.

Rămânând la înșiruirea motivelor de nefericire, pe tărâmul trădărilor și al dramelor, se cuvine să acordăm o paranteză capitolului 16, în care se istorisește „drama” Alexei, fiica Ninei, care „suferă” după profesorul de istorie. Deși nu avem de a face cu o dramă logică, totuși, amploarea pe care o ia trăirea copilei, precum și modalitatea de relatare a situației, oferă fragmentului un puternic conținut emoțional. De remarcat la acest capitol și puternica influență a sentimentului religios, pe care scriitoarea-naratoare îl strecoară foarte ingenios: Închei paranteza menționând că la acest capitol m-am gândit, când am spus mai sus că unele capitole pot fi citite și ca proze scurte de sine stătătoare.

Revenind la construcția narativă practică de autoare, consider că alegerea de a pune narațiunea la persoana întâi, dând eroinei Ilincăi și rolul de naratoare, a fost una inspirată. Cu siguranță stările sufletești nu ar fi fost reperate cu același dramatism din perspectiva unui personaj distant, izolat în universul său terțial. De asemenea, trebuie remarcat și limbajul extrem de plastic, care alternează între ironie crasă și lamentație de factură elegiacă, combinație care, pe de o parte ține cititorul captivat, iar pe de alta, contribuie la creionarea temperamentului ambivalent al eroinei, care oscilează între momente de interiorizare ușor bolnăvicioasă și zvăgniri de luare de atitudine, de cele mai multe ori mai sănătoase și mai fructuase.

Închei prin a-mi exprima bucuria lecturii acestei cărți, care pentru mine rămâne un tratat poetizat de psihologie, sau chiar un eseu plasticizat despre nuanțele nefericirii cu toate cauzele și efectele ei.

Aștept cu nerăbdare noile apariții marca Florentina Loredana Dalian.

Revista Fereastră

Publicație editată de: Asociația Culturală “Agatha Grigorescu Bacovia” - MIZIL

Cod fiscal: 230324460; Cod IBAN:RO60RZBR0000060010080523, deschis la “Raiffeizen Bank” - filiala Mizil

Redacția

Str. Agatha Grigorescu Bacovia”, nr. 13A

Telefoane: 0244251144; 0722653808 - director; 0769210763 - redactor șef;

E-mail: lucian_manailescu@yahoo.com

Director: *Emil Proșcan*, Redactor șef: *Lucian Mănăilescu*, redactor șef adjunct *Liviu Ofileanu*, redactori: *Aida Hancer, Florin Munteanu, Gheorghe Postelnicu*

Fotografii:

Autorii materialelor publicate răspund în mod direct de conținutul acestora. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază

Următorul nostru număr va fi consacrat desfășurării celei de a cincea ediții a Concursului Național de Literatură “Agatha Grigorescu Bacovia”. După care ne propunem o restructurare a revistei, în acest sens așteptând și sugestiile cititorilor noștri. La fel cum așteptăm materiale și sugestii pentru editarea ediției 2012 a Almanahului cultural.

Silvia Bitere

troc

grăbită pe străzi
noaptea pâlăia în lampă
și-n dușumele răcoarea
se infiltra printre nișe
păianjenul sătul la gâtul victimei
urca leneș puntea dintre ce fusese
și ce avea să fie

câteva ore mai târziu
sculptam din podul palmei copii
și toți cu ochii spre cer arși de soare
dar vii mă iubeau de sus
le-am zis vreau să mă sufoc
dar cu demnitate
vedeți pata aceea de lumină
din care coboară agale
silueta unei femei triste?

este privirea cea de pe urmă
a celor mai triști
trocul între muritori
călcâiul strâmb al primăverilor ei

tu cât dai pe viața asta

un vuiet asurzitor pe colină
departe aproape de mine viața
călătorul înalt pe drum de munte
oftează spre apus
încearcă să-și aducă degetul arătător
către sine și moare
pe trepte de argint
pasul nu se vede
nu se aude
e în tine și moare

un dor cutremurător mă sapă
departe aproape de mine mă repet
o curbă uriașă îmi iese din piept și
țipătul ia forma unui condur
din catifea neagră
îl scuipe cu putere sub talpă
acolo unde stă înfiptă pioniza
ochiul și brațul
e în tine și moare

nu mă prinde nici umbra din urmă
ca să-mi ceară te miri ce pe viața asta
tu cât dai

de asta am ajuns așa

privește mușcata din geam
ți-o dau ție cu tot cu glaștră
de-abia acum este cu adevărat a ta
să piară în nuanțe de gri dacă se poate
într-o mușama de masă
roasă de prea multă vreme
de prea multe coate castroane
linguri din lemn
în ceva pe care să-l urăști
poate să fie vânzătoarea
de la magazinul din colț
pentru că nu ți-a dat bună ziua
când ai intrat pe ușă
poate fi chiar luna de pe cer
întoarsă cu fața la cearșeaf
și tu să crezi că dunga
ce-ți străbate obrazul
e de la ea nu de la tine
sau poate fi un soare orbitor
din care să ieși ca dintr-un icter
să strigi pentru că mi-a păsat
de-asta am ajuns așa

Alexandru JURCAN

Copilărie răstignită

Văru-meu cu care am copilărit
stă la reanimare
într-un pavilion negru
am cumpărat un spray special
contra morții
stau lângă patul lui –
cum văd coada verzuie a morții
apăs tubul șuierător
moartea dispare o vreme
„te simți bine?” întreb
„aștept vânturile” șoptește
vânturile... valurile...
ori copilăria răstignită
la margine de drum

CONCURSUL „Tatiana Stepa”

Primăria Mizil organi-
zează, în cadrul Zilelor orașu-
lui („Serbările toamnei”) **prima ediția a Concursului de interpretare (muzică folk) „Tatiana Stepa”, pentru inter-
preții ne-consacrați.**

**Înscrierile pentru parti-
cipare se fac în perioada 15 - 30
septembrie. Președintele juriu-
lui: Nicu Alifantis**

**Condițiile de partici-
pare vor fi publicate în presă
sau pot fi obținute la adresa de
e-mail:**

lucian_manailescu@yahoo.com

sau la numărul de telefon

0769210763

după data de 25 august a.c.

Concursului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia” - ediția a V-a

**Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” și
Primăria orașului Mizil organizează a cincea ediție a *Concursului
Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”***

Participanții (nu există condiții de vârstă sau apartenență la
Uniunea Scriitorilor sau la alte forme asociative ale scriitorilor) vor
trimitte, până la data de **10 septembrie 2011:**

◆ Pentru **Secțiunea Poezie**: 15 poezii pe suport electronic (e-
mail sau C.D).

◆ Pentru **Secțiunea Proză**: 15-20 pagini culese cu diacritice
(corp Times New Roman - 14).

Pentru ambele secțiuni textele se semnează cu numele real
(dacă autorul dorește să fie publicate sub pseudonim, va specifica
acest lucru). Se anexează un C.V. care va cuprinde, obligatoriu:
adresele de corespondență (adresa poștală, e-mail, nr. de telefon) și o
fotografie (JPEG, TIF) cu latura mare de minimum 15 cm.

C.D.-urile expediate prin poștă (verificați corectitudinea for-
matării!) se trimit în plic, pe adresa:

**Asociația Culturală Agatha Grigorescu Bacovia, str. Agatha
Grigorescu Bacovia, nr.13 A, Mizil, jud. Prahova.**

Textele prin e-mail vor fi expediate la adresa:

lucian_manailescu@yahoo.com

Vom confirma primirea textelor imediat ce acestea ne-au parve-
nit.

Juriul (prezidat de dl. Academician **Eugen Simion**) va fi format
din 5 membri ai Uniunii Scriitorilor din România, iar câștigătorii vor
fi anunțați din timp despre data desfășurării festivității de premiere.

Se vor acorda: Marele Premiu, câte trei premii pentru fiecare
secțiune și mai multe mențiuni, din partea unor publicații și reviste li-
terare.